శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

# మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

# ॥ నవమః స్కంధః ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

*His Holiness  śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

# విషయసూచీ


| | | |
|---|---|---|
| 1 | ప్రథమోఽధ్యాయః | 3 |
| 2 | ద్వితీయోఽధ్యాయః | 8 |
| 3 | తృతీయోఽధ్యాయః | 12 |
| 4 | చతుర్థోఽధ్యాయః | 16 |
| 5 | పంచమోఽధ్యాయః | 25 |
| 6 | షష్ఠోఽధ్యాయః | 29 |
| 7 | సప్తమోఽధ్యాయః | 35 |
| 8 | అష్టమోఽధ్యాయః | 38 |
| 9 | నవమోఽధ్యాయః | 42 |
| 10 | దశమోఽధ్యాయః | 48 |
| 11 | ఏకాదశోఽధ్యాయః | 56 |
| 12 | ద్వాదశోఽధ్యాయః | 61 |
| 13 | త్రయోదశోఽధ్యాయః | 63 |
| 14 | చతుర్దశోఽధ్యాయః | 66 |
| 15 | పంచదశోఽధ్యాయః | 72 |
| 16 | షోడశోఽధ్యాయః | 77 |
| 17 | సప్తదశోఽధ్యాయః | 81 |
| 18 | అష్టాదశోఽధ్యాయః | 84 |
| 19 | ఏకోనవింశోఽధ్యాయః | 90 |

**20** వింశోఽధ్యాయః ..... **94**

**21** ఏకవింశోఽధ్యాయః ..... **99**

**22** ద్వావింశోఽధ్యాయః ..... **103**

**23** త్రయోవింశోఽధ్యాయః ..... **108**

**24** చతుర్వింశోఽధ్యాయః ..... **113**

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

మన్వంతరాణి సర్వాణి త్వయోక్తాని శ్రుతాని మే ।
వీర్యాణ్యనంతవీర్యస్య హరేస్తత్ర కృతాని చ ॥ **1** ॥ 1

యోఽసౌ సత్యవ్రతో నామ రాజర్షిర్ద్రవిడేశ్వరః ।
జ్ఞానం యోఽతీతకల్పాంతే లేభే పురుషసేవయా ॥ **2** ॥ 2

స వై వివస్వతః పుత్రో మనురాసీదితి శ్రుతం ।
త్వత్తస్తస్య సుతాశ్చోక్తా ఇక్ష్వాకుప్రముఖా నృపాః ॥ **3** ॥ 3

తేషాం వంశం పృథగ్ బ్రహ్మన్ వంశ్యానుచరితాని చ ।
కీర్తయస్వ మహాభాగ నిత్యం శుశ్రూషతాం హి నః ॥ **4** ॥ 4

యే భూతా యే భవిష్యాశ్చ భవంత్యద్యతనాశ్చ యే ।
తేషాం నః పుణ్యకీర్తీనాం సర్వేషాం వద విక్రమాన్ ॥ **5** ॥ 5

సూత ఉవాచ

ఏవం పరీక్షితా రాజ్ఞా సదసి బ్రహ్మవాదినాం ।
పృష్టః ప్రోవాచ భగవాంఛుకః పరమధర్మవిత్ ॥ **6** ॥ 6

శ్రీశుక ఉవాచ
శ్రూయతాం మానవో వంశః ప్రాచుర్యేణ పరంతప ।
న శక్యతే విస్తరతో వక్తుం వర్షశతైరపి ॥ **7** ॥ 7

పరావరేషాం భూతానామాత్మా యః పురుషః పరః ।
స ఏవాసీదిదం విశ్వం కల్పాంతేఽన్యన్న కించన ॥ **8** ॥ 8

తస్య నాభేః సమభవత్ పద్మకోశో హిరణ్మయః ।
తస్మింజజ్ఞే మహారాజ స్వయంభూశ్చతురాననః ॥ **9** ॥ 9

మరీచిర్మనసస్తస్య జజ్ఞే తస్యాపి కశ్యపః ।
దాక్షాయణ్యాం తతోఽదిత్యాం వివస్వానభవత్ సుతః ॥ **10** ॥ 10

తతో మనుః శ్రాద్ధదేవః సంజ్ఞాయామాస భారత ।
శ్రద్ధాయాం జనయామాస దశ పుత్రాన్ స ఆత్మవాన్ ॥ **11** ॥ 11

ఇక్ష్వాకునృగశర్యాతిదిష్టధృష్టకరూషకాన్ ।
నరిష్యంతం పృషధ్రం చ నభగం చ కవిం విభుః ॥ **12** ॥ 12

అప్రజస్య మనోః పూర్వం వసిష్ఠో భగవాన్ కిల ।
మిత్రావరుణయోరిష్టిం ప్రజార్థమకరోత్ ప్రభుః ॥ **13** ॥ 13

తత్ర శ్రద్ధా మనోః పత్నీ హోతారం సమయాచత ।
దుహిత్రర్థముపాగమ్య ప్రణిపత్య పయోవ్రతా ॥ **14** ॥ 14

ప్రేషితోఽధ్వర్యుణా హోతా ధ్యాయంస్తత్ సుసమాహితః ।
హవిషి వ్యచరత్ తేన వషట్కారం గృణంద్విజః ॥ **15** ॥ 15

హోతుస్తద్వ్యభిచారేణ కన్యేలా నామ సాభవత్ ।
తాం విలోక్య మనుః ప్రాహ నాతిహృష్టమనా గురుం ॥ **16** ॥ 16

భగవన్ కిమిదం జాతం కర్మ వో బ్రహ్మవాదినాం ।
విపర్యయమహో కష్టం మైవం స్యాద్ బ్రహ్మవిక్రియా ॥ **17** ॥ 17

యూయం మంత్రవిదో యుక్తాస్తపసా దగ్ధకిల్బిషాః ।
కుతః సంకల్పవైషమ్యమనృతం విబుధేష్వివ ॥ **18** ॥ 18

తన్నిశమ్య వచస్తస్య భగవాన్ ప్రపితామహః ।
హోతుర్వ్యతిక్రమం జ్ఞాత్వా బభాషే రవినందనం ॥ **19** ॥ 19

ఏతత్ సంకల్పవైషమ్యం హోతుస్తే వ్యభిచారతః ।
తథాపి సాధయిష్యే తే సుప్రజాస్త్వం స్వతేజసా ॥ **20** ॥ 20

ఏవం వ్యవసితో రాజన్ భగవాన్ స మహాయశాః ।
అస్తౌషీదాదిపురుషమిలాయాః పుంస్త్వకామ్యయా ॥ **21** ॥ 21

తస్మై కామవరం తుష్టో భగవాన్ హరిరీశ్వరః ।
దదావిలాభవత్ తేన సుద్యుమ్నః పురుషర్షభః ॥ **22** ॥ 22

స ఏకదా మహారాజ విచరన్ మృగయాం వనే ।
వృతః కతిపయామాత్యైరశ్వమారుహ్య సైంధవం ॥ **23** ॥ 23

ప్రగృహ్య రుచిరం చాపం శరాంశ్చ పరమాద్భుతాన్ ।
దంశితోఽనుమృగం వీరో జగామ దిశముత్తరాం ॥ **24** ॥ 24

స కుమారో వనం మేరోరధస్తాత్ ప్రవివేశ హ ।
యత్రాస్తే భగవాంఛర్వో రమమాణః సహోమయా ॥ **25** ॥ 25

తస్మిన్ ప్రవిష్ట ఏవాసౌ సుద్యుమ్నః పరవీరహా ।
అపశ్యత్ స్త్రియమాత్మానమశ్వం చ వడవాం నృప ॥ **26** ॥ 26

తథా తదనుగాః సర్వే ఆత్మలింగవిపర్యయం ।
దృష్ట్వా విమనసోఽభూవన్ వీక్షమాణాః పరస్పరం ॥ **27** ॥ 27

రాజోవాచ
కథమేవంగుణో దేశః కేన వా భగవన్ కృతః ।
ప్రశ్నమేనం సమాచక్ష్వ పరం కౌతూహలం హి నః ॥ **28** ॥ 28

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏకదా గిరిశం ద్రష్టుమృషయస్తత్ర సువ్రతాః ।
దిశో వితిమిరాభాసాః కుర్వంతః సముపాగమన్ ॥ **29** ॥ 29

తాన్ విలోక్యాంబికా దేవీ వివాసా వ్రీడితా భృశం ।
భర్తురంకాత్ సముత్థాయ నీవీమాశ్వథ పర్యధాత్ ॥ **30** ॥ 30

ఋషయోఽపి తయోర్వీక్ష్య ప్రసంగం రమమాణయోః ।
నివృత్తాః ప్రయయుస్తస్మాన్నరనారాయణాశ్రమం ॥ **31** ॥ 31

తదిదం భగవానాహ ప్రియాయాః ప్రియకామ్యయా ।
స్థానం యః ప్రవిశేదేతత్ స వై యోషిద్ భవేదితి ॥ **32** ॥ 32

తత ఊర్ధ్వం వనం తద్ వై పురుషా వర్జయంతి హి ।
సా చానుచరసంయుక్తా విచచార వనాద్ వనం ॥ **33** ॥ 33

అథ తామాశ్రమాభ్యాశే చరంతీం ప్రమదోత్తమాం ।
స్త్రీభిః పరివృతాం వీక్ష్య చకమే భగవాన్ బుధః ॥ **34** ॥ 34

సాపి తం చకమే సుభ్రూః సోమరాజసుతం పతిం ।
స తస్యాం జనయామాస పురూరవసమాత్మజం ॥ **35** ॥ 35

ఏవం స్త్రీత్వమనుప్రాప్తః సుద్యుమ్నో మానవో నృపః ।
సస్మార స్వకులాచార్యం వసిష్ఠమితి శుశ్రుమ ॥ **36** ॥ 36

స తస్య తాం దశాం దృష్ట్వా కృపయా భృశపీడితః ।
సుద్యుమ్నస్యాశయన్ పుంస్త్వముపాధావత శంకరం ॥ **37** ॥ 37

తుష్టస్తస్మై స భగవానృషయే ప్రియమావహన్ ।
స్వాం చ వాచమృతాం కుర్వన్నిదమాహ విశాంపతే ॥ **38** ॥ 38

మాసం పుమాన్ స భవితా మాసం స్త్రీ తవ గోత్రజః ।
ఇత్థం వ్యవస్థయా కామం సుద్యుమ్నోఽవతు మేదినీం ॥ **39** ॥ 39

ఆచార్యానుగ్రహాత్ కామం లబ్ధ్వా పుంస్త్వం వ్యవస్థయా ।
పాలయామాస జగతీం నాభ్యనందన్ స్మ తం ప్రజాః ॥ **40** ॥ 40

తస్యోత్కలో గయో రాజన్ విమలశ్చ సుతాస్త్రయః ।
దక్షిణాపథరాజానో బభూవుర్ధర్మవత్సలాః ॥ **41** ॥ 41

తతః పరిణతే కాలే ప్రతిష్ఠానపతిః ప్రభుః ।
పురూరవస ఉత్సృజ్య గాం పుత్రాయ గతో వనం ॥ **42** ॥ 42

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే ఇలోపాఖ్యానే ప్రథమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏవం గతేఽథ సుద్యుమ్నే మనుర్వైవస్వతః సుతే ।
పుత్రకామస్తపస్తేపే యమునాయాం శతం సమాః ॥ **1** ॥ 43

తతోఽయజన్మనుర్దేవమపత్యార్థం హరిం ప్రభుం ।
ఇక్ష్వాకుపూర్వజాన్ పుత్రాన్ లేభే స్వసదృశాన్ దశ ॥ **2** ॥ 44

పృషధ్రస్తు మనోః పుత్రో గోపాలో గురుణా కృతః ।
పాలయామాస గా యత్తో రాత్ర్యాం వీరాసనవ్రతః ॥ **3** ॥ 45

ఏకదా ప్రావిశద్ గోష్ఠం శార్దూలో నిశి వర్షతి ।
శయానా గావ ఉత్థాయ భీతాస్తా బభ్రముర్వ్రజే ॥ **4** ॥ 46

ఏకాం జగ్రాహ బలవాన్ సా చుక్రోశ భయాతురా ।
తస్యాస్తత్ క్రందితం శ్రుత్వా పృషధ్రోఽభిససార హ ॥ **5** ॥ 47

ఖడ్గమాదాయ తరసా ప్రలీనోడుగణే నిశి ।
అజానన్నహనద్ బభ్రోః శిరః శార్దూలశంకయా ॥ **6** ॥ 48

వ్యాఘ్రోఽపి వృక్షశ్రవణో నిస్త్రింశాగ్రాహతస్తతః ।
నిశ్చక్రామ భృశం భీతో రక్తం పథి సముత్సృజన్ ॥ **7** ॥ 49

మన్యమానో హతం వ్యాఘ్రం పృషధ్రః పరవీరహా ।
అద్రాక్షీత్ స్వహతాం బభ్రుం వ్యుష్టాయాం నిశి దుఃఖితః ॥ **8** ॥ 50

తం శశాప కులాచార్యః కృతాగసమకామతః ।
న క్షత్రబంధుః శూద్రస్త్వం కర్మణా భవితామునా ॥ **9** ॥ 51

ఏవం శప్తస్తు గురుణా ప్రత్యగృహ్ణాత్ కృతాంజలిః ।
అధారయద్ వ్రతం వీర ఊర్ధ్వరేతా మునిప్రియం ॥ **10** ॥ 52

వాసుదేవే భగవతి సర్వాత్మని పరేఽమలే ।
ఏకాంతిత్వం గతో భక్త్యా సర్వభూతసుహృత్ సమః ॥ **11** ॥ 53

విముక్తసంగః శాంతాత్మా సంయతాక్షోఽపరిగ్రహః ।
యదృచ్ఛయోపపన్నేన కల్పయన్ వృత్తిమాత్మనః ॥ **12** ॥ 54

ఆత్మన్యాత్మానమాధాయ జ్ఞానతృప్తః సమాహితః ।
విచచార మహీమేతాం జడాంధబధిరాకృతిః ॥ **13** ॥ 55

ఏవంవృత్తో వనం గత్వా దృష్ట్వా దావాగ్నిముత్థితం ।
తేనోపయుక్తకరణో బ్రహ్మ ప్రాప పరం మునిః ॥ **14** ॥ 56

కవిః కనీయాన్ విషయేషు నిఃస్పృహో
విసృజ్య రాజ్యం సహ బంధుభిర్వనం ।
నివేశ్య చిత్తే పురుషం స్వరోచిషం
వివేశ కైశోరవయాః పరం గతః ॥ **15** ॥ 57

కరూషాన్మానవాదాసన్ కారూషాః క్షత్రజాతయః ।
ఉత్తరాపథగోప్తారో బ్రహ్మణ్యా ధర్మవత్సలాః ॥ **16** ॥ 58

ధృష్టాద్ ధార్ష్టమభూత్ క్షత్రం బ్రహ్మభూయం గతం క్షితౌ ।
నృగస్య వంశః సుమతిర్భూతజ్యోతిస్తతో వసుః ॥ **17** ॥ 59

వసోః ప్రతీకస్తత్పుత్ర ఓఘవానోఘవత్పితా ।
కన్యా చౌఘవతీ నామ సుదర్శన ఉవాహ తాం ॥ **18** ॥ 60

చిత్రసేనో నరిష్యంతాద్దృక్షస్తస్య సుతోఽభవత్ ।
తస్య మీఢ్వాంస్తతః కూర్చ ఇంద్రసేనస్తు తత్సుతః ॥ **19** ॥ 61

వీతిహోత్రస్త్వింద్రసేనాత్ తస్య సత్యశ్రవా అభూత్ ।
ఉరుశ్రవాః సుతస్తస్య దేవదత్తస్తతోఽభవత్ ॥ **20** ॥ 62

తతోఽగ్నివేశ్యో భగవానగ్నిః స్వయమభూత్ సుతః ।
కానీన ఇతి విఖ్యాతో జాతూకర్ణ్యో మహానృషిః ॥ **21** ॥ 63

తతో బ్రహ్మకులం జాతమాగ్నివేశ్యాయనం నృప ।
నరిష్యంతాన్వయః ప్రోక్తో దిష్టవంశమతః శృణు ॥ **22** ॥ 64

నాభాగో దిష్టపుత్రోఽన్యః కర్మణా వైశ్యతాం గతః ।
భలందనః సుతస్తస్య వత్సప్రీతిర్భలందనాత్ ॥ **23** ॥ 65

వత్సప్రీతేః సుతః ప్రాంశుస్తత్సుతం ప్రమతిం విదుః ।
ఖనిత్రః ప్రమతేస్తస్మాచ్చాక్షుషోఽథ వివింశతిః ॥ **24** ॥ 66

వివింశతిసుతో రంభః ఖనినేత్రోఽస్య ధార్మికః ।
కరంధమో మహారాజ తస్యాసీదాత్మజో నృప ॥ **25** ॥ 67

తస్యావీక్షిత్ సుతో యస్య మరుత్తశ్చక్రవర్త్యభూత్ ।
సంవర్తోఽయాజయద్ యం వై మహాయోగ్యంగిరఃసుతః ॥ **26** ॥ 68

మరుత్తస్య యథా యజ్ఞో న తథాన్యస్య కశ్చన ।
సర్వం హిరణ్మయం త్వాసీద్ యత్ కించిచ్చాస్య శోభనం ॥ **27** ॥ 69

అమాద్యదింద్రః సోమేన దక్షిణాభిర్ద్విజాతయః ।
మరుతః పరివేష్టారో విశ్వేదేవాః సభాసదః ॥ **28** ॥ 70

మరుత్తస్య దమః పుత్రస్తస్యాసీద్ రాజ్యవర్ధనః ।
సుధృతిస్తత్సుతో జజ్ఞే సౌధృతేయో నరః సుతః ॥ **29** ॥ 71

తత్సుతః కేవలస్తస్మాద్ బంధుమాన్ వేగవాంస్తతః ।
బంధుస్తస్యాభవద్ యస్య తృణబిందుర్మహీపతిః ॥ **30** ॥ 72

తం భేజేఽలంబుషా దేవీ భజనీయగుణాలయం ।
వరాప్సరా యతః పుత్రాః కన్యా చేడవిడాభవత్ ॥ **31** ॥ 73

తస్యాముత్పాదయామాస విశ్రవా ధనదం సుతం ।
ప్రాదాయ విద్యాం పరమామృషిర్యోగేశ్వరాత్ పితుః ॥ **32** ॥ 74

విశాలః శూన్యబంధుశ్చ ధూమ్రకేతుశ్చ తత్సుతాః ।
విశాలో వంశకృద్ రాజా వైశాలీం నిర్మమే పురీం ॥ **33** ॥ 75

హేమచంద్రః సుతస్తస్య ధూమ్రాక్షస్తస్య చాత్మజః ।
తత్పుత్రాత్ సంయమాదాసీత్ కృశాశ్వః సహదేవజః ॥ **34** ॥ 76

కృశాశ్వాత్ సోమదత్తోఽభూద్ యోఽశ్వమేధైరిడస్పతిం ।
ఇష్ట్వా పురుషమాపాగ్ర్యాం గతిం యోగేశ్వరాశ్రితః ॥ **35** ॥ 77

సౌమదత్తిస్తు సుమతిస్తత్సుతో జనమేజయః ।
ఏతే వైశాలభూపాలాస్తృణబిందోర్యశోధరాః ॥ **36** ॥ 78

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
శర్యాతిర్మానవో రాజా బ్రహ్మిష్ఠః స బభూవ హ ।
యో వా అంగిరసాం సత్రే ద్వితీయమహ ఊచివాన్ ॥ **1** ॥ 79

సుకన్యా నామ తస్యాసీత్ కన్యా కమలలోచనా ।
తయా సార్ధం వనగతో హ్యగమచ్ఛ్యవనాశ్రమం ॥ **2** ॥ 80

సా సఖీభిః పరివృతా విచిన్వత్యంఘ్రిపాన్ వనే ।
వల్మీకరంధ్రే దదృశే ఖద్యోతే ఇవ జ్యోతిషీ ॥ **3** ॥ 81

తే దైవచోదితా బాలా జ్యోతిషీ కంటకేన వై ।
అవిధ్యన్ముగ్ధభావేన సుస్రావాసృక్ తతో బహు ॥ **4** ॥ 82

శకృన్మూత్రనిరోధోఽభూత్ సైనికానాం చ తత్క్షణాత్ ।
రాజర్షిస్తముపాలక్ష్య పురుషాన్ విస్మితోఽబ్రవీత్ ॥ **5** ॥ 83

అప్యభద్రం న యుష్మాభిర్భార్గవస్య విచేష్టితం ।
వ్యక్తం కేనాపి నస్తస్య కృతమాశ్రమదూషణం ॥ **6** ॥ 84

సుకన్యా ప్రాహ పితరం భీతా కించిత్ కృతం మయా ।
ద్వే జ్యోతిషీ అజానంత్యా నిర్భిన్నే కంటకేన వై ॥ **7** ॥ 85

దుహితుస్తద్ వచః శ్రుత్వా శర్యాతిర్జాతసాధ్వసః ।
మునిం ప్రసాదయామాస వల్మీకాంతర్హితం శనైః ॥ **8** ॥ 86

తదభిప్రాయమాజ్ఞాయ ప్రాదాద్ దుహితరం మునేః ।
కృచ్ఛ్రాన్ముక్తస్తమామంత్ర్య పురం ప్రాయాత్ సమాహితః ॥ **9** ॥ 87

సుకన్యా చ్యవనం ప్రాప్య పతిం పరమకోపనం ।
ప్రీణయామాస చిత్తజ్ఞా అప్రమత్తానువృత్తిభిః ॥ **10** ॥ 88

కస్యచిత్ త్వథ కాలస్య నాసత్యావాశ్రమాగతౌ ।
తౌ పూజయిత్వా ప్రోవాచ వయో మే దత్తమీశ్వరౌ ॥ **11** ॥ 89

గ్రహం గ్రహీష్యే సోమస్య యజ్ఞే వామప్యసోమపోః ।
క్రియతాం మే వయో రూపం ప్రమదానాం యదీప్సితం ॥ **12** ॥ 90

బాఢమిత్యూచతుర్విప్రమభినంద్య భిషక్తమౌ ।
నిమజ్జతాం భవానస్మిన్ హ్రదే సిద్ధవినిర్మితే ॥ **13** ॥ 91

ఇత్యుక్త్వా జరయా గ్రస్తదేహో ధమనిసంతతః ।
హ్రదం ప్రవేశితోఽశ్విభ్యాం వలీపలితవిప్రియః ॥ **14** ॥ 92

పురుషాస్త్రయ ఉత్తస్థురపీచ్యా వనితాప్రియాః ।
పద్మస్రజః కుండలినస్తుల్యరూపాః సువాససః ॥ **15** ॥ 93

తాన్ నిరీక్ష్య వరారోహా సరూపాన్ సూర్యవర్చసః ।
అజానతీ పతిం సాధ్వీ అశ్వినౌ శరణం యయౌ ॥ **16** ॥ 94

దర్శయిత్వా పతిం తస్యై పాతివ్రత్యేన తోషితౌ ।
ఋషిమామంత్ర్య యయతుర్విమానేన త్రివిష్టపం ॥ **17** ॥ 95

యక్ష్యమాణోఽథ శర్యాతిశ్చ్యవనస్యాశ్రమం గతః ।
దదర్శ దుహితుః పార్శ్వే పురుషం సూర్యవర్చసం ॥ **18** ॥ 96

రాజా దుహితరం ప్రాహ కృతపాదాభివందనాం ।
ఆశిషశ్చాప్రయుంజానో నాతిప్రీతమనా ఇవ ॥ **19** ॥ 97

చికీర్షితం తే కిమిదం పతిస్త్వయా
ప్రలంభితో లోకనమస్కృతో మునిః ।
యత్ త్వం జరాగ్రస్తమసత్యసమ్మతం
విహాయ జారం భజసేఽముమధ్వగం ॥ **20** ॥ 98

కథం మతిస్తేఽవగతాన్యథా సతాం
కులప్రసూతే కులదూషణం త్విదం ।
బిభర్షి జారం యదపత్రపా కులం
పితుశ్చ భర్తుశ్చ నయస్యధస్తమః ॥ **21** ॥ 99

ఏవం బ్రువాణం పితరం స్మయమానా శుచిస్మితా ।
ఉవాచ తాత జామాతా తవైష భృగునందనః ॥ **22** ॥ 100

శశంస పిత్రే తత్ సర్వం వయోరూపాభిలంభనం ।
విస్మితః పరమప్రీతస్తనయాం పరిషస్వజే ॥ **23** ॥ 101

సోమేన యాజయన్ వీరం గ్రహం సోమస్య చాగ్రహీత్ ।
అసోమపోరప్యశ్వినోశ్చ్యవనః స్వేన తేజసా ॥ **24** ॥ 102

హంతుం తమాదదే వజ్రం సద్యోమన్యురమర్షితః ।
సవజ్రం స్తంభయామాస భుజమింద్రస్య భార్గవః ॥ **25** ॥ 103

అన్వజానంస్తతః సర్వే గ్రహం సోమస్య చాశ్వినోః ।
భిషజావితి యత్ పూర్వం సోమాహుత్యా బహిష్కృతౌ ॥ **26** ॥ 104

ఉత్తానబర్హిరానర్తో భూరిషేణ ఇతి త్రయః ।
శర్యాతేరభవన్ పుత్రా ఆనర్తాద్ రేవతోఽభవత్ ॥ **27** ॥ 105

సోఽంతఃసముద్రే నగరీం వినిర్మాయ కుశస్థలీం ।
ఆస్థితోఽభుంక్త విషయానానర్తాదీనరిందమ ॥ **28** ॥ 106

తస్య పుత్రశతం జజ్ఞే కకుద్మిజ్యేష్ఠముత్తమం ।
కకుద్మీ రేవతీం కన్యాం స్వామాదాయ విభుం గతః ॥ **29** ॥ 107

కన్యావరం పరిప్రష్టుం బ్రహ్మలోకమపావృతం ।
ఆవర్తమానే గాంధర్వే స్థితోఽలబ్ధక్షణః క్షణం ॥ **30** ॥ 108

తదంత ఆద్యమానమ్య స్వాభిప్రాయం న్యవేదయత్ ।
తచ్ఛ్రుత్వా భగవాన్ బ్రహ్మా ప్రహస్య తమువాచ హ ॥ **31** ॥ 109

అహో రాజన్ నిరుద్ధాస్తే కాలేన హృది యే కృతాః ।
తత్పుత్రపౌత్రనప్తౄణాం గోత్రాణి చ న శృణ్మహే ॥ **32** ॥ 110

కాలోఽభియాతస్త్రిణవచతుర్యుగవికల్పితః ।
తద్ గచ్ఛ దేవదేవాంశో బలదేవో మహాబలః ॥ **33** ॥ 111

కన్యారత్నమిదం రాజన్ నరరత్నాయ దేహి భోః ।
భువో భారావతారాయ భగవాన్ భూతభావనః ॥ **34** ॥ 112

అవతీర్ణో నిజాంశేన పుణ్యశ్రవణకీర్తనః ।
ఇత్యాదిష్టోఽభివంద్యాజం నృపః స్వపురమాగతః ।
త్యక్తం పుణ్యజనత్రాసాద్ భ్రాతృభిర్దిక్ష్వవస్థితైః ॥ **35** ॥ 113

సుతాం దత్త్వానవద్యాంగీం బలాయ బలశాలినే ।
బదర్యాఖ్యం గతో రాజా తప్తుం నారాయణాశ్రమం ॥ **36** ॥ 114

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

నాభాగో నభగాపత్యం యం తతం భ్రాతరః కవిం ।
యవిష్ఠం వ్యభజన్ దాయం బ్రహ్మచారిణమాగతం ॥ **1** ॥ 115

భ్రాతరోఽభాంక్త కిం మహ్యం భజామ పితరం తవ ।
త్వాం మమార్యాస్తతాభాంక్షుర్మా పుత్రక తదాదృథాః ॥ **2** ॥ 116

ఇమే అంగిరసః సత్రమాసతేఽద్య సుమేధసః ।
షష్ఠం షష్ఠముపేత్యాహః కవే ముహ్యంతి కర్మణి ॥ **3** ॥ 117

తాంస్త్వం శంసయ సూక్తే ద్వే వైశ్వదేవే మహాత్మనః ।
తే స్వర్యంతో ధనం సత్రపరిశేషితమాత్మనః ॥ **4** ॥ 118

దాస్యంతి తేఽథ తాన్ గచ్ఛ తథా స కృతవాన్ యథా ।
తస్మై దత్త్వా యయుః స్వర్గం తే సత్రపరిశేషితం ॥ **5** ॥ 119

తం కశ్చిత్ స్వీకరిష్యంతం పురుషః కృష్ణదర్శనః ।
ఉవాచోత్తరతోఽభ్యేత్య మమేదం వాస్తుకం వసు ॥ **6** ॥ 120

మమేదమృషిభిర్దత్తమితి తర్హి స్మ మానవః ।
స్యాన్నౌ తే పితరి ప్రశ్నః పృష్టవాన్ పితరం తథా ॥ **7** ॥ 121

యజ్ఞవాస్తుగతం సర్వముచ్ఛిష్టమృషయః క్వచిత్ ।
చక్రుర్విభాగం రుద్రాయ స దేవః సర్వమర్హతి ॥ **8** ॥ 122

నాభాగస్తం ప్రణమ్యాహ తవేశ కిల వాస్తుకం ।
ఇత్యాహ మే పితా బ్రహ్మంఛిరసా త్వాం ప్రసాదయే ॥ **9** ॥ 123

యత్ తే పితావదద్ ధర్మం త్వం చ సత్యం ప్రభాషసే ।
దదామి తే మంత్రదృశే జ్ఞానం బ్రహ్మ సనాతనం ॥ **10** ॥ 124

గృహాణ ద్రవిణం దత్తం మత్సత్రే పరిశేషితం ।
ఇత్యుక్త్వాంతర్హితో రుద్రో భగవాన్ సత్యవత్సలః ॥ **11** ॥ 125

య ఏతత్ సంస్మరేత్ ప్రాతః సాయం చ సుసమాహితః ।
కవిర్భవతి మంత్రజ్ఞో గతిం చైవ తథాఽఽత్మనః ॥ **12** ॥ 126

నాభాగాదంబరీషోఽభూన్మహాభాగవతః కృతీ ।
నాస్పృశద్ బ్రహ్మశాపోఽపి యం న ప్రతిహతః క్వచిత్ ॥ **13** ॥ 127

రాజోవాచ
భగవంఛ్రోతుమిచ్ఛామి రాజర్షేస్తస్య ధీమతః ।
న ప్రాభూద్ యత్ర నిర్ముక్తో బ్రహ్మదండో దురత్యయః ॥ **14** ॥ 128

శ్రీశుక ఉవాచ
అంబరీషో మహాభాగః సప్తద్వీపవతీం మహీం ।
అవ్యయాం చ శ్రియం లబ్ధ్వా విభవం చాతులం భువి ॥ **15** ॥ 129

మేనేఽతిదుర్లభం పుంసాం సర్వం తత్ స్వప్నసంస్తుతం ।
విద్వాన్ విభవనిర్వాణం తమో విశతి యత్ పుమాన్ ॥ **16** ॥ 130

వాసుదేవే భగవతి తద్భక్తేషు చ సాధుషు ।
ప్రాప్తో భావం పరం విశ్వం యేనేదం లోష్టవత్ స్మృతం ॥ **17** ॥ 131

స వై మనః కృష్ణపదారవిందయో -
ర్వచాంసి వైకుంఠగుణానువర్ణనే ।
కరౌ హరేర్మందిరమార్జనాదిషు
శ్రుతిం చకారాచ్యుతసత్కథోదయే ॥ **18** ॥ 132

ముకుందలింగాలయదర్శనే దృశౌ
తద్భృత్యగాత్రస్పర్శేఽంగసంగమం ।
ఘ్రాణం చ తత్పాదసరోజసౌరభే
శ్రీమత్తులస్యా రసనాం తదర్పితే ॥ **19** ॥ 133

పాదౌ హరేః క్షేత్రపదానుసర్పణే
శిరో హృషీకేశపదాభివందనే ।
కామం చ దాస్యే న తు కామకామ్యయా
యథోత్తమశ్లోకజనాశ్రయా రతిః ॥ **20** ॥ 134

ఏవం సదా కర్మకలాపమాత్మనః
పరేఽధియజ్ఞే భగవత్యధోక్షజే ।
సర్వాత్మభావం విదధన్మహీమిమాం
తన్నిష్ఠవిప్రాభిహితః శశాస హ ॥ **21** ॥ 135

ఈజేఽశ్వమేధైరధియజ్ఞమీశ్వరం
మహావిభూత్యోపచితాంగదక్షిణైః ।
తత్తైర్వసిష్ఠాసితగౌతమాదిభి -
ర్ధన్వన్యభిస్రోతమసౌ సరస్వతీం ॥ **22** ॥ 136

యస్య క్రతుషు గీర్వాణైః సదస్యా ఋత్విజో జనాః ।
తుల్యరూపాశ్చానిమిషా వ్యదృశ్యంత సువాససః ॥ **23** ॥ 137

స్వర్గో న ప్రార్థితో యస్య మనుజైరమరప్రియః ।
శృణ్వద్భిరుపగాయద్భిరుత్తమశ్లోకచేష్టితం ॥ **24** ॥ 138

సమర్ద్ధయంతి తాన్ కామాః స్వారాజ్యపరిభావితాః ।
దుర్లభా నాపి సిద్ధానాం ముకుందం హృది పశ్యతః ॥ **25** ॥ 139

స ఇత్థం భక్తియోగేన తపోయుక్తేన పార్థివః ।
స్వధర్మేణ హరిం ప్రీణన్ సంగాన్ సర్వాంఛనైర్జహౌ ॥ **26** ॥ 140

గృహేషు దారేషు సుతేషు బంధుషు
    ద్విపోత్తమస్యందనవాజిపత్తిషు ।
అక్షయ్యరత్నాభరణాయుధాది -
    ష్వనంతకోశేష్వకరోదసన్మతిం ॥ **27** ॥ 141

తస్మా అదాద్ధరిశ్చక్రం ప్రత్యనీకభయావహం ।
ఏకాంతభక్తిభావేన ప్రీతో భృత్యాభిరక్షణం ॥ **28** ॥ 142

ఆరిరాధయిషుః కృష్ణం మహిష్యా తుల్యశీలయా ।
యుక్తః సాంవత్సరం వీరో దధార ద్వాదశీవ్రతం ॥ **29** ॥ 143

వ్రతాంతే కార్తికే మాసి త్రిరాత్రం సముపోషితః ।
స్నాతః కదాచిత్ కాలిందీ్యాం హరిం మధువనేఽర్చయత్ ॥ **30** ॥ 144

మహాభిషేకవిధినా సర్వోపస్కరసంపదా ।
అభిషిచ్యాంబరాకల్పైర్గంధమాల్యార్హణాదిభిః ॥ **31** ॥ 145

తద్గతాంతరభావేన పూజయామాస కేశవం ।
బ్రాహ్మణాంశ్చ మహాభాగాన్ సిద్ధార్థానపి భక్తితః ॥ **32** ॥ 146

గవాం రుక్మవిషాణీనాం రూప్యాంఘ్రీణాం సువాససాం ।
పయఃశీలవయోరూపవత్సోపస్కరసంపదాం ॥ **33** ॥ 147

ప్రాహిణోత్ సాధువిప్రేభ్యో గృహేషు న్యర్బుదాని షట్ ।
భోజయిత్వా ద్విజానగ్రే స్వాద్వన్నం గుణవత్తమం ॥ **34** ॥ 148

లబ్ధకామైరనుజ్ఞాతః పారణాయోపచక్రమే ।
తస్య తర్హ్యతిథిః సాక్షాద్ దుర్వాసా భగవానభూత్ ॥ **35** ॥ 149

తమానర్చాతిథిం భూపః ప్రత్యుత్థానాసనార్హణైః ।
యయాచేఽభ్యవహారాయ పాదమూలముపాగతః ॥ **36** ॥ 150

ప్రతినంద్య స తద్యాచ్ఞాం కర్తుమావశ్యకం గతః ।
నిమమజ్జ బృహద్ ధ్యాయన్ కాలిందీసలిలే శుభే ॥ **37** ॥ 151

ముహూర్తార్ధావశిష్టాయాం ద్వాదశ్యాం పారణం ప్రతి ।
చింతయామాస ధర్మజ్ఞో ద్విజైస్తద్ధర్మసంకటే ॥ **38** ॥ 152

బ్రాహ్మణాతిక్రమే దోషో ద్వాదశ్యాం యదపారణే ।
యత్ కృత్వా సాధు మే భూయాదధర్మో వా న మాం స్పృశేత్ ॥ **39** ॥ 153

అంభసా కేవలేనాథ కరిష్యే వ్రతపారణం ।
ప్రాహురబ్భక్షణం విప్రా హ్యశితం నాశితం చ తత్ ॥ **40** ॥ 154

ఇత్యపః ప్రాశ్య రాజర్షిశ్చింతయన్ మనసాచ్యుతం ।
ప్రత్యచష్ట కురుశ్రేష్ఠ ద్విజాగమనమేవ సః ॥ **41** ॥ 155

దుర్వాసా యమునాకూలాత్ కృతావశ్యక ఆగతః ।
రాజ్ఞాభినందితస్తస్య బుబుధే చేష్టితం ధియా ॥ **42** ॥ 156

మన్యునా ప్రచలద్గాత్రో భ్రుకుటీకుటిలాననః ।
బుభుక్షితశ్చ సుతరాం కృతాంజలిమభాషత ॥ **43** ॥ 157

అహో అస్య నృశంసస్య శ్రియోన్మత్తస్య పశ్యత ।
ధర్మవ్యతిక్రమం విష్ణోరభక్తస్యేశమానినః ॥ **44** ॥ 158

యో మామతిథిమాయాతమాతిథ్యేన నిమంత్ర్య చ ।
అదత్త్వా భుక్తవాంస్తస్య సద్యస్తే దర్శయే ఫలం ॥ **45** ॥ 159

ఏవం బ్రువాణ ఉత్కృత్య జటాం రోషవిదీపితః ।
తయా స నిర్మమే తస్మై కృత్యాం కాలానలోపమాం ॥ **46** ॥ 160

తామాపతంతీం జ్వలతీమసిహస్తాం పదా భువం ।
వేపయంతీం సముద్వీక్ష్య న చచాల పదాన్నృపః ॥ **47** ॥ 161

ప్రాగ్దిష్టం భృత్యరక్షాయాం పురుషేణ మహాత్మనా ।
దదాహ కృత్యాం తాం చక్రం క్రుద్ధాహిమివ పావకః ॥ **48** ॥ 162

తదభిద్రవదుద్వీక్ష్య స్వప్రయాసం చ నిష్ఫలం ।
దుర్వాసా దుద్రువే భీతో దిక్షు ప్రాణపరీప్సయా ॥ **49** ॥ 163

తమన్వధావద్ భగవద్రథాంగం
దావాగ్నిరుద్ధూతశిఖో యథాహిం ।
తథానుషక్తం మునిరీక్షమాణో
గుహాం వివిక్షుః ప్రససార మేరోః ॥ **50** ॥ 164

దిశో నభః క్ష్మాం వివరాన్ సముద్రాన్
లోకాన్ సపాలాంస్త్రిదివం గతః సః ।
యతో యతో ధావతి తత్ర తత్ర
సుదర్శనం దుష్ప్రసహం దదర్శ ॥ **51** ॥ 165

అలబ్ధనాథః స యదా కుతశ్చిత్
సంత్రస్తచిత్తోఽరణమేషమాణః ।
దేవం విరించం సమగాద్ విధాత -
స్త్రాహ్యాత్మయోనేఽజితతేజసో మాం ॥ **52** ॥ 166

బ్రహ్మోవాచ
స్థానం మదీయం సహవిశ్వమేతత్
క్రీడావసానే ద్విపరార్ధసంజ్ఞే ।

భ్రూభంగమాత్రేణ హి సందిధక్షోః
కాలాత్మనో యస్య తిరోభవిష్యతి ॥ **53** ॥ 167

అహం భవో దక్షభృగుప్రధానాః
ప్రజేశభూతేశసురేశముఖ్యాః ।
సర్వే వయం యన్నియమం ప్రపన్నా
మూర్ధ్న్యర్పితం లోకహితం వహామః ॥ **54** ॥ 168

ప్రత్యాఖ్యాతో విరించేన విష్ణుచక్రోపతాపితః ।
దుర్వాసాః శరణం యాతః శర్వం కైలాసవాసినం ॥ **55** ॥ 169

శ్రీరుద్ర ఉవాచ
వయం న తాత ప్రభవామ భూమ్ని
యస్మిన్ పరేఽన్యేఽప్యజజీవకోశాః ।
భవంతి కాలే న భవంతి హీదృశాః
సహస్రశో యత్ర వయం భ్రమామః ॥ **56** ॥ 170

అహం సనత్కుమారశ్చ నారదో భగవానజః ।
కపిలోఽపాంతరతమో దేవలో ధర్మ ఆసురిః ॥ **57** ॥ 171

మరీచిప్రముఖాశ్చాన్యే సిద్ధేశాః పారదర్శనాః ।
విదామ న వయం సర్వే యన్మాయాం మాయయాఽఽవృతాః ॥ **58** ॥ 172

తస్య విశ్వేశ్వరస్యేదం శస్త్రం దుర్విషహం హి నః ।
తమేవ శరణం యాహి హరిస్తే శం విధాస్యతి ॥ **59** ॥ 173

తతో నిరాశో దుర్వాసాః పదం భగవతో యయౌ ।
వైకుంఠాఖ్యం యదధ్యాస్తే శ్రీనివాసః శ్రియా సహ ॥ **60** ॥ 174

సందహ్యమానోఽజితశస్త్రవహ్నినా
తత్పాదమూలే పతితః సవేపథుః ।

ఆహాచ్యుతానంత సదీప్సిత ప్రభో
కృతాగసం మావ హి విశ్వభావన ॥ **61** ॥ 175

అజానతా తే పరమానుభావం
కృతం మయాఘం భవతః ప్రియాణాం ।
విధేహి తస్యాపచితిం విధాత -
ర్ముచ్యేత యన్నామ్న్యుదితే నారకోఽపి ॥ **62** ॥ 176

శ్రీభగవానువాచ
అహం భక్తపరాధీనో హ్యస్వతంత్ర ఇవ ద్విజ ।
సాధుభిర్గ్రస్తహృదయో భక్తైర్భక్తజనప్రియః ॥ **63** ॥ 177

నాహమాత్మానమాశాసే మద్భక్తైః సాధుభిర్వినా ।
శ్రియం చాత్యంతికీం బ్రహ్మన్ యేషాం గతిరహం పరా ॥ **64** ॥ 178

యే దారాగారపుత్రాప్తాన్ ప్రాణాన్ విత్తమిమం పరం ।
హిత్వా మాం శరణం యాతాః కథం తాంస్త్యక్తుముత్సహే ॥ **65** ॥ 179

మయి నిర్బద్ధహృదయాః సాధవః సమదర్శనాః ।
వశీకుర్వంతి మాం భక్త్యా సత్స్త్రియః సత్పతిం యథా ॥ **66** ॥ 180

మత్సేవయా ప్రతీతం చ సాలోక్యాదిచతుష్టయం ।
నేచ్ఛంతి సేవయా పూర్ణాః కుతోఽన్యత్ కాలవిద్రుతం ॥ **67** ॥ 181

సాధవో హృదయం మహ్యం సాధూనాం హృదయం త్వహం ।
మదన్యత్ తే న జానంతి నాహం తేభ్యో మనాగపి ॥ **68** ॥ 182

ఉపాయం కథయిష్యామి తవ విప్ర శృణుష్వ తత్ ।
అయం హ్యాత్మాభిచారస్తే యతస్తం యాతు వై భవాన్ ।
సాధుషు ప్రహితం తేజః ప్రహర్తుః కురుతేఽశివం ॥ **69** ॥ 183

తపో విద్యా చ విప్రాణాం నిఃశ్రేయసకరే ఉభే ।
తే ఏవ దుర్వినీతస్య కల్పేతే కర్తురన్యథా ॥ **70** ॥ 184

బ్రహ్మంస్తద్ గచ్ఛ భద్రం తే నాభాగతనయం నృపం ।
క్షమాపయ మహాభాగం తతః శాంతిర్భవిష్యతి ॥ **71** ॥ 185

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే అంబరీషచరితే చతుర్థోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవం భగవతాఽఽదిష్టో దుర్వాసాశ్చక్రతాపితః ।
అంబరీషముపావృత్య తత్పాదౌ దుఃఖితోఽగ్రహీత్ ॥ **1** ॥ 186

తస్య సోద్యమనం వీక్ష్య పాదస్పర్శవిలజ్జితః ।
అస్తౌవీత్ తద్ధరేరస్త్రం కృపయా పీడితో భృశం ॥ **2** ॥ 187

అంబరీష ఉవాచ
త్వమగ్నిర్భగవాన్ సూర్యస్త్వం సోమో జ్యోతిషాం పతిః ।
త్వమాపస్త్వం క్షితిర్వ్యోమ వాయుర్మాత్రేంద్రియాణి చ ॥ **3** ॥ 188

సుదర్శన నమస్తుభ్యం సహస్రారాచ్యుతప్రియ ।
సర్వాస్త్రఘాతిన్ విప్రాయ స్వస్తి భూయా ఇడస్పతే ॥ **4** ॥ 189

త్వం ధర్మస్త్వమృతం సత్యం త్వం యజ్ఞోఽఖిలయజ్ఞభుక్ ।
త్వం లోకపాలః సర్వాత్మా త్వం తేజః పౌరుషం పరం ॥ **5** ॥ 190

నమః సునాభాఖిలధర్మసేతవే
    హ్యధర్మశీలాసురధూమకేతవే ।
త్రైలోక్యగోపాయ విశుద్ధవర్చసే
    మనోజవాయాద్భుతకర్మణే గృణే ॥ **6** ॥ 191

త్వత్తేజసా ధర్మమయేన సంహృతం
తమః ప్రకాశశ్చ ధృతో మహాత్మనాం ।
దురత్యయస్తే మహిమా గిరాం పతే
త్వద్రూపమేతత్ సదసత్ పరావరం ॥ **7** ॥ 192

యదా విసృష్టస్త్వమనంజనేన వై
బలం ప్రవిష్టోఽజిత దైత్యదానవం ।
బాహూదరోర్వంఘ్రిశిరోధరాణి
వృక్ణన్నజస్రం ప్రధనే విరాజసే ॥ **8** ॥ 193

స త్వం జగత్త్రాణ ఖలప్రహాణయే
నిరూపితః సర్వసహో గదాభృతా ।
విప్రస్య చాస్మత్కులదైవహేతవే
విధేహి భద్రం తదనుగ్రహో హి నః ॥ **9** ॥ 194

యద్యస్తి దత్తమిష్టం వా స్వధర్మో వా స్వనుష్ఠితః ।
కులం నో విప్రదైవం చేద్ ద్విజో భవతు విజ్వరః ॥ **10** ॥ 195

యది నో భగవాన్ ప్రీత ఏకః సర్వగుణాశ్రయః ।
సర్వభూతాత్మభావేన ద్విజో భవతు విజ్వరః ॥ **11** ॥ 196

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇతి సంస్తువతో రాజ్ఞో విష్ణుచక్రం సుదర్శనం ।
అశామ్యత్ సర్వతో విప్రం ప్రదహద్ రాజయాచ్ఞయా ॥ **12** ॥ 197

స ముక్తోఽస్త్రాగ్నితాపేన దుర్వాసాః స్వస్తిమాంస్తతః ।
ప్రశశంస తముర్వీశం యుంజానః పరమాశిషః ॥ **13** ॥ 198

దుర్వాసా ఉవాచ
అహో అనంతదాసానాం మహత్త్వం దృష్టమద్య మే ।
కృతాగసోఽపి యద్ రాజన్ మంగలాని సమీహసే ॥ **14** ॥ 199

దుష్కరః కో ను సాధూనాం దుస్త్యజో వా మహాత్మనాం ।
యైః సంగృహీతో భగవాన్ సాత్వతామృషభో హరిః ॥ **15** ॥ 200

యన్నామశ్రుతిమాత్రేణ పుమాన్ భవతి నిర్మలః ।
తస్య తీర్థపదః కిం వా దాసానామవశిష్యతే ॥ **16** ॥ 201

రాజన్ననుగృహీతోఽహం త్వయాతికరుణాత్మనా ।
మదఘం పృష్ఠతః కృత్వా ప్రాణా యన్మేఽభిరక్షితాః ॥ **17** ॥ 202

రాజా తమకృతాహారః ప్రత్యాగమనకాంక్షయా ।
చరణావుపసంగృహ్య ప్రసాద్య సమభోజయత్ ॥ **18** ॥ 203

సోఽశిత్వాఽఽదృతమానీతమాతిథ్యం సార్వకామికం ।
తృప్తాత్మా నృపతిం ప్రాహ భుజ్యతామితి సాదరం ॥ **19** ॥ 204

ప్రీతోఽస్మ్యనుగృహీతోఽస్మి తవ భాగవతస్య వై ।
దర్శనస్పర్శనాలాపైరాతిథ్యేనాత్మమేధసా ॥ **20** ॥ 205

కర్మావదాతమేతత్ తే గాయంతి స్వఃస్త్రియో ముహుః ।
కీర్తిం పరమపుణ్యాం చ కీర్తయిష్యతి భూరియం ॥ **21** ॥ 206

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏవం సంకీర్త్య రాజానం దుర్వాసాః పరితోషితః ।
యయౌ విహాయసాఽఽమంత్ర్య బ్రహ్మలోకమహైతుకం ॥ **22** ॥ 207

సంవత్సరోఽత్యగాత్ తావద్ యావతా నాగతో గతః ।
మునిస్తద్దర్శనాకాంక్షో రాజాఽబ్భక్షో బభూవ హ ॥ **23** ॥ 208

గతే చ దుర్వాససి సోఽంబరీషో
    ద్విజోపయోగాతిపవిత్రమాహరత్ ।
ఋషేర్విమోక్షం వ్యసనం చ బుద్ధ్వా
    మేనే స్వవీర్యం చ పరానుభావం ॥ **24** ॥ 209

ఏవంవిధానేకగుణః స రాజా
    పరాత్మని బ్రహ్మణి వాసుదేవే ।
క్రియాకలాపైః సమువాహ భక్తిం
    యయాఽఽవిరించ్యాన్ నిరయాంశ్చకార ॥ **25** ॥ 210

అథాంబరీషస్తనయేషు రాజ్యం
    సమానశీలేషు విసృజ్య ధీరః ।
వనం వివేశాత్మని వాసుదేవే
    మనో దధద్ ధ్వస్తగుణప్రవాహః ॥ **26** ॥ 211

ఇత్యేతత్ పుణ్యమాఖ్యానమంబరీషస్య భూపతేః ।
సంకీర్తయన్ననుధ్యాయన్ భక్తో భగవతో భవేత్ ॥ **27** ॥ 212

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే అంబరీషచరితం నామ పంచమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
విరూపః కేతుమాంఛంభురంబరీషసుతాస్త్రయః ।
విరూపాత్ పృషదశ్వోఽభూత్ తత్పుత్రస్తు రథీతరః ॥ **1** ॥ 213

రథీతరస్యాప్రజస్య భార్యాయాం తంతవేఽర్థితః ।
అంగిరా జనయామాస బ్రహ్మవర్చస్వినః సుతాన్ ॥ **2** ॥ 214

ఏతే క్షేత్రే ప్రసూతా వై పునస్త్వాంగిరసాః స్మృతాః ।
రథీతరాణాం ప్రవరాః క్షత్రోపేతా ద్విజాతయః ॥ **3** ॥ 215

క్షువతస్తు మనోర్జజ్ఞే ఇక్ష్వాకుర్ఘ్రాణతః సుతః ।
తస్య పుత్రశతజ్యేష్ఠా వికుక్షినిమిదండకాః ॥ **4** ॥ 216

తేషాం పురస్తాదభవన్నార్యావర్తే నృపా నృప ।
పంచవింశతిః పశ్చాచ్చ త్రయో మధ్యే పరేఽన్యతః ॥ **5** ॥ 217

స ఏకదాష్టకాశ్రాద్ధే ఇక్ష్వాకుః సుతమాదిశత్ ।
మాంసమానీయతాం మేధ్యం వికుక్షే గచ్ఛ మాచిరం ॥ **6** ॥ 218

తథేతి స వనం గత్వా మృగాన్ హత్వా క్రియార్హణాన్ ।
శ్రాంతో బుభుక్షితో వీరః శశం చాదదపస్మృతిః ॥ **7** ॥ 219

శేషం నివేదయామాస పిత్రే తేన చ తద్గురుః ।
చోదితః ప్రోక్షణాయాహ దుష్టమేతదకర్మకం ॥ **8** ॥ 220

జ్ఞాత్వా పుత్రస్య తత్ కర్మ గురుణాభిహితం నృపః ।
దేశాన్నిఃసారయామాస సుతం త్యక్తవిధిం రుషా ॥ **9** ॥ 221

స తు విప్రేణ సంవాదం జాపకేన సమాచరన్ ।
త్యక్త్వా కలేవరం యోగీ స తేనావాప యత్ పరం ॥ **10** ॥ 222

పితర్యుపరతేఽభ్యేత్య వికుక్షిః పృథివీమిమాం ।
శాసదీజే హరిం యజ్ఞైః శశాద ఇతి విశ్రుతః ॥ **11** ॥ 223

పురంజయస్తస్య సుత ఇంద్రవాహ ఇతీరితః ।
కకుత్స్థ ఇతి చాప్యుక్తః శృణు నామాని కర్మభిః ॥ **12** ॥ 224

కృతాంత ఆసీత్ సమరో దేవానాం సహ దానవైః ।
పార్ష్ణిగ్రాహో వృతో వీరో దేవైర్దైత్యపరాజితైః ॥ **13** ॥ 225

వచనాద్ దేవదేవస్య విష్ణోర్విశ్వాత్మనః ప్రభోః ।
వాహనత్వే వృతస్తస్య బభూవేంద్రో మహావృషః ॥ **14** ॥ 226

స సన్నద్ధో ధనుర్దివ్యమాదాయ విశిఖాంఛితాన్ ।
స్తూయమానః సమారుహ్య యుయుత్సుః కకుది స్థితః ॥ **15** ॥ 227

తేజసాఽఽప్యాయితో విష్ణోః పురుషస్య పరాత్మనః ।
ప్రతీచ్యాం దిశి దైత్యానాం న్యరుణత్ త్రిదశైః పురం ॥ **16** ॥ 228

తైస్తస్య చాభూత్ ప్రధనం తుములం లోమహర్షణం ।
యమాయ భల్లైరనయద్ దైత్యాన్ యేఽభియయుర్మృధే ॥ **17** ॥ 229

తస్యేషుపాతాభిముఖం యుగాంతాగ్నిమివోల్బణం ।
విసృజ్య దుద్రువుర్దైత్యా హన్యమానాః స్వమాలయం ॥ **18** ॥ 230

జిత్వా పురం ధనం సర్వం సశ్రీకం వజ్రపాణయే ।
ప్రత్యయచ్ఛత్ స రాజర్షిరితి నామభిరాహృతః ॥ **19** ॥ 231

పురంజయస్య పుత్రోఽభూదనేనాస్తత్సుతః పృథుః ।
విశ్వరంధిస్తతశ్చంద్రో యువనాశ్వశ్చ తత్సుతః ॥ **20** ॥ 232

శాబస్తస్తత్సుతో యేన శాబస్తీ నిర్మమే పురీ ।
బృహదశ్వస్తు శాబస్తిస్తతః కువలయాశ్వకః ॥ **21** ॥ 233

యః ప్రియార్థముతంకస్య ధుంధునామాసురం బలీ ।
సుతానామేకవింశత్యా సహస్రైరహనద్ వృతః ॥ **22** ॥ 234

ధుంధుమార ఇతి ఖ్యాతస్తత్సుతాస్తే చ జజ్వలుః ।
ధుంధోర్ముఖాగ్నినా సర్వే త్రయ ఏవావశేషితాః ॥ **23** ॥ 235

దృఢాశ్వః కపిలాశ్వశ్చ భద్రాశ్వ ఇతి భారత ।
దృఢాశ్వపుత్రో హర్యశ్వో నికుంభస్తత్సుతః స్మృతః ॥ **24** ॥ 236

బర్హణాశ్వో నికుంభస్య కృశాశ్వోఽథాస్య సేనజిత్ ।
యువనాశ్వోఽభవత్ తస్య సోఽనపత్యో వనం గతః ॥ **25** ॥ 237

భార్యాశతేన నిర్విణ్ణ ఋషయోఽస్య కృపాలవః ।
ఇష్టిం స్మ వర్తయాంచక్రురైంద్రీం తే సుసమాహితాః ॥ **26** ॥ 238

రాజా తద్ యజ్ఞసదనం ప్రవిష్టో నిశి తర్షితః ।
దృష్ట్వా శయానాన్ విప్రాంస్తాన్ పపౌ మంత్రజలం స్వయం ॥ **27** ॥ 239

ఉత్థితాస్తే నిశామ్యాథ వ్యుదకం కలశం ప్రభో ।
పప్రచ్ఛుః కస్య కర్మేదం పీతం పుంసవనం జలం ॥ **28** ॥ 240

రాజ్ఞా పీతం విదిత్వాథ ఈశ్వరప్రహితేన తే ।
ఈశ్వరాయ నమశ్చక్రురహో దైవబలం బలం ॥ **29** ॥ 241

తతః కాల ఉపావృత్తే కుక్షిం నిర్భిద్య దక్షిణం ।
యువనాశ్వస్య తనయశ్చక్రవర్తీ జజాన హ ॥ **30** ॥ 242

కం ధాస్యతి కుమారోఽయం స్తన్యం రోరూయతే భృశం ।
మాం ధాతా వత్స మా రోదీరితీంద్రో దేశినీమదాత్ ॥ **31** ॥ 243

న మమార పితా తస్య విప్రదేవప్రసాదతః ।
యువనాశ్వోఽథ తత్రైవ తపసా సిద్ధిమన్వగాత్ ॥ **32** ॥ 244

త్రసద్దస్యురితీంద్రోఽంగ విదధే నామ తస్య వై ।
యస్మాత్ త్రసంతి హ్యుద్విగ్నా దస్యవో రావణాదయః ॥ **33** ॥ 245

యౌవనాశ్వోఽథ మాంధాతా చక్రవర్త్యవనీం ప్రభుః ।
సప్తద్వీపవతీమేకః శశాసాచ్యుతతేజసా ॥ **34** ॥ 246

ఈజే చ యజ్ఞం క్రతుభిరాత్మవిద్ భూరిదక్షిణైః ।
సర్వదేవమయం దేవం సర్వాత్మకమతీంద్రియం ॥ **35** ॥ 247

ద్రవ్యం మంత్రో విధిర్యజ్ఞో యజమానస్తథర్త్విజః ।
ధర్మో దేశశ్చ కాలశ్చ సర్వమేతద్ యదాత్మకం ॥ **36** ॥ 248

యావత్ సూర్య ఉదేతి స్మ యావచ్చ ప్రతితిష్ఠతి ।
సర్వం తద్ యౌవనాశ్వస్య మాంధాతుః క్షేత్రముచ్యతే ॥ **37** ॥ 249

శశబిందోర్దుహితరి బిందుమత్యామధాన్నృపః ।
పురుకుత్సమంబరీషం ముచుకుందం చ యోగినం ।
తేషాం స్వసారః పంచాశత్ సౌభరిం వవ్రిరే పతిం ॥ **38** ॥ 250

యమునాంతర్జలే మగ్నస్తప్యమానః పరంతపః ।
నిర్వృతిం మీనరాజస్య వీక్ష్య మైథునధర్మిణః ॥ **39** ॥ 251

జాతస్పృహో నృపం విప్రః కన్యామేకామయాచత ।
సోఽప్యాహ గృహ్యతాం బ్రహ్మన్ కామం కన్యా స్వయంవరే ॥ **40** ॥ 252

స విచింత్యాప్రియం స్త్రీణాం జరఠోఽయమసమ్మతః ।
వలీపలిత ఏజత్క ఇత్యహం ప్రత్యుదాహృతః ॥ **41** ॥ 253

సాధయిష్యే తథాఽఽత్మానం సురస్త్రీణామపీప్సితం ।
కిం పునర్మనుజేంద్రాణామితి వ్యవసితః ప్రభుః ॥ **42** ॥ 254

మునిః ప్రవేశితః క్షత్రా కన్యాంతఃపురమృద్ధిమత్ ।
వృతశ్చ రాజకన్యాభిరేకః పంచాశతా వరః ॥ **43** ॥ 255

తాసాం కలిరభూద్ భూయాంస్తదర్థేఽపోహ్య సౌహృదం ।
మమానురూపో నాయం వ ఇతి తద్గతచేతసాం ॥ **44** ॥ 256

స బహ్వృచస్తాభిరపారణీయ -
తపఃశ్రియానర్ఘ్యపరిచ్ఛదేషు ।
గృహేషు నానోపవనామలాంభః -
సరస్సు సౌగంధికకాననేషు ॥ **45** ॥ 257

మహార్హశయ్యాసనవస్త్రభూషణ -
స్నానానులేపాభ్యవహారమాల్యకైః ।
స్వలంకృతస్త్రీపురుషేషు నిత్యదా
రేమేఽనుగాయద్ద్విజభృంగవందిషు ॥ **46** ॥ 258

యద్గార్హస్థ్యం తు సంవీక్ష్య సప్తద్వీపవతీపతిః ।
విస్మితః స్తంభమజహాత్ సార్వభౌమశ్రియాన్వితం ॥ **47** ॥ 259

ఏవం గృహేష్వభిరతో విషయాన్ వివిధైః సుఖైః ।
సేవమానో న చాతుష్యదాజ్యస్తోకైరివానలః ॥ **48** ॥ 260

స కదాచిదుపాసీన ఆత్మాపహ్నవమాత్మనః ।
దదర్శ బహ్వృచాచార్యో మీనసంగసముత్థితం ॥ **49** ॥ 261

అహో ఇమం పశ్యత మే వినాశం
తపస్వినః సచ్చరితవ్రతస్య ।
అంతర్జలే వారిచరప్రసంగాత్
ప్రచ్యావితం బ్రహ్మ చిరం ధృతం యత్ ॥ **50** ॥ 262

సంగం త్యజేత మిథునవ్రతినాం ముముక్షుః
సర్వాత్మనా న విసృజేద్ బహిరింద్రియాణి ।
ఏకశ్చరన్ రహసి చిత్తమనంత ఈశే
యుంజీత తద్వ్రతిషు సాధుషు చేత్ ప్రసంగః ॥ **51** ॥ 263

ఏకస్తపస్వ్యహమథాంభసి మత్స్యసంగాత్
పంచాశదాసముత పంచసహస్రసర్గః ।
నాంతం వ్రజామ్యుభయకృత్యమనోరథానాం
మాయాగుణైర్హృతమతిర్విషయేఽర్థభావః ॥ **52** ॥ 264

ఏవం వసన్ గృహే కాలం విరక్తో న్యాసమాస్థితః ।
వనం జగామానుయయుస్తత్పత్న్యః పతిదేవతాః ॥ **53** ॥ 265

తత్ర తప్త్వా తపస్తీక్ష్ణమాత్మకర్శనమాత్మవాన్ ।
సహైవాగ్నిభిరాత్మానం యుయోజ పరమాత్మని ॥ **54** ॥ 266

తాః స్వపత్యుర్మహారాజ నిరీక్ష్యాధ్యాత్మికీం గతిం ।
అన్వీయుస్తత్ప్రభావేణ అగ్నిం శాంతమివార్చిషః ॥ **55** ॥ 267

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే సౌభర్యాఖ్యానే షష్ఠోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే సప్తమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

మాంధాతుః పుత్రప్రవరో యోఽంబరీషః ప్రకీర్తితః ।
పితామహేన ప్రవృతో యౌవనాశ్వశ్చ తత్సుతః ।
హారీతస్తస్య పుత్రోఽభూన్మాంధాతృప్రవరా ఇమే ॥ **1** ॥ 268

నర్మదా భ్రాతృభిర్దత్తా పురుకుత్సాయ యోరగైః ।
తయా రసాతలం నీతో భుజగేంద్రప్రయుక్తయా ॥ **2** ॥ 269

గంధర్వానవధీత్ తత్ర వధ్యాన్ వై విష్ణుశక్తిధృక్ ।
నాగాల్లబ్ధవరః సర్పాదభయం స్మరతామిదం ॥ **3** ॥ 270

త్రసద్దస్యుః పౌరుకుత్సో యోఽనరణ్యస్య దేహకృత్ ।
హర్యశ్వస్తత్సుతస్తస్మాదరుణోఽథ త్రిబంధనః ॥ **4** ॥ 271

తస్య సత్యవ్రతః పుత్రస్త్రిశంకురితి విశ్రుతః ।
ప్రాప్తశ్చాండాలతాం శాపాద్ గురోః కౌశికతేజసా ॥ **5** ॥ 272

సశరీరో గతః స్వర్గమద్యాపి దివి దృశ్యతే ।
పాతితోఽవాక్శిరా దేవైస్తేనైవ స్తంభితో బలాత్ ॥ **6** ॥ 273

త్రైశంకవో హరిశ్చంద్రో విశ్వామిత్రవసిష్ఠయోః ।
యన్నిమిత్తమభూద్ యుద్ధం పక్షిణోర్బహువార్షికం ॥ **7** ॥ 274

సోఽనపత్యో విషణ్ణాత్మా నారదస్యోపదేశతః।
వరుణం శరణం యాతః పుత్రో మే జాయతాం ప్రభో ॥ **8** ॥ 275

యది వీరో మహారాజ తేనైవ త్వాం యజే ఇతి।
తథేతి వరుణేనాస్య పుత్రో జాతస్తు రోహితః ॥ **9** ॥ 276

జాతః సుతో హ్యనేనాంగ మాం యజస్వేతి సోఽబ్రవీత్।
యదా పశుర్నిర్దశః స్యాదథ మేధ్యో భవేదితి ॥ **10** ॥ 277

నిర్దశే చ స ఆగత్య యజస్వేత్యాహ సోఽబ్రవీత్।
దంతాః పశోర్యజ్ఞాయేరన్నథ మేధ్యో భవేదితి ॥ **11** ॥ 278

జాతా దంతా యజస్వేతి స ప్రత్యాహాథ సోఽబ్రవీత్।
యదా పతంత్యస్య దంతా అథ మేధ్యో భవేదితి ॥ **12** ॥ 279

పశోర్నిపతితా దంతా యజస్వేత్యాహ సోఽబ్రవీత్।
యదా పశోః పునర్దంతా జాయంతేఽథ పశుః శుచిః ॥ **13** ॥ 280

పునర్జాతా యజస్వేతి స ప్రత్యాహాథ సోఽబ్రవీత్।
సాన్నాహికో యదా రాజన్ రాజన్యోఽథ పశుః శుచిః ॥ **14** ॥ 281

ఇతి పుత్రానురాగేణ స్నేహయంత్రితచేతసా।
కాలం వంచయతా తం తముక్తో దేవస్తమైక్షత ॥ **15** ॥ 282

రోహితస్తదభిజ్ఞాయ పితుః కర్మ చికీర్షితం।
ప్రాణప్రేప్సుర్ధనుష్పాణిరరణ్యం ప్రత్యపద్యత ॥ **16** ॥ 283

పితరం వరుణగ్రస్తం శ్రుత్వా జాతమహోదరం।
రోహితో గ్రామమేయాయ తమింద్రః ప్రత్యషేధత ॥ **17** ॥ 284

భూమేః పర్యటనం పుణ్యం తీర్థక్షేత్రనిషేవణైః।
రోహితాయాదిశచ్ఛక్రః సోఽప్యరణ్యేఽవసత్ సమాం ॥ **18** ॥ 285

ఏవం ద్వితీయే తృతీయే చతుర్థే పంచమే తథా ।
అభ్యేత్యాభ్యేత్య స్థవిరో విప్రో భూత్వాఽఽహ వృత్రహా ॥ **19** ॥ 286

షష్ఠం సంవత్సరం తత్ర చరిత్వా రోహితః పురీం ।
ఉపవ్రజన్నజీగర్తాదక్రీణాన్మధ్యమం సుతం ॥ **20** ॥ 287

శునః శేపం పశుం పిత్రే ప్రదాయ సమవందత ।
తతః పురుషమేధేన హరిశ్చంద్రో మహాయశాః ॥ **21** ॥ 288

ముక్తోదరోఽయజద్ దేవాన్ వరుణాదీన్ మహత్కథః ।
విశ్వామిత్రోఽభవత్ తస్మిన్ హోతా చాధ్వర్యురాత్మవాన్ ॥ **22** ॥ 289

జమదగ్నిరభూద్ బ్రహ్మా వసిష్ఠోఽయాస్యసామగః ।
తస్మై తుష్టో దదావింద్రః శాతకౌంభమయం రథం ॥ **23** ॥ 290

శునః శేపస్య మాహాత్మ్యముపరిష్టాత్ ప్రచక్ష్యతే ।
సత్యసారాం ధృతిం దృష్ట్వా సభార్యస్య చ భూపతేః ॥ **24** ॥ 291

విశ్వామిత్రో భృశం ప్రీతో దదావవిహతాం గతిం ।
మనః పృథివ్యాం తామద్భిస్తేజసాపోఽనిలేన తత్ ॥ **25** ॥ 292

ఖే వాయుం ధారయంస్తచ్చ భూతాదౌ తం మహాత్మని ।
తస్మింజ్ఞానకలాం ధ్యాత్వా తయాజ్ఞానం వినిర్దహన్ ॥ **26** ॥ 293

హిత్వా తాం స్వేన భావేన నిర్వాణసుఖసంవిదా ।
అనిర్దేశ్యాప్రతర్క్యేణ తస్థౌ విధ్వస్తబంధనః ॥ **27** ॥ 294

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానం నామ సప్తమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే అష్టమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
హరితో రోహితసుతశ్చంపస్తస్మాద్ వినిర్మితా ।
చంపాపురీ సుదేవోఽతో విజయో యస్య చాత్మజః ॥ **1** ॥ 295

భరుకస్తత్సుతస్తస్మాద్ వృకస్తస్యాపి బాహుకః ।
సోఽరిభిర్హృతభూ రాజా సభార్యో వనమావిశత్ ॥ **2** ॥ 296

వృద్ధం తం పంచతాం ప్రాప్తం మహిష్యను మరిష్యతీ ।
ఔర్వేణ జానతాఽఽత్మానం ప్రజావంతం నివారితా ॥ **3** ॥ 297

ఆజ్ఞాయాస్యై సపత్నీభిర్గరో దత్తోఽంధసా సహ ।
సహ తేనైవ సంజాతః సగరాఖ్యో మహాయశాః ॥ **4** ॥ 298

సగరశ్చక్రవర్త్యాసీత్ సాగరో యత్సుతైః కృతః ।
యస్తాలజంఘాన్ యవనాంఛకాన్ హైహయబర్బరాన్ ॥ **5** ॥ 299

నావధీద్ గురువాక్యేన చక్రే వికృతవేషిణః ।
ముండాంఛ్మశ్రుధరాన్ కాంశ్చిన్ముక్తకేశార్ధముండితాన్ ॥ **6** ॥ 300

అనంతర్వాససః కాంశ్చిదబహిర్వాససోఽపరాన్ ।
సోఽశ్వమేధైరయజత సర్వవేదసురాత్మకం ॥ **7** ॥ 301

ఔర్వోపదిష్టయోగేన హరిమాత్మానమీశ్వరం ।
తస్యోత్సృష్టం పశుం యజ్ఞే జహారాశ్వం పురందరః ॥ **8** ॥ 302

సుమత్యాస్తనయా దృప్తాః పితురాదేశకారిణః ।
హయమన్వేషమాణాస్తే సమంతాన్న్యఖనన్ మహీం ॥ **9** ॥ 303

ప్రాగుదీచ్యాం దిశి హయం దదృశుః కపిలాంతికే ।
ఏష వాజిహరశ్చౌర ఆస్తే మీలితలోచనః ॥ **10** ॥ 304

హన్యతాం హన్యతాం పాప ఇతి షష్టిసహస్రిణః ।
ఉదాయుధా అభియయురున్మిమేష తదా మునిః ॥ **11** ॥ 305

స్వశరీరాగ్నినా తావన్మహేంద్రహృతచేతసః ।
మహద్వ్యతిక్రమహతా భస్మసాదభవన్ క్షణాత్ ॥ **12** ॥ 306

న సాధువాదో మునికోపభర్జితా
నృపేంద్రపుత్రా ఇతి సత్త్వధామని ।
కథం తమో రోషమయం విభావ్యతే
జగత్పవిత్రాత్మని ఖే రజో భువః ॥ **13** ॥ 307

యస్యేరితా సాంఖ్యమయీ దృఢేహ నౌ -
ర్యయా ముముక్షుస్తరతే దురత్యయం ।
భవార్ణవం మృత్యుపథం విపశ్చితః
పరాత్మభూతస్య కథం పృథఙ్మతిః ॥ **14** ॥ 308

యోఽసమంజస ఇత్యుక్తః స కేశిన్యా నృపాత్మజః ।
తస్య పుత్రోఽంశుమాన్ నామ పితామహహితే రతః ॥ **15** ॥ 309

అసమంజస ఆత్మానం దర్శయన్నసమంజసం ।
జాతిస్మరః పురా సంగాద్ యోగీ యోగాద్ విచాలితః ॥ **16** ॥ 310

ఆచరన్ గర్హితం లోకే జ్ఞాతీనాం కర్మ విప్రియం ।
సరయ్వాం క్రీడతో బాలాన్ ప్రాస్యదుద్వేజయంజనం ॥ **17** ॥ 311

ఏవంవృత్తః పరిత్యక్తః పిత్రా స్నేహమపోహ్య వై ।
యోగైశ్వర్యేణ బాలాంస్తాన్ దర్శయిత్వా తతో యయౌ ॥ **18** ॥ 312

అయోధ్యావాసినః సర్వే బాలకాన్ పునరాగతాన్ ।
దృష్ట్వా విసిస్మిరే రాజన్ రాజా చాప్యన్వతప్యత ॥ **19** ॥ 313

అంశుమాంశ్చోదితో రాజ్ఞా తురంగాన్వేషణే యయౌ ।
పితృవ్యఖాతానుపథం భస్మాంతి దదృశే హయం ॥ **20** ॥ 314

తత్రాసీనం మునిం వీక్ష్య కపిలాఖ్యమధోక్షజం ।
అస్తౌత్ సమాహితమనాః ప్రాంజలిః ప్రణతో మహాన్ ॥ **21** ॥ 315

అంశుమానువాచ
న పశ్యతి త్వాం పరమాత్మనోఽజనో
న బుధ్యతేఽద్యాపి సమాధియుక్తిభిః ।
కుతోఽపరే తస్య మనఃశరీరధీ -
విసర్గసృష్టా వయమప్రకాశాః ॥ **22** ॥ 316

యే దేహభాజస్త్రిగుణప్రధానా
గుణాన్ విపశ్యంత్యుత వా తమశ్చ ।
యన్మాయయా మోహితచేతసస్తే
విదుః స్వసంస్థం న బహిఃప్రకాశాః ॥ **23** ॥ 317

తం త్వామహం జ్ఞానఘనం స్వభావ -
ప్రధ్వస్తమాయాగుణభేదమోహైః ।
సనందనాద్యైర్మునిభిర్విభావ్యం
కథం హి మూఢః పరిభావయామి ॥ **24** ॥ 318

ప్రశాంతమాయాగుణకర్మలింగ -
మనామరూపం సదసద్విముక్తం ।
జ్ఞానోపదేశాయ గృహీతదేహం
నమామహే త్వాం పురుషం పురాణం ॥ **25** ॥ 319

త్వన్మాయారచితే లోకే వస్తుబుద్ధ్యా గృహాదిషు ।
భ్రమంతి కామలోభేర్ష్యామోహవిభ్రాంతచేతసః ॥ **26** ॥ 320

అద్య నః సర్వభూతాత్మన్ కామకర్మేంద్రియాశయః ।
మోహపాశో దృఢశ్ఛిన్నో భగవంస్తవ దర్శనాత్ ॥ **27** ॥ 321

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్థంగీతానుభావస్తం భగవాన్ కపిలో మునిః ।
అంశుమంతమువాచేదమనుగృహ్య ధియా నృప ॥ **28** ॥ 322

శ్రీభగవానువాచ
అశ్వోఽయం నీయతాం వత్స పితామహపశుస్తవ ।
ఇమే చ పితరో దగ్ధా గంగాంభోఽర్హంతి నేతరత్ ॥ **29** ॥ 323

తం పరిక్రమ్య శిరసా ప్రసాద్య హయమానయత్ ।
సగరస్తేన పశునా క్రతుశేషం సమాపయత్ ॥ **30** ॥ 324

రాజ్యమంశుమతి న్యస్య నిఃస్పృహో ముక్తబంధనః ।
ఔర్వోపదిష్టమార్గేణ లేభే గతిమనుత్తమాం ॥ **31** ॥ 325

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే సగరోపాఖ్యానే అష్టమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే నవమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

అంశుమాంశ్చ తపస్తేపే గంగానయనకామ్యయా ।
కాలం మహాంతం నాశక్నోత్ తతః కాలేన సంస్థితః ॥ **1** ॥ 326

దిలీపస్తత్సుతస్తద్వదశక్తః కాలమేయివాన్ ।
భగీరథస్తస్య పుత్రస్తేపే స సుమహత్ తపః ॥ **2** ॥ 327

దర్శయామాస తం దేవీ ప్రసన్నా వరదాస్మి తే ।
ఇత్యుక్తః స్వమభిప్రాయం శశంసావనతో నృపః ॥ **3** ॥ 328

కోఽపి ధారయితా వేగం పతంత్యా మే మహీతలే ।
అన్యథా భూతలం భిత్త్వా నృప యాస్యే రసాతలం ॥ **4** ॥ 329

కిం చాహం న భువం యాస్యే నరా మయ్యామృజంత్యఘం ।
మృజామి తదఘం కుత్ర రాజంస్తత్ర విచింత్యతాం ॥ **5** ॥ 330

భగీరథ ఉవాచ

సాధవో న్యాసినః శాంతా బ్రహ్మిష్ఠా లోకపావనాః ।
హరంత్యఘం తేఽంగసంగాత్ తేష్వాస్తే హ్యఘభిద్ధరిః ॥ **6** ॥ 331

ధారయిష్యతి తే వేగం రుద్రస్త్వాత్మా శరీరిణాం ।
యస్మిన్నోతమిదం ప్రోతం విశ్వం శాటీవ తంతుషు ॥ **7** ॥ 332

ఇత్యుక్త్వా స నృపో దేవం తపసాతోషయచ్ఛివం ।
కాలేనాల్పీయసా రాజంస్తస్యేశః సమతుష్యత ॥ **8** ॥ 333

తథేతి రాజ్ఞాభిహితం సర్వలోకహితః శివః ।
దధారావహితో గంగాం పాదపూతజలాం హరేః ॥ **9** ॥ 334

భగీరథః స రాజర్షిర్నిన్యే భువనపావనీం ।
యత్ర స్వపిత్రూణాం దేహా భస్మీభూతాః స్మ శేరతే ॥ **10** ॥ 335

రథేన వాయువేగేన ప్రయాంతమనుధావతీ ।
దేశాన్ పునంతీ నిర్దగ్ధానాసించత్ సగరాత్మజాన్ ॥ **11** ॥ 336

యజ్జలస్పర్శమాత్రేణ బ్రహ్మదండహతా అపి ।
సగరాత్మజా దివం జగ్ముః కేవలం దేహభస్మభిః ॥ **12** ॥ 337

భస్మీభూతాంగసంగేన స్వర్యాతాః సగరాత్మజాః ।
కిం పునః శ్రద్ధయా దేవీం యే సేవంతే ధృతవ్రతాః ॥ **13** ॥ 338

న హ్యేతత్ పరమాశ్చర్యం స్వర్ధున్యా యదిహోదితం ।
అనంతచరణాంభోజప్రసూతాయా భవచ్ఛిదః ॥ **14** ॥ 339

సన్నివేశ్య మనో యస్మింఛ్రద్ధయా మునయోఽమలాః ।
త్రైగుణ్యం దుస్త్యజం హిత్వా సద్యో యాతాస్తదాత్మతాం ॥ **15** ॥ 340

శ్రుతో భగీరథాజ్జజ్ఞే తస్య నాభోఽపరోఽభవత్ ।
సింధుద్వీపస్తతస్తస్మాదయుతాయుస్తతోఽభవత్ ॥ **16** ॥ 341

ఋతుపర్ణో నలసఖో యోఽశ్వవిద్యామయాన్నలాత్ ।
దత్త్వాక్షహృదయం చాస్మై సర్వకామస్తు తత్సుతః ॥ **17** ॥ 342

తతః సుదాసస్తత్పుత్రో మదయంతీపతిర్నృప ।
ఆహుర్మిత్రసహం యం వై కల్మాషాంఘ్రిముత క్వచిత్ ।
వసిష్ఠశాపాద్ రక్షోఽభూదనపత్యః స్వకర్మణా ॥ **18** ॥ 343

రాజోవాచ
కిం నిమిత్తో గురోః శాపః సౌదాసస్య మహాత్మనః ।
ఏతద్ వేదితుమిచ్ఛామః కథ్యతాం న రహో యది ॥ **19** ॥ 344

శ్రీశుక ఉవాచ
సౌదాసో మృగయాం కించిచ్చరన్ రక్షో జఘాన హ ।
ముమోచ భ్రాతరం సోఽథ గతః ప్రతిచికీర్షయా ॥ **20** ॥ 345

స చింతయన్నఘం రాజ్ఞః సూదరూపధరో గృహే ।
గురవే భోక్తుకామాయ పక్త్వా నిన్యే నరామిషం ॥ **21** ॥ 346

పరివేక్ష్యమాణం భగవాన్ విలోక్యాభక్ష్యమంజసా ।
రాజానమశపత్ క్రుద్ధో రక్షో హ్యేవం భవిష్యసి ॥ **22** ॥ 347

రక్షఃకృతం తద్ విదిత్వా చక్రే ద్వాదశవార్షికం ।
సోఽప్యపోఽంజలినాఽఽదాయ గురుం శప్తుం సముద్యతః ॥ **23** ॥ 348

వారితో మదయంత్యాపో రుశతీః పాదయోర్జహౌ ।
దిశః ఖమవనీం సర్వం పశ్యంజీవమయం నృపః ॥ **24** ॥ 349

రాక్షసం భావమాపన్నః పాదే కల్మాషతాం గతః ।
వ్యవాయకాలే దదృశే వనౌకోదంపతీ ద్విజౌ ॥ **25** ॥ 350

క్షుధార్తో జగృహే విప్రం తత్పత్న్యాహాకృతార్థవత్ ।
న భవాన్ రాక్షసః సాక్షాదిక్ష్వాకూణాం మహారథః ॥ **26** ॥ 351

మదయంత్యాః పతిర్వీర నాధర్మం కర్తుమర్హసి ।
దేహి మేఽపత్యకామాయా అకృతార్థం పతిం ద్విజం ॥ **27** ॥ 352

దేహోఽయం మానుషో రాజన్ పురుషస్యాఖిలార్థదః ।
తస్మాదస్య వధో వీర సర్వార్థవధ ఉచ్యతే ॥ **28** ॥ 353

ఏష హి బ్రాహ్మణో విద్వాంస్తపఃశీలగుణాన్వితః ।
ఆరిరాధయిషుర్బ్రహ్మ మహాపురుషసంజ్ఞితం ।
సర్వభూతాత్మభావేన భూతేష్వంతర్హితం గుణైః ॥ **29** ॥ 354

సోఽయం బ్రహ్మర్షివర్యస్తే రాజర్షిప్రవరాద్ విభో ।
కథమర్హతి ధర్మజ్ఞ వధం పితురివాత్మజః ॥ **30** ॥ 355

తస్య సాధోరపాపస్య భ్రూణస్య బ్రహ్మవాదినః ।
కథం వధం యథా బభ్రోర్మన్యతే సన్మతో భవాన్ ॥ **31** ॥ 356

యద్యయం క్రియతే భక్షస్తర్హి మాం ఖాద పూర్వతః ।
న జీవిష్యే వినా యేన క్షణం చ మృతకం యథా ॥ **32** ॥ 357

ఏవం కరుణభాషిణ్యా విలపంత్యా అనాథవత్ ।
వ్యాఘ్రః పశుమివాఖాదత్ సౌదాసః శాపమోహితః ॥ **33** ॥ 358

బ్రాహ్మణీ వీక్ష్య దిధిషుం పురుషాదేన భక్షితం ।
శోచంత్యాత్మానముర్వీశమశపత్ కుపితా సతీ ॥ **34** ॥ 359

యస్మాన్మే భక్షితః పాప కామార్తాయాః పతిస్త్వయా ।
తవాపి మృత్యురాధానాదకృతప్రజ్ఞ దర్శితః ॥ **35** ॥ 360

ఏవం మిత్రసహం శప్త్వా పతిలోకపరాయణా ।
తదస్థీని సమిద్ధేఽగ్నౌ ప్రాస్య భర్తుర్గతిం గతా ॥ **36** ॥ 361

విశాపో ద్వాదశాబ్దాంతే మైథునాయ సముద్యతః ।
విజ్ఞాయ బ్రాహ్మణీశాపం మహిష్యా స నివారితః ॥ **37** ॥ 362

తత ఊర్ధ్వం స తత్యాజ స్త్రీసుఖం కర్మణాప్రజాః ।
వసిష్ఠస్తదనుజ్ఞాతో మదయంత్యాం ప్రజామధాత్ ॥ **38** ॥ 363

సా వై సప్త సమా గర్భమబిభ్రన్న వ్యజాయత ।
జఘ్నేఽశ్మనోదరం తస్యాః సోఽశ్మకస్తేన కథ్యతే ॥ **39** ॥ 364

అశ్మకాన్మూలకో జజ్ఞే యః స్త్రీభిః పరిరక్షితః ।
నారీకవచ ఇత్యుక్తో నిఃక్షత్రే మూలకోఽభవత్ ॥ **40** ॥ 365

తతో దశరథస్తస్మాత్ పుత్ర ఐడవిడస్తతః ।
రాజా విశ్వసహో యస్య ఖట్వాంగశ్చక్రవర్త్యభూత్ ॥ **41** ॥ 366

యో దేవైరర్థితో దైత్యానవధీద్ యుధి దుర్జయః ।
ముహూర్తమాయుర్జ్ఞాత్వైత్య స్వపురం సందధే మనః ॥ **42** ॥ 367

న మే బ్రహ్మకులాత్ ప్రాణాః కులదైవాన్న చాత్మజాః ।
న శ్రియో న మహీ రాజ్యం న దారాశ్చాతివల్లభాః ॥ **43** ॥ 368

న బాల్యేఽపి మతిర్మహ్యమధర్మే రమతే క్వచిత్ ।
నాపశ్యముత్తమశ్లోకాదన్యత్ కించన వస్త్వహం ॥ **44** ॥ 369

దేవైః కామవరో దత్తో మహ్యం త్రిభువనేశ్వరైః ।
న వృణే తమహం కామం భూతభావనభావనః ॥ **45** ॥ 370

యే విక్షిప్తేంద్రియధియో దేవాస్తే స్వహృది స్థితం ।
న విందంతి ప్రియం శశ్వదాత్మానం కిముతాపరే ॥ **46** ॥ 371

అథేశమాయారచితేషు సంగం
గుణేషు గంధర్వపురోపమేషు ।

రూఢం ప్రకృత్యాఽఽత్మని విశ్వకర్తు -
ర్భావేన హిత్వా తమహం ప్రపద్యే ॥ **47** ॥ 372

ఇతి వ్యవసితో బుద్ధ్యా నారాయణగృహీతయా ।
హిత్వాన్యభావమజ్ఞానం తతః స్వం భావమాశ్రితః ॥ **48** ॥ 373

యత్ తద్ బ్రహ్మ పరం సూక్ష్మమశూన్యం శూన్యకల్పితం ।
భగవాన్ వాసుదేవేతి యం గృణంతి హి సాత్వతాః ॥ **49** ॥ 374

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే సూర్యవంశానువర్ణనే నవమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే దశమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఖట్వాంగాద్ దీర్ఘబాహుశ్చ రఘుస్తస్మాత్ పృథుశ్రవాః ।
అజస్తతో మహారాజస్తస్మాద్ దశరథోఽభవత్ ॥ **1** ॥ 375

తస్యాపి భగవానేష సాక్షాద్ బ్రహ్మమయో హరిః ।
అంశాంశేన చతుర్ధాగాత్ పుత్రత్వం ప్రార్థితః సురైః ।
రామలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నా ఇతి సంజ్ఞయా ॥ **2** ॥ 376

తస్యానుచరితం రాజన్నృషిభిస్తత్త్వదర్శిభిః ।
శ్రుతం హి వర్ణితం భూరి త్వయా సీతాపతేర్ముహుః ॥ **3** ॥ 377

గుర్వర్థే త్యక్తరాజ్యో వ్యచరదనువనం
పద్మపద్భ్యాం ప్రియాయాః
పాణిస్పర్శాక్షమాభ్యాం మృజితపథరుజో
యో హరీంద్రానుజాభ్యాం ।
వైరూప్యాచ్ఛూర్పణఖ్యాః ప్రియవిరహరుషా -
ఽఽరోపితభ్రూవిజృంభ -
త్రస్తాబ్ధిర్బద్ధసేతుః ఖలదవదహనః
కోసలేంద్రోఽవతాన్నః ॥ **4** ॥ 378

విశ్వామిత్రాధ్వరే యేన మారీచాద్యా నిశాచరాః ।
పశ్యతో లక్ష్మణస్యైవ హతా నైరృతపుంగవాః ॥ **5** ॥ 379

యో లోకవీరసమితౌ ధనురైశముగ్రం
సీతాస్వయంవరగృహే త్రిశతోపనీతం ।
ఆదాయ బాలగజలీల ఇవేక్షుయష్టిం
సజ్జీకృతం నృప వికృష్య బభంజ మధ్యే ॥ **6** ॥ 380

జిత్వానురూపగుణశీలవయోఽంగరూపాం
సీతాభిధాం శ్రియమురస్యభిలబ్ధమానాం ।
మార్గే వ్రజన్ భృగుపతేర్వ్యనయత్ ప్రరూఢం
దర్పం మహీమకృత యస్త్రిరరాజబీజాం ॥ **7** ॥ 381

యః సత్యపాశపరివీతపితుర్నిదేశం
స్త్రైణస్య చాపి శిరసా జగృహే సభార్యః ।
రాజ్యం శ్రియం ప్రణయినః సుహృదో నివాసం
త్యక్త్వా యయౌ వనమసూనివ ముక్తసంగః ॥ **8** ॥ 382

రక్షఃస్వసుర్వ్యకృత రూపమశుద్ధబుద్ధే -
స్తస్యాః ఖరత్రిశిరదూషణముఖ్యబంధూన్ ।
జఘ్నే చతుర్దశసహస్రమపారణీయ -
కోదండపాణిరటమాన ఉవాస కృచ్ఛ్రం ॥ **9** ॥ 383

సీతాకథాశ్రవణదీపితహృచ్ఛయేన
సృష్టం విలోక్య నృపతే దశకంధరేణ ।
జఘ్నేఽద్భుతైణవపుషాఽఽశ్రమతోఽపకృష్టో
మారీచమాశు విశిఖేన యథా కముగ్రః ॥ **10** ॥ 384

రక్షోఽధమేన వృకవద్ విపినేఽసమక్షం
వైదేహరాజదుహితర్యపయాపితాయాం ।

భ్రాత్రా వనే కృపణవత్ ప్రియయా వియుక్తః
స్త్రీసంగినాం గతిమితి ప్రథయంశ్చచార ॥ **11** ॥ 385

దగ్ధ్వాఽఽత్మకృత్యహతకృత్యమహన్ కబంధం
సఖ్యం విధాయ కపిభిర్దయితాగతిం తైః ।
బుద్ధ్వాథ బాలిని హతే ప్లవగేంద్రసైన్యై -
ర్వేలామగాత్ స మనుజోఽజభవార్చితాంఘ్రిః ॥ **12** ॥ 386

యద్రోషవిభ్రమవివృత్తకటాక్షపాత -
సంభ్రాంతనక్రమకరో భయగీర్ణఘోషః ।
సింధుః శిరస్యర్హణం పరిగృహ్య రూపీ
పాదారవిందముపగమ్య బభాష ఏతత్ ॥ **13** ॥ 387

న త్వాం వయం జడధియో ను విదామ భూమన్
కూటస్థమాదిపురుషం జగతామధీశం ।
యత్సత్త్వతః సురగణా రజసః ప్రజేశా
మన్యోశ్చ భూతపతయః స భవాన్ గుణేశః ॥ **14** ॥ 388

కామం ప్రయాహి జహి విశ్రవసోఽవమేహం
త్రైలోక్యరావణమవాప్నుహి వీర పత్నీం ।
బధ్నీహి సేతుమిహ తే యశసో వితత్యై
గాయంతి దిగ్విజయినో యముపేత్య భూపాః ॥ **15** ॥ 389

బద్ధ్వోదధౌ రఘుపతిర్వివిధాద్రికూటైః
సేతుం కపీంద్రకరకంపితభూరుహాంగైః ।
సుగ్రీవనీలహనుమత్ప్రముఖైరనీకై -
ర్లంకాం విభీషణదృశాఽఽవిశదగ్రదగ్ధాం ॥ **16** ॥ 390

సా వానరేంద్రబలరుద్ధవిహారకోష్ఠ -
శ్రీద్వారగోపురసదోవలభీవిటంకా ।

నిర్భజ్యమానధిషణధ్వజహేమకుంభ -
శృంగాటకా గజకులైర్హ్రదినీవ ఘూర్ణా ॥ **17** ॥ 391

రక్షఃపతిస్తదవలోక్య నికుంభకుంభ -
ధూమ్రాక్షదుర్ముఖసురాంతనరాంతకాదీన్ ।
పుత్రం ప్రహస్తమతికాయవికంపనాదీన్
సర్వానుగాన్ సమహినోదథ కుంభకర్ణం ॥ **18** ॥ 392

తాం యాతుధానపృతనామసిశూలచాప -
ప్రాసర్ష్టిశక్తిశరతోమరఖడ్గదుర్గాం ।
సుగ్రీవలక్ష్మణమరుత్సుతగంధమాద -
నీలాంగదర్క్షపనసాదిభిరన్వితోఽగాత్ ॥ **19** ॥ 393

తేఽనీకపా రఘుపతేరభిపత్య సర్వే
ద్వంద్వం వరూథమిభపత్తిరథాశ్వయోధైః ।
జఘ్నుర్ద్రుమైర్గిరిగదేషుభిరంగదాద్యాః
సీతాభిమర్శహతమంగలరావణేశాన్ ॥ **20** ॥ 394

రక్షఃపతిః స్వబలనష్టిమవేక్ష్య రుష్ట
ఆరుహ్య యానకమథాభిససార రామం ।
స్వఃస్యందనే ద్యుమతి మాతలినోపనీతే
విభ్రాజమానమహనన్నిశితైః క్షురప్రైః ॥ **21** ॥ 395

రామస్తమాహ పురుషాదపురీష యన్నః
కాంతాసమక్షమసతాపహృతా శ్వవత్ తే ।
త్యక్తత్రపస్య ఫలమద్య జుగుప్సితస్య
యచ్ఛామి కాల ఇవ కర్తురలంఘ్యవీర్యః ॥ **22** ॥ 396

ఏవం క్షిపన్ ధనుషి సంధితముత్ససర్జ
బాణం స వజ్రమివ తద్ధృదయం బిభేద ।

సోఽసృగ్ వమన్ దశముఖైర్న్యపతద్ విమానా -
ద్ధాహేతి జల్పతి జనే సుకృతీవ రిక్తః ॥ **23** ॥ 397

తతో నిష్క్రమ్య లంకాయా యాతుధాన్యః సహస్రశః ।
మందోదర్యా సమం తస్మిన్ ప్రరుదత్య ఉపాద్రవన్ ॥ **24** ॥ 398

స్వాన్ స్వాన్ బంధూన్ పరిష్వజ్య లక్ష్మణేషుభిరర్దితాన్ ।
రురుదుః సుస్వరం దీనా ఘ్నంత్య ఆత్మానమాత్మనా ॥ **25** ॥ 399

హా హతాః స్మ వయం నాథ లోకరావణ రావణ ।
కం యాయాచ్ఛరణం లంకా త్వద్విహీనా పరార్దితా ॥ **26** ॥ 400

నైవం వేద మహాభాగ భవాన్ కామవశం గతః ।
తేజోఽనుభావం సీతాయా యేన నీతో దశామిమాం ॥ **27** ॥ 401

కృతైషా విధవా లంకా వయం చ కులనందన ।
దేహః కృతోఽన్నం గృధ్రాణామాత్మా నరకహేతవే ॥ **28** ॥ 402

శ్రీశుక ఉవాచ
స్వానాం విభీషణశ్చక్రే కోసలేంద్రానుమోదితః ।
పితృమేధవిధానేన యదుక్తం సాంపరాయికం ॥ **29** ॥ 403

తతో దదర్శ భగవానశోకవనికాశ్రమే ।
క్షామాం స్వవిరహవ్యాధిం శింశపామూలమాస్థితాం ॥ **30** ॥ 404

రామః ప్రియతమాం భార్యాం దీనాం వీక్ష్యాన్వకంపత ।
ఆత్మసందర్శనాహ్లాదవికసన్ముఖపంకజాం ॥ **31** ॥ 405

ఆరోప్యారురుహే యానం భ్రాతృభ్యాం హనుమద్యుతః ।
విభీషణాయ భగవాన్ దత్త్వా రక్షోగణేశతాం ॥ **32** ॥ 406

లంకామాయుశ్చ కల్పాంతం యయౌ చీర్ణవ్రతః పురీం ।
అవకీర్యమాణః కుసుమైర్లోకపాలార్పితైః పథి ॥ **33** ॥ 407

ఉపగీయమానచరితః శతధృత్యాదిభిర్ముదా ।
గోమూత్రయావకం శ్రుత్వా భ్రాతరం వల్కలాంబరం ॥ **34** ॥ 408

మహాకారుణికోఽతప్యజ్జటిలం స్థండిలేశయం ।
భరతః ప్రాప్తమాకర్ణ్య పౌరామాత్యపురోహితైః ॥ **35** ॥ 409

పాదుకే శిరసి న్యస్య రామం ప్రత్యుద్యతోఽగ్రజం ।
నందిగ్రామాత్ స్వశిబిరాద్ గీతవాదిత్రనిఃస్వనైః ॥ **36** ॥ 410

బ్రహ్మఘోషేణ చ ముహుః పఠద్భిర్బ్రహ్మవాదిభిః ।
స్వర్ణకక్షపతాకాభిర్హైమైశ్చిత్రధ్వజై రథైః ॥ **37** ॥ 411

సదశ్వై రుక్మసన్నాహైర్భటైః పురటవర్మభిః ।
శ్రేణీభిర్వారముఖ్యాభిర్భృత్యైశ్చైవ పదానుగైః ॥ **38** ॥ 412

పారమేష్ఠ్యాన్యుపాదాయ పణ్యాన్యుచ్చావచాని చ ।
పాదయోర్న్యపతత్ ప్రేమ్ణా ప్రక్లిన్నహృదయేక్షణః ॥ **39** ॥ 413

పాదుకే న్యస్య పురతః ప్రాంజలిర్బాష్పలోచనః ।
తమాశ్లిష్య చిరం దోర్భ్యాం స్నాపయన్ నేత్రజైర్జలైః ॥ **40** ॥ 414

రామో లక్ష్మణసీతాభ్యాం విప్రేభ్యో యేఽర్హసత్తమాః ।
తేభ్యః స్వయం నమశ్చక్రే ప్రజాభిశ్చ నమస్కృతః ॥ **41** ॥ 415

ధున్వంత ఉత్తరాసంగాన్ పతిం వీక్ష్య చిరాగతం ।
ఉత్తరాః కోసలా మాల్యైః కిరంతో ననృతుర్ముదా ॥ **42** ॥ 416

పాదుకే భరతోఽగృహ్ణాచ్చామరవ్యజనోత్తమే ।
విభీషణః ససుగ్రీవః శ్వేతచ్ఛత్రం మరుత్సుతః ॥ **43** ॥ 417

ధనుర్నిషంగాంఛత్రుఘ్నః సీతా తీర్థకమండలుం ।
అబిభ్రదంగదః ఖడ్గం హైమం చర్మర్క్షరాణ్ నృప ॥ **44** ॥ 418

పుష్పకస్థోఽన్వితః స్త్రీభిః స్తూయమానశ్చ వందిభిః ।
విరేజే భగవాన్ రాజన్ గ్రహైశ్చంద్ర ఇవోదితః ॥ **45** ॥ 419

భ్రాతృభిర్నందితః సోఽపి సోత్సవాం ప్రావిశత్ పురీం ।
ప్రవిశ్య రాజభవనం గురుపత్నీః స్వమాతరం ॥ **46** ॥ 420

గురూన్ వయస్యావరజాన్ పూజితః ప్రత్యపూజయత్ ।
వైదేహీ లక్ష్మణశ్చైవ యథావత్ సముపేయతుః ॥ **47** ॥ 421

పుత్రాన్ స్వమాతరస్తాస్తు ప్రాణాంస్తన్వ ఇవోత్థితాః ।
ఆరోప్యాంకేఽభిషించంత్యో బాష్పౌఘైర్విజహుః శుచః ॥ **48** ॥ 422

జటా నిర్ముచ్య విధివత్ కులవృద్ధైః సమం గురుః ।
అభ్యషించద్ యథైవేంద్రం చతుఃసింధుజలాదిభిః ॥ **49** ॥ 423

ఏవం కృతశిరఃస్నానః సువాసాః స్రగ్వ్యలంకృతః ।
స్వలంకృతైః సువాసోభిర్భ్రాతృభిర్భార్యయా బభౌ ॥ **50** ॥ 424

అగ్రహీదాసనం భ్రాత్రా ప్రణిపత్య ప్రసాదితః ।
ప్రజాః స్వధర్మనిరతా వర్ణాశ్రమగుణాన్వితాః ।
జుగోప పితృవద్ రామో మేనిరే పితరం చ తం ॥ **51** ॥ 425

త్రేతాయాం వర్తమానాయాం కాలః కృతసమోఽభవత్ ।
రామే రాజని ధర్మజ్ఞే సర్వభూతసుఖావహే ॥ **52** ॥ 426

వనాని నద్యో గిరయో వర్షాణి ద్వీపసింధవః ।
సర్వే కామదుఘా ఆసన్ ప్రజానాం భరతర్షభ ॥ **53** ॥ 427

నాధివ్యాధిజరాగ్లానిదుఃఖశోకభయక్లమాః ।
మృత్యుశ్చానిచ్ఛతాం నాసీద్ రామే రాజన్యధోక్షజే ॥ **54** ॥ 428

ఏకపత్నీవ్రతధరో రాజర్షిచరితః శుచిః ।
స్వధర్మం గృహమేధీయం శిక్షయన్ స్వయమాచరత్ ॥ **55** ॥ 429

ప్రేమ్ణానువృత్త్యా శీలేన ప్రశ్రయావనతా సతీ ।
ధియా హ్రియా చ భావజ్ఞా భర్తుః సీతాహరన్మనః ॥ **56** ॥ 430

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే రామచరితే దశమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

భగవానాత్మనాఽఽత్మానం రామ ఉత్తమకల్పకైః ।
సర్వదేవమయం దేవమీజ ఆచార్యవాన్ మఖైః ॥ **1** ॥ 431

హోత్రేఽదదాద్ దిశం ప్రాచీం బ్రహ్మణే దక్షిణాం ప్రభుః ।
అధ్వర్యవే ప్రతీచీం చ ఉదీచీం సామగాయ సః ॥ **2** ॥ 432

ఆచార్యాయ దదౌ శేషాం యావతీ భూస్తదంతరా ।
మన్యమాన ఇదం కృత్స్నం బ్రాహ్మణోఽర్హతి నిఃస్పృహః ॥ **3** ॥ 433

ఇత్యయం తదలంకారవాసోభ్యామవశేషితః ।
తథా రాజ్ఞ్యపి వైదేహీ సౌమంగల్యావశేషితా ॥ **4** ॥ 434

తే తు బ్రహ్మణ్యదేవస్య వాత్సల్యం వీక్ష్య సంస్తుతం ।
ప్రీతాః క్లిన్నధియస్తస్మై ప్రత్యర్ప్యేదం బభాషిరే ॥ **5** ॥ 435

అప్రత్తం నస్త్వయా కిం ను భగవన్ భువనేశ్వర ।
యన్నోఽంతర్హృదయం విశ్య తమో హంసి స్వరోచిషా ॥ **6** ॥ 436

నమో బ్రహ్మణ్యదేవాయ రామాయాకుంఠమేధసే ।
ఉత్తమశ్లోకధుర్యాయ న్యస్తదండార్పితాంఘ్రయే ॥ **7** ॥ 437

కదాచిల్లోకజిజ్ఞాసుర్గూఢో రాత్ర్యామలక్షితః ।
చరన్ వాచోఽశృణోద్ రామో భార్యాముద్దిశ్య కస్యచిత్ ॥ **8** ॥ 438

నాహం బిభర్మి త్వాం దుష్టామసతీం పరవేశ్మగాం ।
స్త్రీలోభీ బిభృయాత్ సీతాం రామో నాహం భజే పునః ॥ **9** ॥ 439

ఇతి లోకాద్ బహుముఖాద్ దురారాధ్యాదసంవిదః ।
పత్యా భీతేన సా త్యక్తా ప్రాప్తా ప్రాచేతసాశ్రమం ॥ **10** ॥ 440

అంతర్వత్న్యాగతే కాలే యమౌ సా సుషువే సుతౌ ।
కుశో లవ ఇతి ఖ్యాతౌ తయోశ్చక్రే క్రియా మునిః ॥ **11** ॥ 441

అంగదశ్చిత్రకేతుశ్చ లక్ష్మణస్యాత్మజౌ స్మృతౌ ।
తక్షః పుష్కల ఇత్యాస్తాం భరతస్య మహీపతే ॥ **12** ॥ 442

సుబాహుః శ్రుతసేనశ్చ శత్రుఘ్నస్య బభూవతుః ।
గంధర్వాన్ కోటిశో జఘ్నే భరతో విజయే దిశాం ॥ **13** ॥ 443

తదీయం ధనమానీయ సర్వం రాజ్ఞే న్యవేదయత్ ।
శత్రుఘ్నశ్చ మధోః పుత్రం లవణం నామ రాక్షసం ।
హత్వా మధువనే చక్రే మథురాం నామ వై పురీం ॥ **14** ॥ 444

మునౌ నిక్షిప్య తనయౌ సీతా భర్త్రా వివాసితా ।
ధ్యాయంతీ రామచరణౌ వివరం ప్రవివేశ హ ॥ **15** ॥ 445

తచ్ఛ్రుత్వా భగవాన్ రామో రుంధన్నపి ధియా శుచః ।
స్మరంస్తస్యా గుణాంస్తాంస్తాన్నాశక్నోద్ రోద్ధుమీశ్వరః ॥ **16** ॥ 446

స్త్రీపుంప్రసంగ ఏతాదృక్సర్వత్ర త్రాసమావహః ।
అపీశ్వరాణాం కిముత గ్రామ్యస్య గృహచేతసః ॥ **17** ॥ 447

తత ఊర్ధ్వం బ్రహ్మచర్యం ధారయన్నజుహోత్ ప్రభుః ।
త్రయోదశాబ్దసాహస్రమగ్నిహోత్రమఖండితం ॥ **18** ॥ 448

స్మరతాం హృది విన్యస్య విద్ధం దండకకంటకైః ।
స్వపాదపల్లవం రామ ఆత్మజ్యోతిరగాత్ తతః ॥ **19** ॥ 449

నేదం యశో రఘుపతేః సురయాచ్ఞయాఽఽత్త -
లీలాతనోరధికసామ్యవిముక్తధామ్నః ।
రక్షోవధో జలధిబంధనమస్త్రపూగైః
కిం తస్య శత్రుహననే కపయః సహాయాః ॥ **20** ॥ 450

యస్యామలం నృపసదస్సు యశోఽధునాపి
గాయంత్యఘఘ్నమృషయో దిగిభేంద్రపట్టం ।
తం నాకపాలవసుపాలకిరీటజుష్ట -
పాదాంబుజం రఘుపతిం శరణం ప్రపద్యే ॥ **21** ॥ 451

స యైః స్పృష్టోఽభిదృష్టో వా సంవిష్టోఽనుగతోఽపి వా ।
కోసలాస్తే యయుః స్థానం యత్ర గచ్ఛంతి యోగినః ॥ **22** ॥ 452

పురుషో రామచరితం శ్రవణైరుపధారయన్ ।
ఆనృశంస్యపరో రాజన్ కర్మబంధైర్విముచ్యతే ॥ **23** ॥ 453

రాజోవాచ
కథం స భగవాన్ రామో భ్రాతౄన్ వా స్వయమాత్మనః ।
తస్మిన్ వా తేఽన్వవర్తంత ప్రజాః పౌరాశ్చ ఈశ్వరే ॥ **24** ॥ 454

శ్రీశుక ఉవాచ
అథాదిశద్ దిగ్విజయే భ్రాతౄంస్త్రిభువనేశ్వరః ।
ఆత్మానం దర్శయన్ స్వానాం పురీమైక్షత సానుగః ॥ **25** ॥ 455

ఆసిక్తమార్గాం గంధోదైః కరిణాం మదశీకరైః ।
స్వామినం ప్రాప్తమాలోక్య మత్తాం వా సుతరామివ ॥ **26** ॥ 456

ప్రాసాదగోపురసభాచైత్యదేవగృహాదిషు ।
విన్యస్తహేమకలశైః పతాకాభిశ్చ మండితాం ॥ **27** ॥ 457

పూగైః సవృంతై రంభాభిః పట్టికాభిః సువాససాం ।
ఆదర్శైరంశుకైః స్రగ్భిః కృతకౌతుకతోరణాం ॥ **28** ॥ 458

తముపేయుస్తత్ర తత్ర పౌరా అర్హణపాణయః ।
ఆశిషో యుయుజుర్దేవ పాహీమాం ప్రాక్ త్వయోద్ధృతాం ॥ **29** ॥ 459

తతః ప్రజా వీక్ష్య పతిం చిరాగతం
దిదృక్షయోత్సృష్టగృహాః స్త్రియో నరాః ।
ఆరుహ్య హర్మ్యాణ్యరవిందలోచన -
మతృప్తనేత్రాః కుసుమైరవాకిరన్ ॥ **30** ॥ 460

అథ ప్రవిష్టః స్వగృహం జుష్టం స్వైః పూర్వరాజభిః ।
అనంతాఖిలకోశాఢ్యమనర్ఘ్యోరుపరిచ్ఛదం ॥ **31** ॥ 461

విద్రుమోదుంబరద్వారైర్వైదూర్యస్తంభపంక్తిభిః ।
స్థలైర్మారకతైః స్వచ్ఛైర్భ్రాజత్స్ఫటికభిత్తిభిః ॥ **32** ॥ 462

చిత్రస్రగ్భిః పట్టికాభిర్వాసోమణిగణాంశుకైః ।
ముక్తాఫలైశ్చిదుల్లాసైః కాంతకామోపపత్తిభిః ॥ **33** ॥ 463

ధూపదీపైః సురభిభిర్మండితం పుష్పమండనైః ।
స్త్రీపుంభిః సురసంకాశైర్జుష్టం భూషణభూషణైః ॥ **34** ॥ 464

తస్మిన్ స భగవాన్ రామః స్నిగ్ధయా ప్రియయేష్టయా ।
రేమే స్వారామధీరాణామృషభః సీతయా కిల ॥ **35** ॥ 465

బుభుజే చ యథాకాలం కామాన్ ధర్మమపీడయన్ ।
వర్షపూగాన్ బహూన్ నృణామభిధ్యాతాంఘ్రిపల్లవః ॥ **36** ॥ 466

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే శ్రీరామోపాఖ్యానే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

కుశస్య చాతిథిస్తస్మాన్నిషధస్తత్సుతో నభః ।
పుండరీకోఽథ తత్పుత్రః క్షేమధన్వాభవత్తతః ॥ **1** ॥ 467

దేవానీకస్తతోఽనీహః పారియాత్రోఽథ తత్సుతః ।
తతో బలస్థలస్తస్మాద్ వజ్రనాభోఽర్కసంభవః ॥ **2** ॥ 468

ఖగణస్తత్సుతస్తస్మాద్ విధృతిశ్చాభవత్ సుతః ।
తతో హిరణ్యనాభోఽభూద్ యోగాచార్యస్తు జైమినేః ॥ **3** ॥ 469

శిష్యః కౌసల్య ఆధ్యాత్మం యాజ్ఞవల్క్యోఽధ్యగాద్ యతః ।
యోగం మహోదయమృషిర్హృదయగ్రంథిభేదకం ॥ **4** ॥ 470

పుష్యో హిరణ్యనాభస్య ధ్రువసంధిస్తతోఽభవత్ ।
సుదర్శనోఽథాగ్నివర్ణః శీఘ్రస్తస్య మరుః సుతః ॥ **5** ॥ 471

యోఽసావాస్తే యోగసిద్ధః కలాపగ్రామమాశ్రితః ।
కలేరంతే సూర్యవంశం నష్టం భావయితా పునః ॥ **6** ॥ 472

తస్మాత్ ప్రసుశ్రుతస్తస్య సంధిస్తస్యాప్యమర్షణః ।
మహస్వాంస్తత్సుతస్తస్మాద్ విశ్వసాహ్వోఽన్వజాయత ॥ **7** ॥ 473

తతః ప్రసేనజిత్ తస్మాత్ తక్షకో భవితా పునః ।
తతో బృహద్బలో యస్తు పిత్రా తే సమరే హతః ॥ **8** ॥ 474

ఏతే హీక్ష్వాకుభూపాలా అతీతాః శృణ్వనాగతాన్ ।
బృహద్బలస్య భవితా పుత్రో నామ బృహద్రణః ॥ **9** ॥ 475

ఉరుక్రియస్తతస్తస్య వత్సవృద్ధో భవిష్యతి ।
ప్రతివ్యోమస్తతో భానుర్దివాకో వాహినీపతిః ॥ **10** ॥ 476

సహదేవస్తతో వీరో బృహదశ్వోఽథ భానుమాన్ ।
ప్రతీకాశ్వో భానుమతః సుప్రతీకోఽథ తత్సుతః ॥ **11** ॥ 477

భవితా మరుదేవోఽథ సునక్షత్రోఽథ పుష్కరః ।
తస్యాంతరిక్షస్తత్పుత్రః సుతపాస్తదమిత్రజిత్ ॥ **12** ॥ 478

బృహద్రాజస్తు తస్యాపి బర్హిస్తస్మాత్ కృతంజయః ।
రణంజయస్తస్య సుతః సంజయో భవితా తతః ॥ **13** ॥ 479

తస్మాచ్ఛాక్యోఽథ శుద్ధోదో లాంగలస్తత్సుతః స్మృతః ।
తతః ప్రసేనజిత్ తస్మాత్ క్షుద్రకో భవితా తతః ॥ **14** ॥ 480

రణకో భవితా తస్మాత్ సురథస్తనయస్తతః ।
సుమిత్రో నామ నిష్ఠాంత ఏతే బార్హద్బలాన్వయాః ॥ **15** ॥ 481

ఇక్ష్వాకూణామయం వంశః సుమిత్రాంతో భవిష్యతి ।
యతస్తం ప్రాప్య రాజానం సంస్థాం ప్రాప్స్యతి వై కలౌ ॥ **16** ॥ 482

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే ఇక్ష్వాకువంశవర్ణనం నామ ద్వాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
నిమిరిక్ష్వాకుతనయో వసిష్ఠమవృతర్త్విజం ।
ఆరభ్య సత్రం సోఽప్యాహ శక్రేణ ప్రాగ్వృతోఽస్మి భోః ॥ **1** ॥ 483

తం నిర్వర్త్యాగమిష్యామి తావన్మాం ప్రతిపాలయ ।
తూష్ణీమాసీద్ గృహపతిః సోఽపీంద్రస్యాకరోన్ముఖం ॥ **2** ॥ 484

నిమిశ్చలమిదం విద్వాన్ సత్రమారభతాత్మవాన్ ।
ఋత్విగ్భిరపరైస్తావన్నాగమద్ యావతా గురుః ॥ **3** ॥ 485

శిష్యవ్యతిక్రమం వీక్ష్య నిర్వర్త్య గురురాగతః ।
అశపత్ పతతాద్ దేహో నిమేః పండితమానినః ॥ **4** ॥ 486

నిమిః ప్రతిదదౌ శాపం గురవేఽధర్మవర్తినే ।
తవాపి పతతాద్ దేహో లోభాద్ ధర్మమజానతః ॥ **5** ॥ 487

ఇత్యుత్ససర్జ స్వం దేహం నిమిరధ్యాత్మకోవిదః ।
మిత్రావరుణయోర్జజ్ఞే ఉర్వశ్యాం ప్రపితామహః ॥ **6** ॥ 488

గంధవస్తుషు తద్దేహం నిధాయ మునిసత్తమాః ।
సమాప్తే సత్రయాగేఽథ దేవానూచుః సమాగతాన్ ॥ **7** ॥ 489

రాజ్ఞో జీవతు దేహోఽయం ప్రసన్నాః ప్రభవో యది ।
తథేత్యుక్తే నిమిః ప్రాహ మా భూన్మే దేహబంధనం ॥ **8** ॥ 490

యస్య యోగం న వాంఛంతి వియోగభయకాతరాః ।
భజంతి చరణాంభోజం మునయో హరిమేధసః ॥ **9** ॥ 491

దేహం నావరురుత్సేఽహం దుఃఖశోకభయావహం ।
సర్వత్రాస్య యతో మృత్యుర్మత్స్యానాముదకే యథా ॥ **10** ॥ 492

దేవా ఊచుః
విదేహ ఉష్యతాం కామం లోచనేషు శరీరిణాం ।
ఉన్మేషణనిమేషాభ్యాం లక్షితోఽధ్యాత్మసంస్థితః ॥ **11** ॥ 493

అరాజకభయం నృణాం మన్యమానా మహర్షయః ।
దేహం మమంథుః స్మ నిమేః కుమారః సమజాయత ॥ **12** ॥ 494

జన్మనా జనకః సోఽభూద్ వైదేహస్తు విదేహజః ।
మిథిలో మథనాజ్జాతో మిథిలా యేన నిర్మితా ॥ **13** ॥ 495

తస్మాదుదావసుస్తస్య పుత్రోఽభూన్నందివర్ధనః ।
తతః సుకేతుస్తస్యాపి దేవరాతో మహీపతే ॥ **14** ॥ 496

తస్మాద్ బృహద్రథస్తస్య మహావీర్యః సుధృత్పితా ।
సుధృతేర్ధృష్టకేతుర్వై హర్యశ్వోఽథ మరుస్తతః ॥ **15** ॥ 497

మరోః ప్రతీపకస్తస్మాజ్జాతః కృతిరథో యతః ।
దేవమీఢస్తస్య సుతో విశ్రుతోఽథ మహాధృతిః ॥ **16** ॥ 498

కృతిరాతస్తతస్తస్మాన్మహారోమాథ తత్సుతః ।
స్వర్ణరోమా సుతస్తస్య హ్రస్వరోమా వ్యజాయత ॥ **17** ॥ 499

తతః సీరధ్వజో జజ్ఞే యజ్ఞార్థం కర్షతో మహీం ।
సీతా సీరాగ్రతో జాతా తస్మాత్ సీరధ్వజః స్మృతః ॥ **18** ॥ 500

కుశధ్వజస్తస్య పుత్రస్తతో ధర్మధ్వజో నృపః ।
ధర్మధ్వజస్య ద్వౌ పుత్రౌ కృతధ్వజమితధ్వజౌ ॥ **19** ॥ 501

కృతధ్వజాత్ కేశిధ్వజః ఖాండిక్యస్తు మితధ్వజాత్ ।
కృతధ్వజసుతో రాజన్నాత్మవిద్యావిశారదః ॥ **20** ॥ 502

ఖాండిక్యః కర్మతత్త్వజ్ఞో భీతః కేశిధ్వజాద్ ద్రుతః ।
భానుమాంస్తస్య పుత్రోఽభూచ్ఛతద్యుమ్నస్తు తత్సుతః ॥ **21** ॥ 503

శుచిస్తత్తనయస్తస్మాత్ సనద్వాజస్తతోఽభవత్ ।
ఊర్ధ్వకేతుః సనద్వాజాదజోఽథ పురుజిత్సుతః ॥ **22** ॥ 504

అరిష్టనేమిస్తస్యాపి శ్రుతాయుస్తత్సుపార్శ్వకః ।
తతశ్చిత్రరథో యస్య క్షేమధిర్మిథిలాధిపః ॥ **23** ॥ 505

తస్మాత్ సమరథస్తస్య సుతః సత్యరథస్తతః ।
ఆసీదుపగురుస్తస్మాదుపగుప్తోఽగ్నిసంభవః ॥ **24** ॥ 506

వస్వనంతోఽథ తత్పుత్రో యుయుధో యత్ సుభాషణః ।
శ్రుతస్తతో జయస్తస్మాద్ విజయోఽస్మాదృతః సుతః ॥ **25** ॥ 507

శునకస్తత్సుతో జజ్ఞే వీతహవ్యో ధృతిస్తతః ।
బహులాశ్వో ధృతేస్తస్య కృతిరస్య మహావశీ ॥ **26** ॥ 508

ఏతే వై మైథిలా రాజన్నాత్మవిద్యావిశారదాః ।
యోగేశ్వరప్రసాదేన ద్వంద్వైర్ముక్తా గృహేష్వపి ॥ **27** ॥ 509

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే నిమివంశానువర్ణనం నామ త్రయోదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

అథాతః శ్రూయతాం రాజన్ వంశః సోమస్య పావనః ।
యస్మిన్నైలాదయో భూపాః కీర్త్యంతే పుణ్యకీర్తయః ॥ **1** ॥ 510

సహస్రశిరసః పుంసో నాభిహ్రదసరోరుహాత్ ।
జాతస్యాసీత్ సుతో ధాతురత్రిః పిత్రసమో గుణైః ॥ **2** ॥ 511

తస్య దృగ్భ్యోఽభవత్ పుత్రః సోమోఽమృతమయః కిల ।
విప్రౌషధ్యుడుగణానాం బ్రహ్మణా కల్పితః పతిః ॥ **3** ॥ 512

సోఽయజద్ రాజసూయేన విజిత్య భువనత్రయం ।
పత్నీం బృహస్పతేర్దర్పాత్ తారాం నామాహరద్ బలాత్ ॥ **4** ॥ 513

యదా స దేవగురుణా యాచితోఽభీక్ష్ణశో మదాత్ ।
నాత్యజత్ తత్కృతే జజ్ఞే సురదానవవిగ్రహః ॥ **5** ॥ 514

శుక్రో బృహస్పతేర్ద్వేషాదగ్రహీత్ సాసురోడుపం ।
హరో గురుసుతం స్నేహాత్ సర్వభూతగణావృతః ॥ **6** ॥ 515

సర్వదేవగణోపేతో మహేంద్రో గురుమన్వయాత్ ।
సురాసురవినాశోఽభూత్ సమరస్తారకామయః ॥ **7** ॥ 516

నివేదితోఽథాంగిరసా సోమం నిర్భర్త్స్య విశ్వకృత్ ।
తారాం స్వభర్త్రే ప్రాయచ్ఛదంతర్వత్నీమవైత్ పతిః ॥ **8** ॥ 517

త్యజ త్యజాశు దుష్ప్రజ్ఞే మత్క్షేత్రాదాహితం పరైః ।
నాహం త్వాం భస్మసాత్ కుర్యాం స్త్రియం సాంతానికః సతి ॥ **9** ॥ 518

తత్యాజ వ్రీడితా తారా కుమారం కనకప్రభం ।
స్పృహామాంగిరసశ్చక్రే కుమారే సోమ ఏవ చ ॥ **10** ॥ 519

మమాయం న తవేత్యుచ్చైస్తస్మిన్ వివదమానయోః ।
పప్రచ్ఛుర్ఋషయో దేవా నైవోచే వ్రీడితా తు సా ॥ **11** ॥ 520

కుమారో మాతరం ప్రాహ కుపితోఽలీకలజ్జయా ।
కిం న వోచస్యసద్వృత్తే ఆత్మావద్యం వదాశు మే ॥ **12** ॥ 521

బ్రహ్మా తాం రహ ఆహూయ సమప్రాక్షీచ్చ సాంత్వయన్ ।
సోమస్యేత్యాహ శనకైః సోమస్తం తావదగ్రహీత్ ॥ **13** ॥ 522

తస్యాత్మయోనిరకృత బుధ ఇత్యభిధాం నృప ।
బుద్ధ్యా గంభీరయా యేన పుత్రేణాపోడురాణ్ముదం ॥ **14** ॥ 523

తతః పురూరవా జజ్ఞే ఇలాయాం య ఉదాహృతః ।
తస్య రూపగుణౌదార్యశీలద్రవిణవిక్రమాన్ ॥ **15** ॥ 524

శ్రుత్వోర్వశీంద్రభవనే గీయమానాన్ సురర్షిణా ।
తదంతికముపేయాయ దేవీ స్మరశరార్దితా ॥ **16** ॥ 525

మిత్రావరుణయోః శాపాదాపన్నా నరలోకతాం ।
నిశమ్య పురుషశ్రేష్ఠం కందర్పమివ రూపిణం ।
ధృతిం విష్టభ్య లలనా ఉపతస్థే తదంతికే ॥ **17** ॥ 526

స తాం విలోక్య నృపతిర్హర్షేణోత్ఫుల్లలోచనః ।
ఉవాచ శ్లక్ష్ణయా వాచా దేవీం హృష్టతనూరుహః ॥ **18** ॥ 527

రాజోవాచ
స్వాగతం తే వరారోహే ఆస్యతాం కరవామ కిం ।
సంరమస్వ మయా సాకం రతిర్నౌ శాశ్వతీః సమాః ॥ **19** ॥ 528

ఉర్వశ్యువాచ
కస్యాస్త్వయి న సజ్జేత మనో దృష్టిశ్చ సుందర ।
యదంగాంతరమాసాద్య చ్యవతే హ రిరంసయా ॥ **20** ॥ 529

ఏతావురణకౌ రాజన్ న్యాసౌ రక్షస్వ మానద ।
సంరంస్యే భవతా సాకం శ్లాఘ్యః స్త్రీణాం వరః స్మృతః ॥ **21** ॥ 530

ఘృతం మే వీర భక్ష్యం స్యాన్నేక్షే త్వాన్యత్ర మైథునాత్ ।
వివాససం తత్ తథేతి ప్రతిపేదే మహామనాః ॥ **22** ॥ 531

అహో రూపమహో భావో నరలోకవిమోహనం ।
కో న సేవేత మనుజో దేవీం త్వాం స్వయమాగతాం ॥ **23** ॥ 532

తయా స పురుషశ్రేష్ఠో రమయంత్యా యథార్హతః ।
రేమే సురవిహారేషు కామం చైత్రరథాదిషు ॥ **24** ॥ 533

రమమాణస్తయా దేవ్యా పద్మకింజల్కగంధయా ।
తన్ముఖామోదముషితో ముముదేఽహర్గణాన్ బహూన్ ॥ **25** ॥ 534

అపశ్యన్నుర్వశీమింద్రో గంధర్వాన్ సమచోదయత్ ।
ఉర్వశీరహితం మహ్యమాస్థానం నాతిశోభతే ॥ **26** ॥ 535

తే ఉపేత్య మహారాత్రే తమసి ప్రత్యుపస్థితే ।
ఉర్వశ్యా ఉరణౌ జహ్రుర్న్యస్తౌ రాజని జాయయా ॥ **27** ॥ 536

నిశమ్యాక్రందితం దేవీ పుత్రయోర్నీయమానయోః ।
హతాస్మ్యహం కునాథేన నపుంసా వీరమానినా ॥ **28** ॥ 537

యద్విశ్రంభాదహం నష్టా హృతాపత్యా చ దస్యుభిః ।
యః శేతే నిశి సంత్రస్తో యథా నారీ దివా పుమాన్ ॥ **29** ॥ 538

ఇతి వాక్సాయకైర్విద్ధః ప్రతోత్త్రైరివ కుంజరః ।
నిశి నిస్త్రింశమాదాయ వివస్త్రోఽభ్యద్రవద్ రుషా ॥ **30** ॥ 539

తే విసృజ్యోరణౌ తత్ర వ్యద్యోతంత స్మ విద్యుతః ।
ఆదాయ మేషావాయాంతం నగ్నమైక్షత సా పతిం ॥ **31** ॥ 540

ఐలోఽపి శయనే జాయామపశ్యన్ విమనా ఇవ ।
తచ్చిత్తో విహ్వలః శోచన్ బభ్రామోన్మత్తవన్మహీం ॥ **32** ॥ 541

స తాం వీక్ష్య కురుక్షేత్రే సరస్వత్యాం చ తత్సఖీః ।
పంచ ప్రహృష్టవదనాః ప్రాహ సూక్తం పురూరవాః ॥ **33** ॥ 542

అహో జాయే తిష్ఠ తిష్ఠ ఘోరే న త్యక్తుమర్హసి ।
మాం త్వమద్యాప్యనిర్వృత్య వచాంసి కృణవావహై ॥ **34** ॥ 543

సుదేహోఽయం పతత్యత్ర దేవి దూరం హృతస్త్వయా ।
ఖాదంత్యేనం వృకా గృధ్రాస్త్వత్ప్రసాదస్య నాస్పదం ॥ **35** ॥ 544

ఉర్వశ్యువాచ
మా మృథాః పురుషోఽసి త్వం మా స్మ త్వాద్యుర్వృకా ఇమే ।
క్వాపి సఖ్యం న వై స్త్రీణాం వృకాణాం హృదయం యథా ॥ **36** ॥ 545

స్త్రియో హ్యకరుణాః క్రూరా దుర్మర్షాః ప్రియసాహసాః ।
ఘ్నంత్యల్పార్థేఽపి విశ్రబ్ధం పతిం భ్రాతరమప్యుత ॥ **37** ॥ 546

విధాయాలీకవిశ్రంభమజ్ఞేషు త్యక్తసౌహృదాః ।
నవం నవమభీప్సంత్యః పుంశ్చల్యః స్వైరవృత్తయః ॥ **38** ॥ 547

సంవత్సరాంతే హి భవానేకరాత్రం మయేశ్వర ।
వత్స్యత్యపత్యాని చ తే భవిష్యంత్యపరాణి భోః ॥ **39** ॥ 548

అంతర్వత్నీముపాలక్ష్య దేవీం స ప్రయయౌ పురం ।
పునస్తత్ర గతోఽబ్దాంతే ఉర్వశీం వీరమాతరం ॥ **40** ॥ 549

ఉపలభ్య ముదా యుక్తః సమువాస తయా నిశాం ।
అథైనమూర్వశీ ప్రాహ కృపణం విరహాతురం ॥ **41** ॥ 550

గంధర్వానుపధావేమాంస్తుభ్యం దాస్యంతి మామితి ।
తస్య సంస్తువతస్తుష్టా అగ్నిస్థాలీం దదుర్నృప ।
ఉర్వశీం మన్యమానస్తాం సోఽబుధ్యత చరన్ వనే ॥ **42** ॥ 551

స్థాలీం న్యస్య వనే గత్వా గృహానాధ్యాయతో నిశి ।
త్రేతాయాం సంప్రవృత్తాయాం మనసి త్రయ్యవర్తత ॥ **43** ॥ 552

స్థాలీస్థానం గతోఽశ్వత్థం శమీగర్భం విలక్ష్య సః ।
తేన ద్వే అరణీ కృత్వా ఉర్వశీలోకకామ్యయా ॥ **44** ॥ 553

ఉర్వశీం మంత్రతో ధ్యాయన్నధరారణిముత్తరాం ।
ఆత్మానముభయోర్మధ్యే యత్ తత్ ప్రజననం ప్రభుః ॥ **45** ॥ 554

తస్య నిర్మంథనాజ్జాతో జాతవేదా విభావసుః ।
త్రయ్యా స విద్యయా రాజ్ఞా పుత్రత్వే కల్పితస్త్రివృత్ ॥ **46** ॥ 555

తేనాయజత యజ్ఞేశం భగవంతమధోక్షజం ।
ఉర్వశీలోకమన్విచ్ఛన్ సర్వదేవమయం హరిం ॥ **47** ॥ 556

ఏక ఏవ పురా వేదః ప్రణవః సర్వవాఙ్మయః ।
దేవో నారాయణో నాన్య ఏకోఽగ్నిర్వర్ణ ఏవ చ ॥ **48** ॥ 557

పురూరవస ఏవాసీత్ త్రయీ త్రేతాముఖే నృప ।
అగ్నినా ప్రజయా రాజా లోకం గాంధర్వమేయివాన్ ॥ **49** ॥ 558

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే ఐలోపాఖ్యానే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఐలస్య చోర్వశీగర్భాత్ షడాసన్నాత్మజా నృప ।
ఆయుః శ్రుతాయుః సత్యాయూ రయోఽథ విజయో జయః ॥ **1** ॥ 559

శ్రుతాయోర్వసుమాన్ పుత్రః సత్యాయోశ్చ శ్రుతంజయః ।
రయస్య సుత ఏకశ్చ జయస్య తనయోఽమితః ॥ **2** ॥ 560

భీమస్తు విజయస్యాథ కాంచనో హోత్రకస్తతః ।
తస్య జహ్నుః సుతో గంగాం గండూషీకృత్య యోఽపిబత్ ।
జహ్నోస్తు పూరుస్తత్పుత్రో బలాకశ్చాత్మజోఽజకః ॥ **3** ॥ 561

తతః కుశః కుశస్యాపి కుశాంబుస్తనయో వసుః ।
కుశనాభశ్చ చత్వారో గాధిరాసీత్ కుశాంబుజః ॥ **4** ॥ 562

తస్య సత్యవతీం కన్యామృచీకోఽయాచత ద్విజః ।
వరం విసదృశం మత్వా గాధిర్భార్గవమబ్రవీత్ ॥ **5** ॥ 563

ఏకతః శ్యామకర్ణానాం హయానాం చంద్రవర్చసాం ।
సహస్రం దీయతాం శుల్కం కన్యాయాః కుశికా వయం ॥ **6** ॥ 564

ఇత్యుక్తస్తన్మతం జ్ఞాత్వా గతః స వరుణాంతికం ।
ఆనీయ దత్త్వా తానశ్వానుపయేమే వరాననాం ॥ **7** ॥ 565

స ఋషిః ప్రార్థితః పత్న్యా శ్వశ్వా చాపత్యకామ్యయా ।
శ్రపయిత్వోభయైర్మంత్రైశ్చరుం స్నాతుం గతో మునిః ॥ **8** ॥ 566

తావత్ సత్యవతీ మాత్రా స్వచరుం యాచితా సతీ ।
శ్రేష్ఠం మత్వా తయాయచ్ఛన్మాత్రే మాతురదత్ స్వయం ॥ **9** ॥ 567

తద్ విజ్ఞాయ మునిః ప్రాహ పత్నీం కష్టమకారషీః ।
ఘోరో దండధరః పుత్రో భ్రాతా తే బ్రహ్మవిత్తమః ॥ **10** ॥ 568

ప్రసాదితః సత్యవత్యా మైవం భూదితి భార్గవః ।
అథ తర్హి భవేత్ పౌత్రో జమదగ్నిస్తతోఽభవత్ ॥ **11** ॥ 569

సా చాభూత్ సుమహాపుణ్యా కౌశికీ లోకపావనీ ।
రేణోః సుతాం రేణుకాం వై జమదగ్నిరువాహ యాం ॥ **12** ॥ 570

తస్యాం వై భార్గవఋషేః సుతా వసుమదాదయః ।
యవీయాంజజ్ఞ ఏతేషాం రామ ఇత్యభివిశ్రుతః ॥ **13** ॥ 571

యమాహుర్వాసుదేవాంశం హైహయానాం కులాంతకం ।
త్రిఃసప్తకృత్వో య ఇమాం చక్రే నిఃక్షత్రియాం మహీం ॥ **14** ॥ 572

దుష్టం క్షత్రం భువో భారమబ్రహ్మణ్యమనీనశత్ ।
రజస్తమోవృతమహన్ ఫల్గున్యపి కృతేంఽహసి ॥ **15** ॥ 573

రాజోవాచ
కిం తదంహో భగవతో రాజన్యైరజితాత్మభిః ।
కృతం యేన కులం నష్టం క్షత్రియాణామభీక్ష్ణశః ॥ **16** ॥ 574

శ్రీశుక ఉవాచ
హైహయానామధిపతిరర్జునః క్షత్రియర్షభః ।
దత్తం నారాయణస్యాంశమారాధ్య పరికర్మభిః ॥ **17** ॥ 575

బాహూన్ దశశతం లేభే దుర్ధర్షత్వమరాతిషు ।
అవ్యాహతేంద్రియౌజః శ్రీతేజోవీర్యయశోబలం ॥ **18** ॥ 576

యోగేశ్వరత్వమైశ్వర్యం గుణా యత్రాణిమాదయః ।
చచారావ్యాహతగతిర్లోకేషు పవనో యథా ॥ **19** ॥ 577

స్త్రీరత్నైరావృతః క్రీడన్ రేవాంభసి మదోత్కటః ।
వైజయంతీం స్రజం బిభ్రద్ రురోధ సరితం భుజైః ॥ **20** ॥ 578

విప్లావితం స్వశిబిరం ప్రతిస్రోతఃసరిజ్జలైః ।
నామృష్యత్ తస్య తద్ వీర్యం వీరమానీ దశాననః ॥ **21** ॥ 579

గృహీతో లీలయా స్త్రీణాం సమక్షం కృతకిల్బిషః ।
మాహిష్మత్యాం సన్నిరుద్ధో ముక్తో యేన కపిర్యథా ॥ **22** ॥ 580

స ఏకదా తు మృగయాం విచరన్ విపినే వనే ।
యదృచ్ఛయాఽఽశ్రమపదం జమదగ్నేరుపావిశత్ ॥ **23** ॥ 581

తస్మై స నరదేవాయ మునిరర్హణమాహరత్ ।
ససైన్యామాత్యవాహాయ హవిష్మత్యా తపోధనః ॥ **24** ॥ 582

స వీరస్తత్ర తద్ దృష్ట్వా ఆత్మైశ్వర్యాతిశాయనం ।
తన్నాద్రియతాగ్నిహోత్ర్యాం సాభిలాషః స హైహయః ॥ **25** ॥ 583

హవిర్ధానీమృషేర్దర్పాన్నరాన్ హర్తుమచోదయత్ ।
తే చ మాహిష్మతీం నిన్యుః సవత్సాం క్రందతీం బలాత్ ॥ **26** ॥ 584

అథ రాజని నిర్యాతే రామ ఆశ్రమ ఆగతః ।
శ్రుత్వా తత్ తస్య దౌరాత్మ్యం చుక్రోధాహిరివాహతః ॥ **27** ॥ 585

ఘోరమాదాయ పరశుం సతూణం చర్మ కార్ముకం ।
అన్వధావత దుర్ధర్షో మృగేంద్ర ఇవ యూథపం ॥ **28** ॥ 586

తమాపతంతం భృగువర్యమోజసా
ధనుర్ధరం బాణపరశ్వధాయుధం ।
ఐణేయచర్మాంబరమర్కధామభి -
ర్యుతం జటాభిర్దదృశే పురీం విశన్ ॥ **29** ॥ 587

అచోదయద్ధస్తిరథాశ్వపత్తిభి -
ర్గదాసిబాణర్ష్టిశతఘ్నిశక్తిభిః ।
అక్షౌహిణీః సప్తదశాతిభీషణా -
స్తా రామ ఏకో భగవానసూదయత్ ॥ **30** ॥ 588

యతో యతోఽసౌ ప్రహరత్పరశ్వధో
మనోఽనిలౌజాః పరచక్రసూదనః ।
తతస్తతశ్ఛిన్నభుజోరుకంధరా
నిపేతురుర్వ్యాం హతసూతవాహనాః ॥ **31** ॥ 589

దృష్ట్వా స్వసైన్యం రుధిరౌఘకర్దమే
రణాజిరే రామకుఠారసాయకైః ।
వివృక్ణచర్మధ్వజచాపవిగ్రహం
నిపాతితం హైహయ ఆపతద్ రుషా ॥ **32** ॥ 590

అథార్జునః పంచశతేషు బాహుభి -
ర్ధనుఃషు బాణాన్ యుగపత్ స సందధే ।
రామాయ రామోఽస్త్రభృతాం సమగ్రణీ -
స్తాన్యేకధన్వేషుభిరాచ్ఛినత్ సమం ॥ **33** ॥ 591

పునః స్వహస్తైరచలాన్ మృధేఽంఘ్రిపా -
నుత్క్షిప్య వేగాదభిధావతో యుధి ।
భుజాన్ కుఠారేణ కఠోరనేమినా
చిచ్ఛేద రామః ప్రసభం త్వహేరివ ॥ **34** ॥ 592

కృత్తబాహోః శిరస్తస్య గిరేః శృంగమివాహరత్ ।
హతే పితరి తత్పుత్రా అయుతం దుద్రువుర్భయాత్ ॥ **35** ॥ 593

అగ్నిహోత్రీముపావర్త్య సవత్సాం పరవీరహా ।
సముపేత్యాశ్రమం పిత్రే పరిక్లిష్టాం సమర్పయత్ ॥ **36** ॥ 594

స్వకర్మ తత్కృతం రామః పిత్రే భ్రాతృభ్య ఏవ చ ।
వర్ణయామాస తచ్ఛ్రుత్వా జమదగ్నిరభాషత ॥ **37** ॥ 595

రామ రామ మహాబాహో భవాన్ పాపమకారషీత్ ।
అవధీన్నరదేవం యత్ సర్వదేవమయం వృథా ॥ **38** ॥ 596

వయం హి బ్రాహ్మణాస్తాత క్షమయార్హణతాం గతాః ।
యయా లోకగురుర్దేవః పారమేష్ఠ్యమగాత్ పదం ॥ **39** ॥ 597

క్షమయా రోచతే లక్ష్మీర్బ్రాహ్మీ సౌరీ యథా ప్రభా ।
క్షమిణామాశు భగవాంస్తుష్యతే హరిరీశ్వరః ॥ **40** ॥ 598

రాజ్ఞో మూర్ధాభిషిక్తస్య వధో బ్రహ్మవధాద్ గురుః ।
తీర్థసంసేవయా చాంహో జహ్యాంగాచ్యుతచేతనః ॥ **41** ॥ 599

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే పంచదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే షోడశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
పిత్రోపశిక్షితో రామస్తథేతి కురునందన ।
సంవత్సరం తీర్థయాత్రాం చరిత్వాఽఽశ్రమమావ్రజత్ ॥ **1** ॥ 600

కదాచిద్ రేణుకా యాతా గంగాయాం పద్మమాలినం ।
గంధర్వరాజం క్రీడంతమప్సరోభిరపశ్యత ॥ **2** ॥ 601

విలోకయంతీ క్రీడంతముదకార్థం నదీం గతా ।
హోమవేలాం న సస్మార కించిచ్చిత్రరథస్పృహా ॥ **3** ॥ 602

కాలాత్యయం తం విలోక్య మునేః శాపవిశంకితా ।
ఆగత్య కలశం తస్థౌ పురోధాయ కృతాంజలిః ॥ **4** ॥ 603

వ్యభిచారం మునిర్జ్ఞాత్వా పత్న్యాః ప్రకుపితోఽబ్రవీత్ ।
ఘ్నతైనాం పుత్రకాః పాపామిత్యుక్తాస్తే న చక్రిరే ॥ **5** ॥ 604

రామః సంచోదితః పిత్రా భ్రాతౄన్ మాత్రా సహావధీత్ ।
ప్రభావజ్ఞో మునేః సమ్యక్ సమాధేస్తపసశ్చ సః ॥ **6** ॥ 605

వరేణచ్ఛందయామాస ప్రీతః సత్యవతీసుతః ।
వవ్రే హతానాం రామోఽపి జీవితం చాస్మృతిం వధే ॥ **7** ॥ 606

ఉత్తస్థుస్తే కుశలినో నిద్రాపాయ ఇవాంజసా ।
పితుర్విద్వాంస్తపోవీర్యం రామశ్చక్రే సుహృద్వధం ॥ **8** ॥ 607

యేఽర్జునస్య సుతా రాజన్ స్మరంతః స్వపితుర్వధం ।
రామవీర్యపరాభూతా లేభిరే శర్మ న క్వచిత్ ॥ **9** ॥ 608

ఏకదాఽఽశ్రమతో రామే సభ్రాతరి వనం గతే ।
వైరం సిసాధయిషవో లబ్ధచ్ఛిద్రా ఉపాగమన్ ॥ **10** ॥ 609

దృష్ట్వాగ్న్యగార ఆసీనమావేశితధియం మునిం ।
భగవత్యుత్తమశ్లోకే జఘ్నుస్తే పాపనిశ్చయాః ॥ **11** ॥ 610

యాచ్యమానాః కృపణయా రామమాత్రాతిదారుణాః ।
ప్రసహ్య శిర ఉత్కృత్య నిన్యుస్తే క్షత్రబంధవః ॥ **12** ॥ 611

రేణుకా దుఃఖశోకార్తా నిఘ్నంత్యాత్మానమాత్మనా ।
రామ రామేహి తాతేతి విచుక్రోశోచ్చకైః సతీ ॥ **13** ॥ 612

తదుపశ్రుత్య దూరస్థో హా రామేత్యార్తవత్స్వనం ।
త్వరయాఽఽశ్రమమాసాద్య దదృశే పితరం హతం ॥ **14** ॥ 613

తద్ దుఃఖరోషామర్షార్తిశోకవేగవిమోహితః ।
హా తాత సాధో ధర్మిష్ఠ త్యక్త్వాస్మాన్ స్వర్గతో భవాన్ ॥ **15** ॥ 614

విలప్యైవం పితుర్దేహం నిధాయ భ్రాతృషు స్వయం ।
ప్రగృహ్య పరశుం రామః క్షత్రాంతాయ మనో దధే ॥ **16** ॥ 615

గత్వా మాహిష్మతీం రామో బ్రహ్మఘ్నవిహతశ్రియం ।
తేషాం స శీర్షభీ రాజన్ మధ్యే చక్రే మహాగిరిం ॥ **17** ॥ 616

తద్రక్తేన నదీం ఘోరామబ్రహ్మణ్యభయావహాం ।
హేతుం కృత్వా పితృవధం క్షత్రేఽమంగలకారిణి ॥ **18** ॥ 617

త్రిఃసప్తకృత్వః పృథివీం కృత్వా నిఃక్షత్రియాం ప్రభుః ।
సమంతపంచకే చక్రే శోణితోదాన్ హ్రదాన్ నృప ॥ **19** ॥ 618

పితుః కాయేన సంధాయ శిర ఆదాయ బర్హిషి ।
సర్వదేవమయం దేవమాత్మానమయజన్మఖైః ॥ **20** ॥ 619

దదౌ ప్రాచీం దిశం హోత్రే బ్రహ్మణే దక్షిణాం దిశం ।
అధ్వర్యవే ప్రతీచీం వై ఉద్గాత్రే ఉత్తరాం దిశం ॥ **21** ॥ 620

అన్యేభ్యోఽవాంతరదిశః కశ్యపాయ చ మధ్యతః ।
ఆర్యావర్తముపద్రష్ట్రే సదస్యేభ్యస్తతః పరం ॥ **22** ॥ 621

తతశ్చావభృథస్నానవిధూతాశేషకిల్బిషః ।
సరస్వత్యాం బ్రహ్మనద్యాం రేజే వ్యభ్ర ఇవాంశుమాన్ ॥ **23** ॥ 622

స్వదేహం జమదగ్నిస్తు లబ్ధ్వా సంజ్ఞానలక్షణం ।
ఋషీణాం మండలే సోఽభూత్ సప్తమో రామపూజితః ॥ **24** ॥ 623

జామదగ్న్యోఽపి భగవాన్ రామః కమలలోచనః ।
ఆగామిన్యంతరే రాజన్ వర్తయిష్యతి వై బృహత్ ॥ **25** ॥ 624

ఆస్తేఽద్యాపి మహేంద్రాద్రౌ న్యస్తదండః ప్రశాంతధీః ।
ఉపగీయమానచరితః సిద్ధగంధర్వచారణైః ॥ **26** ॥ 625

ఏవం భృగుషు విశ్వాత్మా భగవాన్ హరిరీశ్వరః ।
అవతీర్య పరం భారం భువోఽహన్ బహుశో నృపాన్ ॥ **27** ॥ 626

గాధేరభూన్మహాతేజాః సమిద్ధ ఇవ పావకః ।
తపసా క్షాత్రముత్సృజ్య యో లేభే బ్రహ్మవర్చసం ॥ **28** ॥ 627

విశ్వామిత్రస్య చైవాసన్ పుత్రా ఏకశతం నృప ।
మధ్యమస్తు మధుచ్ఛందా మధుచ్ఛందస ఏవ తే ॥ **29** ॥ 628

పుత్రం కృత్వా శునఃశేపం దేవరాతం చ భార్గవం ।
ఆజీగర్తం సుతానాహ జ్యేష్ఠ ఏష ప్రకల్ప్యతాం ॥ **30** ॥ 629

యో వై హరిశ్చంద్రమఖే విక్రీతః పురుషః పశుః ।
స్తుత్వా దేవాన్ ప్రజేశాదీన్ ముముచే పాశబంధనాత్ ॥ **31** ॥ 630

యో రాతో దేవయజనే దేవైర్గాధిషు తాపసః ।
దేవరాత ఇతి ఖ్యాతః శునఃశేపః స భార్గవః ॥ **32** ॥ 631

యే మధుచ్ఛందసో జ్యేష్ఠాః కుశలం మేనిరే న తత్ ।
అశపత్ తాన్మునిః క్రుద్ధో మ్లేచ్ఛా భవత దుర్జనాః ॥ **33** ॥ 632

స హోవాచ మధుచ్ఛందాః సార్ధం పంచాశతా తతః ।
యన్నో భవాన్ సంజానీతే తస్మింస్తిష్ఠామహే వయం ॥ **34** ॥ 633

జ్యేష్ఠం మంత్రదృశం చక్రుస్త్వామన్వంచో వయం స్మ హి ।
విశ్వామిత్రః సుతానాహ వీరవంతో భవిష్యథ ।
యే మానం మేఽనుగృహ్ణంతో వీరవంతమకర్త మాం ॥ **35** ॥ 634

ఏష వః కుశికా వీరో దేవరాతస్తమన్విత ।
అన్యే చాష్టకహారీతజయక్రతుమదాదయః ॥ **36** ॥ 635

ఏవం కౌశికగోత్రం తు విశ్వామిత్రైః పృథగ్విధం ।
ప్రవరాంతరమాపన్నం తద్ధి చైవం ప్రకల్పితం ॥ **37** ॥ 636

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే షోడశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే సప్తదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
యః పురూరవసః పుత్ర ఆయుస్తస్యాభవన్ సుతాః ।
నహుషః క్షత్రవృద్ధశ్చ రజీ రంభశ్చ వీర్యవాన్ ॥ **1** ॥ 637

అనేనా ఇతి రాజేంద్ర శృణు క్షత్రవృధోఽన్వయం ।
క్షత్రవృద్ధసుతస్యాసన్ సుహోత్రస్యాత్మజాస్త్రయః ॥ **2** ॥ 638

కాశ్యః కుశో గృత్సమద ఇతి గృత్సమదాదభూత్ ।
శునకః శౌనకో యస్య బహ్వృచప్రవరో మునిః ॥ **3** ॥ 639

కాశ్యస్య కాశిస్తత్పుత్రో రాష్ట్రో దీర్ఘతమఃపితా ।
ధన్వంతరిర్దీర్ఘతమ ఆయుర్వేదప్రవర్తకః ॥ **4** ॥ 640

యజ్ఞభుగ్ వాసుదేవాంశః స్మృతమాత్రార్తినాశనః ।
తత్పుత్రః కేతుమానస్య జజ్ఞే భీమరథస్తతః ॥ **5** ॥ 641

దివోదాసో ద్యుమాంస్తస్మాత్ ప్రతర్దన ఇతి స్మృతః ।
స ఏవ శత్రుజిద్ వత్స ఋతధ్వజ ఇతీరితః ।
తథా కువలయాశ్వేతి ప్రోక్తోఽలర్కాదయస్తతః ॥ **6** ॥ 642

షష్టివర్షసహస్రాణి షష్టివర్షశతాని చ ।
నాలర్కాదపరో రాజన్ మేదినీం బుభుజే యువా ॥ **7** ॥ 643

అలర్కాత్ సంతతిస్తస్మాత్ సునీథోఽథ సుకేతనః ।
ధర్మకేతుః సుతస్తస్మాత్ సత్యకేతురజాయత ॥ **8** ॥ 644

ధృష్టకేతుః సుతస్తస్మాత్ సుకుమారః క్షితీశ్వరః ।
వీతిహోత్రస్య భర్గోఽతో భార్గభూమిరభూన్నృపః ॥ **9** ॥ 645

ఇతీమే కాశయో భూపాః క్షత్రవృద్ధాన్వయాయినః ।
రంభస్య రభసః పుత్రో గంభీరశ్చాక్రియస్తతః ॥ **10** ॥ 646

తస్య క్షేత్రే బ్రహ్మ జజ్ఞే శృణు వంశమనేనసః ।
శుద్ధస్తతః శుచిస్తస్మాత్ త్రికకుద్ ధర్మసారథిః ॥ **11** ॥ 647

తతః శాంతరయో జజ్ఞే కృతకృత్యః స ఆత్మవాన్ ।
రజేః పంచశతాన్యాసన్ పుత్రాణామమితౌజసాం ॥ **12** ॥ 648

దేవైరభ్యర్థితో దైత్యాన్ హత్వేంద్రాయాదదాద్ దివం ।
ఇంద్రస్తస్మై పునర్దత్త్వా గృహీత్వా చరణౌ రజేః ॥ **13** ॥ 649

ఆత్మానమర్పయామాస ప్రహ్లాదాద్యరిశంకితః ।
పితర్యుపరతే పుత్రా యాచమానాయ నో దదుః ॥ **14** ॥ 650

త్రివిష్టపం మహేంద్రాయ యజ్ఞభాగాన్ సమాదదుః ।
గురుణా హూయమానేఽగ్నౌ బలభిత్ తనయాన్ రజేః ॥ **15** ॥ 651

అవధీద్ భ్రంశితాన్ మార్గాన్న కశ్చిదవశేషితః ।
కుశాత్ ప్రతిః క్షాత్రవృద్ధాత్ సంజయస్తత్సుతో జయః ॥ **16** ॥ 652

తతః కృతః కృతస్యాపి జజ్ఞే హర్యవనో నృపః ।
సహదేవస్తతో హీనో జయసేనస్తు తత్సుతః ॥ **17** ॥ 653

సంకృతిస్తస్య చ జయః
క్షత్రధర్మా మహారథః ।

క్షత్రవృద్ధాన్వయా భూపాః
శృణు వంశం చ నాహుషాత్ ॥ **18** ॥ 654

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే చంద్రవంశానువర్ణనే సప్తదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

యతిర్యయాతిః సంయాతిరాయతిర్వియతిః కృతిః ।
షడిమే నహుషస్యాసన్నింద్రియాణీవ దేహినః ॥ **1** ॥ 655

రాజ్యం నైచ్ఛద్ యతిః పిత్రా దత్తం తత్పరిణామవిత్ ।
యత్ర ప్రవిష్టః పురుష ఆత్మానం నావబుధ్యతే ॥ **2** ॥ 656

పితరి భ్రంశితే స్థానాదింద్రాణ్యా ధర్షణాద్ ద్విజైః ।
ప్రాపితేఽజగరత్వం వై యయాతిరభవన్నృపః ॥ **3** ॥ 657

చతసృష్వాదిశద్ దిక్షు భ్రాతౄన్ భ్రాతా యవీయసః ।
కృతదారో జుగోపోర్వీం కావ్యస్య వృషపర్వణః ॥ **4** ॥ 658

రాజోవాచ

బ్రహ్మర్షిర్భగవాన్ కావ్యః క్షత్రబంధుశ్చ నాహుషః ।
రాజన్యవిప్రయోః కస్మాద్ వివాహః ప్రతిలోమకః ॥ **5** ॥ 659

శ్రీశుక ఉవాచ

ఏకదా దానవేంద్రస్య శర్మిష్ఠా నామ కన్యకా ।
సఖీసహస్రసంయుక్తా గురుపుత్ర్యా చ భామినీ ॥ **6** ॥ 660

దేవయాన్యా పురోద్యానే పుష్పితద్రుమసంకులే ।
వ్యచరత్ కలగీతాలినలినీపులినేఽబలా ॥ 7 ॥ 661

తా జలాశయమాసాద్య కన్యాః కమలలోచనాః ।
తీరే న్యస్య దుకూలాని విజహ్రుః సించతీర్మిథః ॥ 8 ॥ 662

వీక్ష్య వ్రజంతం గిరిశం సహ దేవ్యా వృషస్థితం ।
సహసోత్తీర్య వాసాంసి పర్యధుర్వ్రీడితాః స్త్రియః ॥ 9 ॥ 663

శర్మిష్ఠాజానతీ వాసో గురుపుత్ర్యాః సమవ్యయత్ ।
స్వీయం మత్వా ప్రకుపితా దేవయానీదమబ్రవీత్ ॥ 10 ॥ 664

అహో నిరీక్ష్యతామస్యా దాస్యాః కర్మ హ్యసాంప్రతం ।
అస్మద్ధార్యం ధృతవతీ శునీవ హవిరధ్వరే ॥ 11 ॥ 665

యైరిదం తపసా సృష్టం ముఖం పుంసః పరస్య యే ।
ధార్యతే యైరిహ జ్యోతిః శివః పంథాశ్చ దర్శితః ॥ 12 ॥ 666

యాన్ వందంత్యుపతిష్ఠంతే లోకనాథాః సురేశ్వరాః ।
భగవానపి విశ్వాత్మా పావనః శ్రీనికేతనః ॥ 13 ॥ 667

వయం తత్రాపి భృగవః శిష్యోఽస్యా నః పితాసురః ।
అస్మద్ధార్యం ధృతవతీ శూద్రో వేదమివాసతీ ॥ 14 ॥ 668

ఏవం శపంతీం శర్మిష్ఠా గురుపుత్రీమభాషత ।
రుషా శ్వసంత్యురంగీవ ధర్షితా దష్టదచ్ఛదా ॥ 15 ॥ 669

ఆత్మవృత్తమవిజ్ఞాయ కత్థసే బహు భిక్షుకి ।
కిం న ప్రతీక్షసేఽస్మాకం గృహాన్ బలిభుజో యథా ॥ 16 ॥ 670

ఏవంవిధైః సుపరుషైః క్షిప్త్వాఽఽచార్యసుతాం సతీం ।
శర్మిష్ఠా ప్రాక్షిపత్ కూపే వాస ఆదాయ మన్యునా ॥ 17 ॥ 671

తస్యాం గతాయాం స్వగృహం యయాతిర్మృగయాం చరన్ ।
ప్రాప్తో యదృచ్ఛయా కూపే జలార్థీ తాం దదర్శ హ ॥ **18** ॥ 672

దత్త్వా స్వముత్తరం వాసస్తస్యై రాజా వివాససే ।
గృహీత్వా పాణినా పాణిముజ్జహార దయాపరః ॥ **19** ॥ 673

తం వీరమాహౌశనసీ ప్రేమనిర్భరయా గిరా ।
రాజంస్త్వయా గృహీతో మే పాణిః పరపురంజయ ॥ **20** ॥ 674

హస్తగ్రాహోఽపరో మా భూద్ గృహీతాయాస్త్వయా హి మే ।
ఏష ఈశకృతో వీర సంబంధో నౌ న పౌరుషః ।
యదిదం కూపలగ్నాయా భవతో దర్శనం మమ ॥ **21** ॥ 675

న బ్రాహ్మణో మే భవితా హస్తగ్రాహో మహాభుజ ।
కచస్య బార్హస్పత్యస్య శాపాద్ యమశపం పురా ॥ **22** ॥ 676

యయాతిరనభిప్రేతం దైవోపహృతమాత్మనః ।
మనస్తు తద్గతం బుద్ధ్వా ప్రతిజగ్రాహ తద్వచః ॥ **23** ॥ 677

గతే రాజని సా వీరే తత్ర స్మ రుదతీ పితుః ।
న్యవేదయత్ తతః సర్వముక్తం శర్మిష్ఠయా కృతం ॥ **24** ॥ 678

దుర్మనా భగవాన్ కావ్యః పౌరోహిత్యం విగర్హయన్ ।
స్తువన్ వృత్తిం చ కాపోతీం దుహిత్రా స యయౌ పురాత్ ॥ **25** ॥ 679

వృషపర్వా తమాజ్ఞాయ ప్రత్యనీకవివక్షితం ।
గురుం ప్రసాదయన్ మూర్ధ్నా పాదయోః పతితః పథి ॥ **26** ॥ 680

క్షణార్ధమన్యుర్భగవాన్ శిష్యం వ్యాచష్ట భార్గవః ।
కామోఽస్యాః క్రియతాం రాజన్ నైనాం త్యక్తుమిహోత్సహే ॥ **27** ॥ 681

తథేత్యవస్థితే ప్రాహ దేవయానీ మనోగతం।
పిత్రా దత్తా యతో యాస్యే సానుగా యాతు మామను ॥ **28** ॥ 682

స్వానాం తత్ సంకటం వీక్ష్య తదర్థస్య చ గౌరవం।
దేవయానీం పర్యచరత్ స్త్రీసహస్రేణ దాసవత్ ॥ **29** ॥ 683

నాహుషాయ సుతాం దత్త్వా సహ శర్మిష్ఠయోశనా।
తమాహ రాజంఛర్మిష్ఠామాధాస్తల్పే న కర్హిచిత్ ॥ **30** ॥ 684

విలోక్యౌశనసీం రాజంఛర్మిష్ఠా సప్రజాం క్వచిత్।
తమేవ వవ్రే రహసి సఖ్యాః పతిమృతౌ సతీ ॥ **31** ॥ 685

రాజపుత్ర్యార్థితోఽపత్యే ధర్మం చావేక్ష్య ధర్మవిత్।
స్మరంఛుక్రవచః కాలే దిష్టమేవాభ్యపద్యత ॥ **32** ॥ 686

యదుం చ తుర్వసుం చైవ దేవయానీ వ్యజాయత।
ద్రుహ్యుం చానుం చ పూరుం చ శర్మిష్ఠా వార్షపర్వణీ ॥ **33** ॥ 687

గర్భసంభవమాసుర్యా భర్తుర్విజ్ఞాయ మానినీ।
దేవయానీ పితుర్గేహం యయౌ క్రోధవిమూర్చ్ఛితా ॥ **34** ॥ 688

ప్రియామనుగతః కామీ వచోభిరుపమంత్రయన్।
న ప్రసాదయితుం శేకే పాదసంవాహనాదిభిః ॥ **35** ॥ 689

శుక్రస్తమాహ కుపితః స్త్రీకామానృతపూరుష।
త్వాం జరా విశతాం మంద విరూపకరణీ నృణాం ॥ **36** ॥ 690

యయాతిరువాచ

అతృప్తోఽస్మ్యద్య కామానాం బ్రహ్మన్ దుహితరి స్మ తే।
వ్యత్యస్యతాం యథాకామం వయసా యోఽభిధాస్యతి ॥ **37** ॥ 691

ఇతి లబ్ధవ్యవస్థానః పుత్రం జ్యేష్ఠమవోచత ।
యదో తాత ప్రతీచ్ఛేమాం జరాం దేహి నిజం వయః ॥ **38** ॥ 692

మాతామహకృతాం వత్స న తృప్తో విషయేష్వహం ।
వయసా భవదీయేన రంస్యే కతిపయాః సమాః ॥ **39** ॥ 693

యదురువాచ
నోత్సహే జరసా స్థాతుమంతరా ప్రాప్తయా తవ ।
అవిదిత్వా సుఖం గ్రామ్యం వైతృష్ణ్యం నైతి పూరుషః ॥ **40** ॥ 694

తుర్వసుశ్చోదితః పిత్రా ద్రుహ్యుశ్చానుశ్చ భారత ।
ప్రత్యాచఖ్యురధర్మజ్ఞా హ్యనిత్యే నిత్యబుద్ధయః ॥ **41** ॥ 695

అపృచ్ఛత్ తనయం పూరుం వయసోనం గుణాధికం ।
న త్వమగ్రజవద్ వత్స మాం ప్రత్యాఖ్యాతుమర్హసి ॥ **42** ॥ 696

పూరురువాచ
కో ను లోకే మనుష్యేంద్ర పితురాత్మకృతః పుమాన్ ।
ప్రతికర్తుం క్షమో యస్య ప్రసాదాద్ విందతే పరం ॥ **43** ॥ 697

ఉత్తమశ్చింతితం కుర్యాత్ ప్రోక్తకారీ తు మధ్యమః ।
అధమోఽశ్రద్ధయా కుర్యాదకర్తోచ్చరితం పితుః ॥ **44** ॥ 698

ఇతి ప్రముదితః పూరుః ప్రత్యగృహ్ణాజ్జరాం పితుః ।
సోఽపి తద్వయసా కామాన్ యథావజ్జుజుషే నృప ॥ **45** ॥ 699

సప్తద్వీపపతిః సమ్యక్ పితృవత్ పాలయన్ ప్రజాః ।
యథోపజోషం విషయాంజుజుషేఽవ్యాహతేంద్రియః ॥ **46** ॥ 700

దేవయాన్యప్యనుదినం మనోవాగ్దేహవస్తుభిః ।
ప్రేయసః పరమాం ప్రీతిమువాహ ప్రేయసీ రహః ॥ **47** ॥ 701

అయజద్ యజ్ఞపురుషం క్రతుభిర్భూరిదక్షిణైః ।
సర్వదేవమయం దేవం సర్వవేదమయం హరిం ॥ **48** ॥ 702

యస్మిన్నిదం విరచితం వ్యోమ్నీవ జలదావలిః ।
నానేవ భాతి నాభాతి స్వప్నమాయామనోరథః ॥ **49** ॥ 703

తమేవ హృది విన్యస్య వాసుదేవం గుహాశయం ।
నారాయణమణీయాంసం నిరాశీరయజత్ ప్రభుం ॥ **50** ॥ 704

ఏవం వర్షసహస్రాణి మనఃషష్ఠైర్మనఃసుఖం ।
విదధానోఽపి నాతృప్యత్ సార్వభౌమః కదింద్రియైః ॥ **51** ॥ 705

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే అష్టాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
స ఇత్థమాచరన్ కామాన్ స్త్రైణోఽపహ్నవమాత్మనః ।
బుద్ధ్వా ప్రియాయై నిర్విణ్ణో గాథామేతామగాయత ॥ **1** ॥ 706

శృణు భార్గవ్యమూం గాథాం మద్విధాచరితాం భువి ।
ధీరా యస్యానుశోచంతి వనే గ్రామనివాసినః ॥ **2** ॥ 707

బస్త ఏకో వనే కశ్చిద్ విచిన్వన్ ప్రియమాత్మనః ।
దదర్శ కూపే పతితాం స్వకర్మవశగామజాం ॥ **3** ॥ 708

తస్యా ఉద్ధరణోపాయం బస్తః కామీ విచింతయన్ ।
వ్యధత్త తీర్థముద్ధృత్య విషాణాగ్రేణ రోధసీ ॥ **4** ॥ 709

సోత్తీర్య కూపాత్ సుశ్రోణీ తమేవ చకమే కిల ।
తయా వృతం సముద్వీక్ష్య బహ్వ్యోఽజాః కాంతకామినీః ॥ **5** ॥ 710

పీవానం శ్మశ్రులం ప్రేష్ఠం మీఢ్వాంసం యాభకోవిదం ।
స ఏకోఽజవృషస్తాసాం బహ్వీనాం రతివర్ధనః ।
రేమే కామగ్రహగ్రస్త ఆత్మానం నావబుధ్యత ॥ **6** ॥ 711

తమేవ ప్రేష్ఠతమయా రమమాణమజాన్యయా ।
విలోక్య కూపసంవిగ్నా నామృష్యద్ బస్తకర్మ తత్ ॥ **7** ॥ 712

తం దుర్హృదం సుహృద్రూపం కామినం క్షణసౌహృదం ।
ఇంద్రియారామముత్సృజ్య స్వామినం దుఃఖితా యయౌ ॥ **8** ॥ 713

సోఽపి చానుగతః స్త్రైణః కృపణస్తాం ప్రసాదితుం ।
కుర్వన్నిడవిడాకారం నాశక్నోత్ పథి సంధితుం ॥ **9** ॥ 714

తస్యాస్తత్ర ద్విజః కశ్చిదజాస్వామ్యచ్ఛినద్ రుషా ।
లంబంతం వృషణం భూయః సందధేఽర్థాయ యోగవిత్ ॥ **10** ॥ 715

సంబద్ధవృషణః సోఽపి హ్యజయా కూపలబ్ధయా ।
కాలం బహుతిథం భద్రే కామైర్నాద్యాపి తుష్యతి ॥ **11** ॥ 716

తథాహం కృపణః సుభ్రు భవత్యాః ప్రేమయంత్రితః ।
ఆత్మానం నాభిజానామి మోహితస్తవ మాయయా ॥ **12** ॥ 717

యత్ పృథివ్యాం వ్రీహియవం హిరణ్యం పశవః స్త్రియః ।
న దుహ్యంతి మనఃప్రీతిం పుంసః కామహతస్య తే ॥ **13** ॥ 718

న జాతు కామః కామానాముపభోగేన శామ్యతి ।
హవిషా కృష్ణవర్త్మేవ భూయ ఏవాభివర్ధతే ॥ **14** ॥ 719

యదా న కురుతే భావం సర్వభూతేష్వమంగలం ।
సమదృష్టేస్తదా పుంసః సర్వాః సుఖమయా దిశః ॥ **15** ॥ 720

యా దుస్త్యజా దుర్మతిభిర్జీర్యతో యా న జీర్యతే ।
తాం తృష్ణాం దుఃఖనివహాం శర్మకామో ద్రుతం త్యజేత్ ॥ **16** ॥ 721

మాత్రా స్వస్రా దుహిత్రా వా నావివిక్తాసనో భవేత్ ।
బలవానింద్రియగ్రామో విద్వాంసమపి కర్షతి ॥ **17** ॥ 722

పూర్ణం వర్షసహస్రం మే విషయాన్ సేవతోఽసకృత్ ।
తథాపి చానుసవనం తృష్ణా తేషూపజాయతే ॥ **18** ॥ 723

తస్మాదేతామహం త్యక్త్వా బ్రహ్మణ్యాధాయ మానసం ।
నిర్ద్వంద్వో నిరహంకారశ్చరిష్యామి మృగైః సహ ॥ **19** ॥ 724

దృష్టం శ్రుతమసద్ బుద్ధ్వా నానుధ్యాయేన్న సంవిశేత్ ।
సంసృతిం చాత్మనాశం చ తత్ర విద్వాన్ స ఆత్మదృక్ ॥ **20** ॥ 725

ఇత్యుక్త్వా నాహుషో జాయాం తదీయం పూరవే వయః ।
దత్త్వా స్వాం జరసం తస్మాదాదదే విగతస్పృహః ॥ **21** ॥ 726

దిశి దక్షిణపూర్వస్యాం ద్రుహ్యుం దక్షిణతో యదుం ।
ప్రతీచ్యాం తుర్వసుం చక్ర ఉదీచ్యామనుమీశ్వరం ॥ **22** ॥ 727

భూమండలస్య సర్వస్య పూరుమర్హత్తమం విశాం ।
అభిషిచ్యాగ్రజాంస్తస్య వశే స్థాప్య వనం యయౌ ॥ **23** ॥ 728

ఆసేవితం వర్షపూగాన్ షడ్వర్గం విషయేషు సః ।
క్షణేన ముముచే నీడం జాతపక్ష ఇవ ద్విజః ॥ **24** ॥ 729

స తత్ర నిర్ముక్తసమస్తసంగ
ఆత్మానుభూత్యా విధుతత్రిలింగః ।
పరేఽమలే బ్రహ్మణి వాసుదేవే
లేభే గతిం భాగవతీం ప్రతీతః ॥ **25** ॥ 730

శ్రుత్వా గాథాం దేవయానీ మేనే ప్రస్తోభమాత్మనః ।
స్త్రీపుంసోః స్నేహవైక్లవ్యాత్ పరిహాసమివేరితం ॥ **26** ॥ 731

సా సన్నివాసం సుహృదాం ప్రపాయామివ గచ్ఛతాం ।
విజ్ఞాయేశ్వరతంత్రాణాం మాయావిరచితం ప్రభోః ॥ **27** ॥ 732

సర్వత్ర సంగముత్సృజ్య స్వప్నోపమ్యేన భార్గవీ ।
కృష్ణే మనః సమావేశ్య వ్యధునోల్లింగమాత్మనః ॥ **28** ॥ 733

నమస్తుభ్యం భగవతే వాసుదేవాయ వేధసే ।
సర్వభూతాధివాసాయ శాంతాయ బృహతే నమః ॥ **29** ॥ 734

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే ఏకోనవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

పూరోర్వంశం ప్రవక్ష్యామి యత్ర జాతోఽసి భారత ।
యత్ర రాజర్షయో వంశ్యా బ్రహ్మవంశ్యాశ్చ జజ్ఞిరే ॥ **1** ॥ 735

జనమేజయో హ్యభూత్ పూరోః ప్రచిన్వాంస్తత్సుతస్తతః ।
ప్రవీరోఽథ నమస్యుర్వై తస్మాచ్చారుపదోఽభవత్ ॥ **2** ॥ 736

తస్య సుద్యురభూత్ పుత్రస్తస్మాద్ బహుగవస్తతః ।
సంయాతిస్తస్యాహంయాతీ రౌద్రాశ్వస్తత్సుతః స్మృతః ॥ **3** ॥ 737

ఋతేయుస్తస్య కుక్షేయుః స్థండిలేయుః కృతేయుకః ।
జలేయుః సంతతేయుశ్చ ధర్మసత్యవ్రతేయవః ॥ **4** ॥ 738

దశైతేఽప్సరసః పుత్రా వనేయుశ్చావమః స్మృతః ।
ఘృతాచ్యామింద్రియాణీవ ముఖ్యస్య జగదాత్మనః ॥ **5** ॥ 739

ఋతేయో రంతిభారోఽభూత్ త్రయస్తస్యాత్మజా నృప ।
సుమతిర్ధ్రువోఽప్రతిరథః కణ్వోఽప్రతిరథాత్మజః ॥ **6** ॥ 740

తస్య మేధాతిథిస్తస్మాత్ ప్రస్కణ్వాద్యా ద్విజాతయః ।
పుత్రోఽభూత్ సుమతే రైభ్యో దుష్యంతస్తత్సుతో మతః ॥ **7** ॥ 741

దుష్యంతో మృగయాం యాతః కణ్వాశ్రమపదం గతః ।
తత్రాసీనాం స్వప్రభయా మండయంతీం రమామివ ॥ **8** ॥ 742

విలోక్య సద్యో ముముహే దేవమాయామివ స్త్రియం ।
బభాషే తాం వరారోహాం భటైః కతిపయైర్వృతః ॥ **9** ॥ 743

తద్దర్శనప్రముదితః సన్నివృత్తపరిశ్రమః ।
పప్రచ్ఛ కామసంతప్తః ప్రహసఞ్శ్లక్ష్ణయా గిరా ॥ **10** ॥ 744

కా త్వం కమలపత్రాక్షి కస్యాసి హృదయంగమే ।
కిం వా చికీర్షితం త్వత్ర భవత్యా నిర్జనే వనే ॥ **11** ॥ 745

వ్యక్తం రాజన్యతనయాం వేద్మ్యహం త్వాం సుమధ్యమే ।
న హి చేతః పౌరవాణామధర్మే రమతే క్వచిత్ ॥ **12** ॥ 746

శకుంతలోవాచ

విశ్వామిత్రాత్మజైవాహం త్యక్తా మేనకయా వనే ।
వేద్యైతద్ భగవాన్ కణ్వో వీర కిం కరవామ తే ॥ **13** ॥ 747

ఆస్యతాం హ్యరవిందాక్ష గృహ్యతామర్హణం చ నః ।
భుజ్యతాం సంతి నీవారా ఉష్యతాం యది రోచతే ॥ **14** ॥ 748

దుష్యంత ఉవాచ

ఉపపన్నమిదం సుభ్రు జాతాయాః కుశికాన్వయే ।
స్వయం హి వృణుతే రాజ్ఞాం కన్యకాః సదృశం వరం ॥ **15** ॥ 749

ఓమిత్యుక్తే యథాధర్మముపయేమే శకుంతలాం ।
గాంధర్వవిధినా రాజా దేశకాలవిధానవిత్ ॥ **16** ॥ 750

అమోఘవీర్యో రాజర్షిర్మహిష్యాం వీర్యమాదధే ।
శ్వోభూతే స్వపురం యాతః కాలేనాసూత సా సుతం ॥ **17** ॥ 751

కణ్వః కుమారస్య వనే చక్రే సముచితాః క్రియాః ।
బద్ధ్వా మృగేంద్రాంస్తరసా క్రీడతి స్మ స బాలకః ॥ **18** ॥ 752

తం దురత్యయవిక్రాంతమాదాయ ప్రమదోత్తమా ।
హరేరంశాంశసంభూతం భర్తురంతికమాగమత్ ॥ **19** ॥ 753

యదా న జగృహే రాజా భార్యాపుత్రావనిందితౌ ।
శృణ్వతాం సర్వభూతానాం ఖే వాగాహాశరీరిణీ ॥ **20** ॥ 754

మాతా భస్త్రా పితుః పుత్రో యేన జాతః స ఏవ సః ।
భరస్వ పుత్రం దుష్యంత మావమంస్థాః శకుంతలాం ॥ **21** ॥ 755

రేతోధాః పుత్రో నయతి నరదేవ యమక్షయాత్ ।
త్వం చాస్య ధాతా గర్భస్య సత్యమాహ శకుంతలా ॥ **22** ॥ 756

పితర్యుపరతే సోఽపి చక్రవర్తీ మహాయశాః ।
మహిమా గీయతే తస్య హరేరంశభువో భువి ॥ **23** ॥ 757

చక్రం దక్షిణహస్తేఽస్య పద్మకోశోఽస్య పాదయోః ।
ఈజే మహాభిషేకేణ సోఽభిషిక్తోఽధిరాడ్ విభుః ॥ **24** ॥ 758

పంచపంచాశతా మేధ్యైర్గంగాయామను వాజిభిః ।
మామతేయం పురోధాయ యమునాయామను ప్రభుః ॥ **25** ॥ 759

అష్టసప్తతిమేధ్యాశ్వాన్ బబంధ ప్రదదద్ వసు ।
భరతస్య హి దౌష్యంతేరగ్నిః సాచీగుణే చితః ।
సహస్రం బద్వశో యస్మిన్ బ్రాహ్మణా గా విభేజిరే ॥ **26** ॥ 760

త్రయస్త్రింశచ్ఛతం హ్యశ్వాన్ బద్ధ్వా విస్మాపయన్ నృపాన్ ।
దౌష్యంతిరత్యగాన్మాయాం దేవానాం గురుమాయయా ॥ **27** ॥ 761

మృగాంఛుక్లదతః కృష్ణాన్ హిరణ్యేన పరీవృతాన్ ।
అదాత్ కర్మణి మష్ణారే నియుతాని చతుర్దశ ॥ **28** ॥ 762

భరతస్య మహత్ కర్మ న పూర్వే నాపరే నృపాః ।
నైవాపుర్నైవ ప్రాప్స్యంతి బాహుభ్యాం త్రిదివం యథా ॥ **29** ॥ 763

కిరాతహూణాన్ యవనానంధ్రాన్ కంకాన్ ఖశాంఛకాన్ ।
అబ్రహ్మణ్యాన్ నృపాంశ్చాహన్ మ్లేచ్ఛాన్ దిగ్విజయేఽఖిలాన్ ॥ **30** ॥ 764

జిత్వా పురాసురా దేవాన్ యే రసౌకాంసి భేజిరే ।
దేవస్త్రియో రసాం నీతాః ప్రాణిభిః పునరాహరత్ ॥ **31** ॥ 765

సర్వకామాన్ దుదుహతుః ప్రజానాం తస్య రోదసీ ।
సమాస్త్రిణవసాహస్రీర్దిక్షు చక్రమవర్తయత్ ॥ **32** ॥ 766

స సమ్రాడ్ లోకపాలాఖ్యమైశ్వర్యమధిరాట్ శ్రియం ।
చక్రం చాస్ఖలితం ప్రాణాన్ మృషేత్యుపరరామ హ ॥ **33** ॥ 767

తస్యాసన్ నృప వైదర్భ్యః పత్న్యస్తిస్రః సుసమ్మతాః ।
జఘ్నుస్త్యాగభయాత్ పుత్రాన్ నానురూపా ఇతీరితే ॥ **34** ॥ 768

తస్యైవం వితథే వంశే తదర్థం యజతః సుతం ।
మరుత్స్తోమేన మరుతో భరద్వాజముపాదదుః ॥ **35** ॥ 769

అంతర్వత్న్యాం భ్రాతృపత్న్యాం మైథునాయ బృహస్పతిః ।
ప్రవృత్తో వారితో గర్భం శప్త్వా వీర్యమవాసృజత్ ॥ **36** ॥ 770

తం త్యక్తుకామాం మమతాం భర్తృత్యాగవిశంకితాం ।
నామనిర్వాచనం తస్య శ్లోకమేనం సురా జగుః ॥ **37** ॥ 771

మూఢే భర ద్వాజమిమం భర ద్వాజం బృహస్పతే ।
యాతౌ యదుక్త్వా పితరౌ భరద్వాజస్తతస్త్వయం ॥ **38** ॥ 772

చోద్యమానా సురైరేవం మత్వా వితథమాత్మజం ।
వ్యసృజన్మరుతోఽబిభ్రన్ దత్తోఽయం వితథేఽన్వయే ॥ **39** ॥ 773

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే వింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే ఏకవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

వితథస్య సుతో మన్యుర్బృహత్క్షత్రో జయస్తతః ।
మహావీర్యో నరో గర్గః సంకృతిస్తు నరాత్మజః ॥ **1** ॥ 774

గురుశ్చ రంతిదేవశ్చ సంకృతేః పాండునందన ।
రంతిదేవస్య హి యశ ఇహాముత్ర చ గీయతే ॥ **2** ॥ 775

వియద్విత్తస్య దదతో లబ్ధం లబ్ధం బుభుక్షతః ।
నిష్కించనస్య ధీరస్య సకుటుంబస్య సీదతః ॥ **3** ॥ 776

వ్యతీయురష్టచత్వారింశదహాన్యపిబతః కిల ।
ఘృతపాయససంయావం తోయం ప్రాతరుపస్థితం ॥ **4** ॥ 777

కృచ్ఛ్రప్రాప్తకుటుంబస్య క్షుత్తృడ్భ్యాం జాతవేపథోః ।
అతిథిర్బ్రాహ్మణః కాలే భోక్తుకామస్య చాగమత్ ॥ **5** ॥ 778

తస్మై సంవ్యభజత్ సోఽన్నమాదృత్య శ్రద్ధయాన్వితః ।
హరిం సర్వత్ర సంపశ్యన్ స భుక్త్వా ప్రయయౌ ద్విజః ॥ **6** ॥ 779

అథాన్యో భోక్ష్యమాణస్య విభక్తస్య మహీపతే ।
విభక్తం వ్యభజత్ తస్మై వృషలాయ హరిం స్మరన్ ॥ **7** ॥ 780

యాతే శూద్రే తమన్యోఽగాదతిథిః శ్వభిరావృతః ।
రాజన్ మే దీయతామన్నం సగణాయ బుభుక్షతే ॥ **8** ॥ 781

స ఆదృత్యావశిష్టం యద్ బహుమానపురస్కృతం ।
తచ్చ దత్త్వా నమశ్చక్రే శ్వభ్యః శ్వపతయే విభుః ॥ **9** ॥ 782

పానీయమాత్రముచ్ఛేషం తచ్చైకపరితర్పణం ।
పాస్యతః పుల్కసోఽభ్యాగాదపో దేహ్యశుభస్య మే ॥ **10** ॥ 783

తస్య తాం కరుణాం వాచం నిశమ్య విపులశ్రమాం ।
కృపయా భృశసంతప్త ఇదమాహామృతం వచః ॥ **11** ॥ 784

న కామయేఽహం గతిమీశ్వరాత్ పరా -
మష్టర్ద్ధియుక్తామపునర్భవం వా ।
ఆర్తిం ప్రపద్యేఽఖిలదేహభాజా -
మంతఃస్థితో యేన భవంత్యదుఃఖాః ॥ **12** ॥ 785

క్షుత్తృట్శ్రమో గాత్రపరిశ్రమశ్చ
దైన్యం క్లమః శోకవిషాదమోహాః ।
సర్వే నివృత్తాః కృపణస్య జంతో -
ర్జిజీవిషోర్జీవజలార్పణాన్మే ॥ **13** ॥ 786

ఇతి ప్రభాష్య పానీయం మ్రియమాణః పిపాసయా ।
పుల్కసాయాదదాద్ధీరో నిసర్గకరుణో నృపః ॥ **14** ॥ 787

తస్య త్రిభువనాధీశాః ఫలదాః ఫలమిచ్ఛతాం ।
ఆత్మానం దర్శయాంచక్రుర్మాయా విష్ణువినిర్మితాః ॥ **15** ॥ 788

స వై తేభ్యో నమస్కృత్య నిఃసంగో విగతస్పృహః ।
వాసుదేవే భగవతి భక్త్యా చక్రే మనః పరం ॥ **16** ॥ 789

ఈశ్వరాలంబనం చిత్తం కుర్వతోఽనన్యరాధసః ।
మాయా గుణమయీ రాజన్ స్వప్నవత్ ప్రత్యలీయత ॥ **17** ॥ 790

తత్ప్రసంగానుభావేన రంతిదేవానువర్తినః ।
అభవన్ యోగినః సర్వే నారాయణపరాయణాః ॥ **18** ॥ 791

గర్గాచ్ఛినిస్తతో గార్గ్యః క్షత్రాద్ బ్రహ్మ హ్యవర్తత ।
దురితక్షయో మహావీర్యాత్ తస్య త్రయ్యారుణిః కవిః ॥ **19** ॥ 792

పుష్కరారుణిరిత్యత్ర యే బ్రాహ్మణగతిం గతాః ।
బృహత్క్షత్రస్య పుత్రోఽభూద్ధస్తీ యద్ధస్తినాపురం ॥ **20** ॥ 793

అజమీఢో ద్విమీఢశ్చ పురుమీఢశ్చ హస్తినః ।
అజమీఢస్య వంశ్యాః స్యుః ప్రియమేధాదయో ద్విజాః ॥ **21** ॥ 794

అజమీఢాద్ బృహదిషుస్తస్య పుత్రో బృహద్ధనుః ।
బృహత్కాయస్తతస్తస్య పుత్ర ఆసీజ్జయద్రథః ॥ **22** ॥ 795

తత్సుతో విశదస్తస్య సేనజిత్ సమజాయత ।
రుచిరాశ్వో దృఢహనుః కాశ్యో వత్సశ్చ తత్సుతాః ॥ **23** ॥ 796

రుచిరాశ్వసుతః పారః పృథుసేనస్తదాత్మజః ।
పారస్య తనయో నీపస్తస్య పుత్రశతం త్వభూత్ ॥ **24** ॥ 797

స కృత్వ్యాం శుకకన్యాయాం బ్రహ్మదత్తమజీజనత్ ।
స యోగీ గవి భార్యాయాం విష్వక్సేనమధాత్ సుతం ॥ **25** ॥ 798

జైగీషవ్యోపదేశేన యోగతంత్రం చకార హ ।
ఉదక్స్వనస్తతస్తస్మాద్ భల్లాదో బార్హదీషవాః ॥ **26** ॥ 799

యవీనరో ద్విమీఢస్య కృతిమాంస్తత్సుతః స్మృతః ।
నామ్నా సత్యధృతిర్యస్య దృఢనేమిః సుపార్శ్వకృత్ ॥ **27** ॥ 800

సుపార్శ్వాత్ సుమతిస్తస్య పుత్రః సన్నతిమాంస్తతః ।
కృతిర్హిరణ్యనాభాద్ యో యోగం ప్రాప్య జగౌ స్మ షట్ ॥ **28** ॥ 801

సంహితాః ప్రాచ్యసామ్నాం వై నీపో హ్యుగ్రాయుధస్తతః ।
తస్య క్షేమ్యః సువీరోఽథ సువీరస్య రిపుంజయః ॥ **29** ॥ 802

తతో బహురథో నామ పురుమీఢోఽప్రజోఽభవత్ ।
నలిన్యామజమీఢస్య నీలః శాంతిః సుతస్తతః ॥ **30** ॥ 803

శాంతేః సుశాంతిస్తత్పుత్రః పురుజోఽర్కస్తతోఽభవత్ ।
భర్మ్యాశ్వస్తనయస్తస్య పంచాసన్ముద్గలాదయః ॥ **31** ॥ 804

యవీనరో బృహదిషుః కాంపిల్యః సంజయః సుతాః ।
భర్మ్యాశ్వః ప్రాహ పుత్రా మే పంచానాం రక్షణాయ హి ॥ **32** ॥ 805

విషయాణామలమిమే ఇతి పంచాలసంజ్ఞితాః ।
ముద్గలాద్ బ్రహ్మ నిర్వృత్తం గోత్రం మౌద్గల్యసంజ్ఞితం ॥ **33** ॥ 806

మిథునం ముద్గలాద్ భార్మ్యాద్ దివోదాసః పుమానభూత్ ।
అహల్యా కన్యకా యస్యాం శతానందస్తు గౌతమాత్ ॥ **34** ॥ 807

తస్య సత్యధృతిః పుత్రో ధనుర్వేదవిశారదః ।
శరద్వాంస్తత్సుతో యస్మాదుర్వశీదర్శనాత్ కిల ॥ **35** ॥ 808

శరస్తంబేఽపతద్ రేతో మిథునం తదభూచ్ఛుభం ।
తద్ దృష్ట్వా కృపయాగృహ్ణాచ్ఛంతనుర్మృగయాం చరన్ ।
కృపః కుమారః కన్యా చ ద్రోణపత్న్యభవత్ కృపీ ॥ **36** ॥ 809

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే ఏకవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
మిత్రేయుశ్చ దివోదాసాచ్ఛ్యవనస్తత్సుతో నృప ।
సుదాసః సహదేవోఽథ సోమకో జంతుజన్మకృత్ ॥ **1** ॥ 810

తస్య పుత్రశతం తేషాం యవీయాన్ పృషతః సుతః ।
ద్రుపదో ద్రౌపదీ తస్య ధృష్టద్యుమ్నాదయః సుతాః ॥ **2** ॥ 811

ధృష్టద్యుమ్నాద్ ధృష్టకేతుర్భార్మ్యాః పంచాలకా ఇమే ।
యోఽజమీఢసుతో హ్యన్య ఋక్షః సంవరణస్తతః ॥ **3** ॥ 812

తపత్యాం సూర్యకన్యాయాం కురుక్షేత్రపతిః కురుః ।
పరీక్షిత్ సుధనుర్జహ్నుర్నిషధాశ్వః కురోః సుతాః ॥ **4** ॥ 813

సుహోత్రోఽభూత్ సుధనుషశ్ఛ్యవనోఽథ తతః కృతీ ।
వసుస్తస్యోపరిచరో బృహద్రథముఖాస్తతః ॥ **5** ॥ 814

కుశాంబమత్స్యప్రత్యగ్రచేదిపాద్యాశ్చ చేదిపాః ।
బృహద్రథాత్ కుశాగ్రోఽభూదృషభస్తస్య తత్సుతః ॥ **6** ॥ 815

జజ్ఞే సత్యహితోఽపత్యం పుష్పవాంస్తత్సుతో జహుః ।
అన్యస్యాం చాపి భార్యాయాం శకలే ద్వే బృహద్రథాత్ ॥ **7** ॥ 816

తే మాత్రా బహిరుత్సృష్టే జరయా చాభిసంధితే ।
జీవ జీవేతి క్రీడంత్యా జరాసంధోఽభవత్ సుతః ॥ **8** ॥ 817

తతశ్చ సహదేవోఽభూత్ సోమాపిర్యచ్ఛ్రుతశ్రవాః ।
పరీక్షిదనపత్యోఽభూత్ సురథో నామ జాహ్నవః ॥ **9** ॥ 818

తతో విదూరథస్తస్మాత్ సార్వభౌమస్తతోఽభవత్ ।
జయసేనస్తత్తనయో రాధికోఽతోఽయుతో హ్యభూత్ ॥ **10** ॥ 819

తతశ్చ క్రోధనస్తస్మాద్ దేవాతిథిరముష్య చ ।
ఋష్యస్తస్య దిలీపోఽభూత్ ప్రతీపస్తస్య చాత్మజః ॥ **11** ॥ 820

దేవాపిః శంతనుస్తస్య బాహ్లీక ఇతి చాత్మజాః ।
పితృరాజ్యం పరిత్యజ్య దేవాపిస్తు వనం గతః ॥ **12** ॥ 821

అభవచ్ఛంతనూ రాజా ప్రాఙ్మహాభిషసంజ్ఞితః ।
యం యం కరాభ్యాం స్పృశతి జీర్ణం యౌవనమేతి సః ॥ **13** ॥ 822

శాంతిమాప్నోతి చైవాగ్ర్యాం కర్మణా తేన శంతనుః ।
సమా ద్వాదశ తద్రాజ్యే న వవర్ష యదా విభుః ॥ **14** ॥ 823

శంతనుర్బ్రాహ్మణైరుక్తః పరివేత్తాయమగ్రభుక్ ।
రాజ్యం దేహ్యగ్రజాయాశు పురరాష్ట్రవివృద్ధయే ॥ **15** ॥ 824

ఏవముక్తో ద్విజైర్జ్యేష్ఠం ఛందయామాస సోఽబ్రవీత్ ।
తన్మంత్రిప్రహితైర్విప్రైర్వేదాద్ విభ్రంశితో గిరా ॥ **16** ॥ 825

వేదవాదాతివాదాన్ వై తదా దేవో వవర్ష హ ।
దేవాపిర్యోగమాస్థాయ కలాపగ్రామమాశ్రితః ॥ **17** ॥ 826

సోమవంశే కలౌ నష్టే కృతాదౌ స్థాపయిష్యతి ।
బాహ్లీకాత్ సోమదత్తోఽభూద్ భూరిర్భూరిశ్రవాస్తతః ॥ **18** ॥ 827

శలశ్చ శంతనోరాసీద్ గంగాయాం భీష్మ ఆత్మవాన్ ।
సర్వధర్మవిదాం శ్రేష్ఠో మహాభాగవతః కవిః ॥ **19** ॥ 828

వీరయూథాగ్రణీర్యేన రామోఽపి యుధి తోషితః ।
శంతనోర్దాశకన్యాయాం జజ్ఞే చిత్రాంగదః సుతః ॥ **20** ॥ 829

విచిత్రవీర్యశ్చావరజో నామ్నా చిత్రాంగదో హతః ।
యస్యాం పరాశరాత్ సాక్షాదవతీర్ణో హరేః కలా ॥ **21** ॥ 830

వేదగుప్తో మునిః కృష్ణో యతోఽహమిదమధ్యగాం ।
హిత్వా స్వశిష్యాన్ పైలాదీన్ భగవాన్ బాదరాయణః ॥ **22** ॥ 831

మహ్యం పుత్రాయ శాంతాయ పరం గుహ్యమిదం జగౌ ।
విచిత్రవీర్యోఽథోవాహ కాశిరాజసుతే బలాత్ ॥ **23** ॥ 832

స్వయంవరాదుపానీతే అంబికాంబాలికే ఉభే ।
తయోరాసక్తహృదయో గృహీతో యక్ష్మణా మృతః ॥ **24** ॥ 833

క్షేత్రేఽప్రజస్య వై భ్రాతుర్మాత్రోక్తో బాదరాయణః ।
ధృతరాష్ట్రం చ పాండుం చ విదురం చాప్యజీజనత్ ॥ **25** ॥ 834

గాంధార్యాం ధృతరాష్ట్రస్య జజ్ఞే పుత్రశతం నృప ।
తత్ర దుర్యోధనో జ్యేష్ఠో దుఃశలా చాపి కన్యకా ॥ **26** ॥ 835

శాపాన్మైథునరుద్ధస్య పాండోః కుంత్యాం మహారథాః ।
జాతా ధర్మానిలేంద్రేభ్యో యుధిష్ఠిరముఖాస్త్రయః ॥ **27** ॥ 836

నకులః సహదేవశ్చ మాద్ర్యాం నాసత్యదస్రయోః ।
ద్రౌపద్యాం పంచ పంచభ్యః పుత్రాస్తే పితరోఽభవన్ ॥ **28** ॥ 837

యుధిష్ఠిరాత్ ప్రతివింధ్యః శ్రుతసేనో వృకోదరాత్ ।
అర్జునాచ్ఛ్రుతకీర్తిస్తు శతానీకస్తు నాకులిః ॥ **29** ॥ 838

సహదేవసుతో రాజంశ్రుతకర్మా తథాపరే ।
యుధిష్ఠిరాత్ తు పౌరవ్యాం దేవకోఽథ ఘటోత్కచః ॥ **30** ॥ 839

భీమసేనాద్ధిడింబాయాం కాల్యాం సర్వగతస్తతః ।
సహదేవాత్ సుహోత్రం తు విజయాసూత పార్వతీ ॥ **31** ॥ 840

కరేణుమత్యాం నకులో నిరమిత్రం తథార్జునః ।
ఇరావంతములూప్యాం వై సుతాయాం బభ్రువాహనం ।
మణిపూరపతేః సోఽపి తత్పుత్రః పుత్రికాసుతః ॥ **32** ॥ 841

తవ తాతః సుభద్రాయామభిమన్యురజాయత ।
సర్వాతిరథజిద్ వీర ఉత్తరాయాం తతో భవాన్ ॥ **33** ॥ 842

పరిక్షీణేషు కురుషు ద్రౌణేర్బ్రహ్మాస్త్రతేజసా ।
త్వం చ కృష్ణానుభావేన సజీవో మోచితోఽంతకాత్ ॥ **34** ॥ 843

తవేమే తనయాస్తాత జనమేజయపూర్వకాః ।
శ్రుతసేనో భీమసేన ఉగ్రసేనశ్చ వీర్యవాన్ ॥ **35** ॥ 844

జనమేజయస్త్వాం విదిత్వా తక్షకాన్నిధనం గతం ।
సర్పాన్ వై సర్పయాగాగ్నౌ స హోష్యతి రుషాన్వితః ॥ **36** ॥ 845

కావషేయం పురోధాయ తురం తురగమేధయాట్ ।
సమంతాత్ పృథివీం సర్వాం జిత్వా యక్ష్యతి చాధ్వరైః ॥ **37** ॥ 846

తస్య పుత్రః శతానీకో యాజ్ఞవల్క్యాత్ త్రయీం పఠన్ ।
అస్త్రజ్ఞానం క్రియాజ్ఞానం శౌనకాత్ పరమేష్యతి ॥ **38** ॥ 847

సహస్రానీకస్తత్పుత్రస్తతశ్చైవాశ్వమేధజః ।
అసీమకృష్ణస్తస్యాపి నేమిచక్రస్తు తత్సుతః ॥ **39** ॥ 848

గజాహ్వయే హృతే నద్యా కౌశాంబ్యాం సాధు వత్స్యతి ।
ఉక్తస్తతశ్చిత్రరథస్తస్మాత్ కవిరథః సుతః ॥ **40** ॥ 849

తస్మాచ్చ వృష్టిమాంస్తస్య సుషేణోఽథ మహీపతిః ।
సునీథస్తస్య భవితా నృచక్షుర్యత్ సుఖీనలః ॥ **41** ॥ 850

పరిప్లవః సుతస్తస్మాన్మేధావీ సునయాత్మజః ।
నృపంజయస్తతో దూర్వస్తిమిస్తస్మాజ్జనిష్యతి ॥ **42** ॥ 851

తిమేర్బృహద్రథస్తస్మాచ్ఛతానీకః సుదాసజః ।
శతానీకాద్ దుర్దమనస్తస్యాపత్యం బహీనరః ॥ **43** ॥ 852

దండపాణిర్నిమిస్తస్య క్షేమకో భవితా నృపః ।
బ్రహ్మక్షత్రస్య వై ప్రోక్తో వంశో దేవర్షిసత్కృతః ॥ **44** ॥ 853

క్షేమకం ప్రాప్య రాజానం సంస్థాం ప్రాప్స్యతి వై కలౌ ।
అథ మాగధరాజానో భవితారో వదామి తే ॥ **45** ॥ 854

భవితా సహదేవస్య మార్జారిర్యచ్ఛ్రుతశ్రవాః ।
తతోఽయుతాయుస్తస్యాపి నిరమిత్రోఽథ తత్సుతః ॥ **46** ॥ 855

సునక్షత్రః సునక్షత్రాద్ బృహత్సేనోఽథ కర్మజిత్ ।
తతః సృతంజయాద్ విప్రః శుచిస్తస్య భవిష్యతి ॥ **47** ॥ 856

క్షేమోఽథ సువ్రతస్తస్మాద్ ధర్మసూత్రః శమస్తతః ।
ద్యుమత్సేనోఽథ సుమతిః సుబలో జనితా తతః ॥ **48** ॥ 857

సునీథః సత్యజిదథ విశ్వజిద్ యద్ రిపుంజయః ।
బార్హద్రథాశ్చ భూపాలా భావ్యాః సాహస్రవత్సరం ॥ **49** ॥ 858

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే త్రయోవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

అనోః సభానరశ్చక్షుః పరోక్షశ్చ త్రయః సుతాః ।
సభానరాత్ కాలనరః సృంజయస్తత్సుతస్తతః ॥ **1** ॥ 859

జనమేజయస్తస్య పుత్రో మహాశీలో మహామనాః ।
ఉశీనరస్తితిక్షుశ్చ మహామనస ఆత్మజౌ ॥ **2** ॥ 860

శిబిర్వనః శమిర్దక్షశ్చత్వారోశీనరాత్మజాః ।
వృషాదర్భః సువీరశ్చ మద్రః కైకేయ ఆత్మజాః ॥ **3** ॥ 861

శిబేశ్చత్వార ఏవాసంస్తితిక్షోశ్చ రుశద్రథః ।
తతో హేమోఽథ సుతపా బలిః సుతపసోఽభవత్ ॥ **4** ॥ 862

అంగవంగకలింగాద్యాః సుహ్మపుండ్రాంధ్రసంజ్ఞితాః ।
జజ్ఞిరే దీర్ఘతమసో బలేః క్షేత్రే మహీక్షితః ॥ **5** ॥ 863

చక్రుః స్వనామ్నా విషయాన్ షడిమాన్ ప్రాచ్యకాంశ్చ తే ।
ఖనపానోఽంగతో జజ్ఞే తస్మాద్ దివిరథస్తతః ॥ **6** ॥ 864

సుతో ధర్మరథో యస్య జజ్ఞే చిత్రరథోఽప్రజాః ।
రోమపాద ఇతి ఖ్యాతస్తస్మై దశరథః సఖా ॥ **7** ॥ 865

శాంతాం స్వకన్యాం ప్రాయచ్ఛదృష్యశృంగ ఉవాహ తాం ।
దేవేఽవర్షతి యం రామా ఆనిన్యుర్హరిణీసుతం ॥ **8** ॥ 866

నాట్యసంగీతవాదిత్రైర్విభ్రమాలింగనార్హణైః ।
స తు రాజ్ఞోఽనపత్యస్య నిరూప్యేష్టిం మరుత్వతః ॥ **9** ॥ 867

ప్రజామదాద్ దశరథో యేన లేభేఽప్రజాః ప్రజాః ।
చతురంగో రోమపాదాత్ పృథులాక్షస్తు తత్సుతః ॥ **10** ॥ 868

బృహద్రథో బృహత్కర్మా బృహద్భానుశ్చ తత్సుతాః ।
ఆద్యాద్ బృహన్మనాస్తస్మాజ్జయద్రథ ఉదాహృతః ॥ **11** ॥ 869

విజయస్తస్య సంభూత్యాం తతో ధృతిరజాయత ।
తతో ధృతవ్రతస్తస్య సత్కర్మాధిరథస్తతః ॥ **12** ॥ 870

యోఽసౌ గంగాతటే క్రీడన్ మంజూషాంతర్గతం శిశుం ।
కుంత్యాపవిద్ధం కానీనమనపత్యోఽకరోత్ సుతం ॥ **13** ॥ 871

వృషసేనః సుతస్తస్య కర్ణస్య జగతీపతేః ।
ద్రుహ్యోశ్చ తనయో బభ్రుః సేతుస్తస్యాత్మజస్తతః ॥ **14** ॥ 872

ఆరబ్ధస్తస్య గాంధారస్తస్య ధర్మస్తతో ధృతః ।
ధృతస్య దుర్మనాస్తస్మాత్ ప్రచేతాః ప్రాచేతసం శతం ॥ **15** ॥ 873

మ్లేచ్ఛాధిపతయోఽభూవన్నుదీచీం దిశమాశ్రితాః ।
తుర్వసోశ్చ సుతో వహ్నిర్వహ్నేర్భర్గోఽథ భానుమాన్ ॥ **16** ॥ 874

త్రిభానుస్తత్సుతోఽస్యాపి కరంధమ ఉదారధీః ।
మరుతస్తత్సుతోఽపుత్రః పుత్రం పౌరవమన్వభూత్ ॥ **17** ॥ 875

దుష్యంతః స పునర్భేజే స్వం వంశం రాజ్యకాముకః ।
యయాతేర్జ్యేష్ఠపుత్రస్య యదోర్వంశం నరర్షభ ॥ **18** ॥ 876

వర్ణయామి మహాపుణ్యం సర్వపాపహరం నృణాం ।
యదోర్వంశం నరః శ్రుత్వా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥ **19** ॥ 877

యత్రావతీర్ణో భగవాన్ పరమాత్మా నరాకృతిః ।
యదోః సహస్రజిత్క్రోష్టా నలో రిపురితి శ్రుతాః ॥ **20** ॥ 878

చత్వారః సూనవస్తత్ర శతజిత్ ప్రథమాత్మజః ।
మహాహయో వేణుహయో హైహయశ్చేతి తత్సుతాః ॥ **21** ॥ 879

ధర్మస్తు హైహయసుతో నేత్రః కుంతేః పితా తతః ।
సోహంజిరభవత్ కుంతేర్మహిష్మాన్ భద్రసేనకః ॥ **22** ॥ 880

దుర్మదో భద్రసేనస్య ధనకః కృతవీర్యసూః ।
కృతాగ్నిః కృతవర్మా చ కృతౌజా ధనకాత్మజాః ॥ **23** ॥ 881

అర్జునః కృతవీర్యస్య సప్తద్వీపేశ్వరోఽభవత్ ।
దత్తాత్రేయాద్ధరేరంశాత్ ప్రాప్తయోగమహాగుణః ॥ **24** ॥ 882

న నూనం కార్తవీర్యస్య గతిం యాస్యంతి పార్థివాః ।
యజ్ఞదానతపోయోగశ్రుతవీర్యజయాదిభిః ॥ **25** ॥ 883

పంచాశీతిసహస్రాణి హ్యవ్యాహతబలః సమాః ।
అనష్టవిత్తస్మరణో బుభుజేఽక్షయ్యషడ్వసు ॥ **26** ॥ 884

తస్య పుత్రసహస్రేషు పంచైవోర్వరితా మృధే ।
జయధ్వజః శూరసేనో వృషభో మధురూర్జితః ॥ **27** ॥ 885

జయధ్వజాత్ తాలజంఘస్తస్య పుత్రశతం త్వభూత్ ।
క్షత్రం యత్ తాలజంఘాఖ్యమౌర్వతేజోపసంహృతం ॥ **28** ॥ 886

తేషాం జ్యేష్ఠో వీతిహోత్రో వృష్ణిః పుత్రో మధోః స్మృతః ।
తస్య పుత్రశతం త్వాసీద్ వృష్ణిజ్యేష్ఠం యతః కులం ॥ **29** ॥ 887

మాధవా వృష్ణయో రాజన్ యాదవాశ్చేతి సంజ్ఞితాః ।
యదుపుత్రస్య చ క్రోష్టోః పుత్రో వృజినవాంస్తతః ॥ **30** ॥ 888

శ్వాహిస్తతో రుశేకుర్వై తస్య చిత్రరథస్తతః ।
శశబిందుర్మహాయోగీ మహాభోజో మహానభూత్ ॥ **31** ॥ 889

చతుర్దశమహారత్నశ్చక్రవర్త్యపరాజితః ।
తస్య పత్నీసహస్రాణాం దశానాం సుమహాయశాః ॥ **32** ॥ 890

దశలక్షసహస్రాణి పుత్రాణాం తాస్వజీజనత్ ।
తేషాం తు షట్ప్రధానానాం పృథుశ్రవస ఆత్మజః ॥ **33** ॥ 891

ధర్మో నామోశనా తస్య హయమేధశతస్య యాట్ ।
తత్సుతో రుచకస్తస్య పంచాసన్నాత్మజాః శృణు ॥ **34** ॥ 892

పురుజిద్రుక్మరుక్మేషు -
    పృథుజ్యామఘసంజ్ఞితాః ।
జ్యామఘస్త్వప్రజోఽప్యన్యాం
    భార్యాం శైబ్యాపతిర్భయాత్ ॥ **35** ॥ 893

నావిందచ్ఛత్రుభవనాద్ భోజ్యాం కన్యామహారషీత్ ।
రథస్థాం తాం నిరీక్ష్యాహ శైబ్యా పతిమమర్షితా ॥ **36** ॥ 894

కేయం కుహక మత్స్థానం రథమారోపితేతి వై ।
స్నుషా తవేత్యభిహితే స్మయంతీ పతిమబ్రవీత్ ॥ **37** ॥ 895

అహం వంధ్యాసపత్నీ చ స్నుషా మే యుజ్యతే కథం ।
జనయిష్యసి యం రాజ్ఞి తస్యేయముపయుజ్యతే ॥ **38** ॥ 896

అన్వమోదంత తద్విశ్వేదేవాః పితర ఏవ చ।
శైబ్యా గర్భమధాత్ కాలే కుమారం సుషువే శుభం।
స విదర్భ ఇతి ప్రోక్త ఉపయేమే స్నుషాం సతీం ॥ **39** ॥ 897

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
నవమస్కంధే యదువంశానువర్ణనే త్రయోవింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

# శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

## ॥ నవమస్కంధే చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
తస్యాం విదర్భోఽజనయత్ పుత్రౌ నామ్నా కుశక్రథౌ ।
తృతీయం రోమపాదం చ విదర్భకులనందనం ॥ **1** ॥ 898

రోమపాదసుతో బభ్రుర్బభ్రోః కృతిరజాయత ।
ఉశికస్తత్సుతస్తస్మాచ్చేదిశ్చైద్యాదయో నృప ॥ **2** ॥ 899

క్రథస్య కుంతిః పుత్రోఽభూద్ ధృష్టిస్తస్యాథ నిర్వృతిః ।
తతో దశార్హో నామ్నాభూత్ తస్య వ్యోమః సుతస్తతః ॥ **3** ॥ 900

జీమూతో వికృతిస్తస్య యస్య భీమరథః సుతః ।
తతో నవరథః పుత్రో జాతో దశరథస్తతః ॥ **4** ॥ 901

కరంభిః శకునేః పుత్రో దేవరాతస్తదాత్మజః ।
దేవక్షత్రస్తతస్తస్య మధుః కురువశాదనుః ॥ **5** ॥ 902

పురుహోత్రస్త్వనోః పుత్రస్తస్యాయుః సాత్వతస్తతః ।
భజమానో భజిర్దివ్యో వృష్ణిర్దేవావృధోఽంధకః ॥ **6** ॥ 903

సాత్వతస్య సుతాః సప్త మహాభోజశ్చ మారిష ।
భజమానస్య నిమ్లోచిః కింకిణో ధృష్టిరేవ చ ॥ **7** ॥ 904

ఏకస్యామాత్మజాః పత్న్యామన్యస్యాం చ త్రయః సుతాః ।
శతాజిచ్చ సహస్రాజిదయుతాజిదితి ప్రభో ॥ **8** ॥ 905

బభ్రుర్దేవావృధసుతస్తయోః శ్లోకౌ పఠంత్యమూ ।
యథైవ శృణుమో దూరాత్ సంపశ్యామస్తథాంతికాత్ ॥ **9** ॥ 906

బభ్రుః శ్రేష్ఠో మనుష్యాణాం దేవైర్దేవావృధః సమః ।
పురుషాః పంచషష్టిశ్చ షట్ సహస్రాణి చాష్ట చ ॥ **10** ॥ 907

యేఽమృతత్వమనుప్రాప్తా బభ్రోర్దేవావృధాదపి ।
మహాభోజోఽపి ధర్మాత్మా భోజా ఆసంస్తదన్వయే ॥ **11** ॥ 908

వృష్ణేః సుమిత్రః పుత్రోఽభూద్ యుధాజిచ్చ పరంతప ।
శినిస్తస్యానమిత్రశ్చ నిమ్నోఽభూదనమిత్రతః ॥ **12** ॥ 909

సత్రాజితః ప్రసేనశ్చ నిమ్నస్యాప్యాసతుః సుతౌ ।
అనమిత్రసుతో యోఽన్యః శినిస్తస్యాథ సత్యకః ॥ **13** ॥ 910

యుయుధానః సాత్యకిర్వై జయస్తస్య కుణిస్తతః ।
యుగంధరోఽనమిత్రస్య వృష్ణిః పుత్రోఽపరస్తతః ॥ **14** ॥ 911

శ్వఫల్కశ్చిత్రరథశ్చ గాందిన్యాం చ శ్వఫల్కతః ।
అక్రూరప్రముఖా ఆసన్ పుత్రా ద్వాదశ విశ్రుతాః ॥ **15** ॥ 912

ఆసంగః సారమేయశ్చ మృదురో మృదువిద్ గిరిః ।
ధర్మవృద్ధః సుకర్మా చ క్షేత్రోపేక్షోఽరిమర్దనః ॥ **16** ॥ 913

శత్రుఘ్నో గంధమాదశ్చ ప్రతిబాహుశ్చ ద్వాదశ ।
తేషాం స్వసా సుచీరాఖ్యా ద్వావక్రూరసుతావపి ॥ **17** ॥ 914

దేవవానుపదేవశ్చ తథా చిత్రరథాత్మజాః ।
పృథుర్విదూరథాద్యాశ్చ బహవో వృష్ణినందనాః ॥ **18** ॥ 915

కుకురో భజమానశ్చ శుచిః కంబలబర్హిషః ।
కుకురస్య సుతో వహ్నిర్విలోమా తనయస్తతః ॥ **19** ॥ 916

కపోతరోమా తస్యానుః సఖా యస్య చ తుంబురుః ।
అంధకో దుందుభిస్తస్మాదరిద్యోతః పునర్వసుః ॥ **20** ॥ 917

తస్యాహుకశ్చాహుకీ చ కన్యా చైవాహుకాత్మజౌ ।
దేవకశ్చోగ్రసేనశ్చ చత్వారో దేవకాత్మజాః ॥ **21** ॥ 918

దేవవానుపదేవశ్చ సుదేవో దేవవర్ధనః ।
తేషాం స్వసారః సప్తాసన్ ధృతదేవాదయో నృప ॥ **22** ॥ 919

శాంతిదేవోపదేవా చ శ్రీదేవా దేవరక్షితా ।
సహదేవా దేవకీ చ వసుదేవ ఉవాహ తాః ॥ **23** ॥ 920

కంసః సునామా న్యగ్రోధః కంకః శంకుః సుహూస్తథా ।
రాష్ట్రపాలోఽథ సృష్టిశ్చ తుష్టిమానౌగ్రసేనయః ॥ **24** ॥ 921

కంసా కంసవతీ కంకా శూరభూ రాష్ట్రపాలికా ।
ఉగ్రసేనదుహితరో వసుదేవానుజస్త్రియః ॥ **25** ॥ 922

శూరో విదూరథాదాసీద్ భజమానః సుతస్తతః ।
శినిస్తస్మాత్ స్వయంభోజో హృదీకస్తత్సుతో మతః ॥ **26** ॥ 923

దేవబాహుః శతధనుః కృతవర్మేతి తత్సుతాః ।
దేవమీఢస్య శూరస్య మారిషా నామ పత్న్యభూత్ ॥ **27** ॥ 924

తస్యాం స జనయామాస దశ పుత్రానకల్మషాన్ ।
వసుదేవం దేవభాగం దేవశ్రవసమానకం ॥ **28** ॥ 925

సృంజయం శ్యామకం కంకం శమీకం వత్సకం వృకం ।
దేవదుందుభయో నేదురానకా యస్య జన్మని ॥ **29** ॥ 926

వసుదేవం హరేః స్థానం వదంత్యానకదుందుభిం ।
పృథా చ శ్రుతదేవా చ శ్రుతకీర్తిః శ్రుతశ్రవాః ॥ **30** ॥ 927

రాజాధిదేవీ చైతేషాం భగిన్యః పంచ కన్యకాః ।
కుంతేః సఖ్యుః పితా శూరో హ్యపుత్రస్య పృథామదాత్ ॥ **31** ॥ 928

సాఽఽప దుర్వాససో విద్యాం దేవహూతీం ప్రతోషితాత్ ।
తస్యా వీర్యపరీక్షార్థమాజుహావ రవిం శుచిం ॥ **32** ॥ 929

తదైవోపాగతం దేవం వీక్ష్య విస్మితమానసా ।
ప్రత్యయార్థం ప్రయుక్తా మే యాహి దేవ క్షమస్వ మే ॥ **33** ॥ 930

అమోఘం దర్శనం దేవి ఆధిత్సే త్వయి చాత్మజం ।
యోనిర్యథా న దుష్యేత కర్తాహం తే సుమధ్యమే ॥ **34** ॥ 931

ఇతి తస్యాం స ఆధాయ గర్భం సూర్యో దివం గతః ।
సద్యః కుమారః సంజజ్ఞే ద్వితీయ ఇవ భాస్కరః ॥ **35** ॥ 932

తం సాత్యజన్నదీతోయే కృచ్ఛ్రాల్లోకస్య బిభ్యతీ ।
ప్రపితామహస్తామువాహ పాండుర్వై సత్యవిక్రమః ॥ **36** ॥ 933

శ్రుతదేవాం తు కారూషో వృద్ధశర్మా సమగ్రహీత్ ।
యస్యామభూద్ దంతవక్త్ర ఋషిశప్తో దితేః సుతః ॥ **37** ॥ 934

కైకేయో ధృష్టకేతుశ్చ శ్రుతకీర్తిమవిందత ।
సంతర్దనాదయస్తస్యాం పంచాసన్ కైకయాః సుతాః ॥ **38** ॥ 935

రాజాధిదేవ్యామావంత్యౌ జయసేనోఽజనిష్ట హ ।
దమఘోషశ్చేదిరాజః శ్రుతశ్రవసమగ్రహీత్ ॥ **39** ॥ 936

శిశుపాలః సుతస్తస్యాః కథితస్తస్య సంభవః ।
దేవభాగస్య కంసాయాం చిత్రకేతుబృహద్బలౌ ॥ **40** ॥ 937

కంసవత్యాం దేవశ్రవసః సువీర ఇషుమాంస్తథా ।
కంకాయామానకాజ్జాతః సత్యజిత్ పురుజిత్ తథా ॥ **41** ॥ 938

సృంజయో రాష్ట్రపాల్యాం చ వృషదుర్మర్షణాదికాన్ ।
హరికేశహిరణ్యాక్షౌ శూరభూమ్యాం చ శ్యామకః ॥ **42** ॥ 939

మిశ్రకేశ్యామప్సరసి వృకాదీన్ వత్సకస్తథా ।
తక్షపుష్కరశాలాదీన్ దుర్వార్క్ష్యాం వృక ఆదధే ॥ **43** ॥ 940

సుమిత్రార్జునపాలాదీంఛమీకాత్తు సుదామినీ ।
కంకశ్చ కర్ణికాయాం వై ఋతధామజయావపి ॥ **44** ॥ 941

పౌరవీ రోహిణీ భద్రా మదిరా రోచనా ఇలా ।
దేవకీప్రముఖా ఆసన్ పత్న్య ఆనకదుందుభేః ॥ **45** ॥ 942

బలం గదం సారణం చ దుర్మదం విపులం ధ్రువం ।
వసుదేవస్తు రోహిణ్యాం కృతాదీనుదపాదయత్ ॥ **46** ॥ 943

సుభద్రో భద్రవాహశ్చ దుర్మదో భద్ర ఏవ చ ।
పౌరవ్యాస్తనయా హ్యేతే భూతాద్యా ద్వాదశాభవన్ ॥ **47** ॥ 944

నందోపనందకృతకశూరాద్యా మదిరాత్మజాః ।
కౌసల్యా కేశినం త్వేకమసూత కులనందనం ॥ **48** ॥ 945

రోచనాయామతో జాతా హస్తహేమాంగదాదయః ।
ఇలాయామురువల్కాదీన్ యదుముఖ్యానజీజనత్ ॥ **49** ॥ 946

విపృష్ఠో ధృతదేవాయామేక ఆనకదుందుభేః ।
శాంతిదేవాత్మజా రాజంఛ్రమప్రతిశ్రుతాదయః ॥ **50** ॥ 947

రాజానః కల్పవర్షాద్యా ఉపదేవాసుతా దశ ।
వసుహంససువంశాద్యాః శ్రీదేవాయాస్తు షట్ సుతాః ॥ **51** ॥ 948

దేవరక్షితయా లబ్ధా నవ చాత్ర గదాదయః ।
వసుదేవః సుతానష్టావాదధే సహదేవయా ॥ **52** ॥ 949

పురువిశ్రుతముఖ్యాంస్తు సాక్షాద్ ధర్మో వసూనివ ।
వసుదేవస్తు దేవక్యామష్ట పుత్రానజీజనత్ ॥ **53** ॥ 950

కీర్తిమంతం సుషేణం చ భద్రసేనముదారధీః ।
ఋజుం సమ్మర్దనం భద్రం సంకర్షణమహీశ్వరం ॥ **54** ॥ 951

అష్టమస్తు తయోరాసీత్ స్వయమేవ హరిః కిల ।
సుభద్రా చ మహాభాగా తవ రాజన్ పితామహీ ॥ **55** ॥ 952

యదా యదేహ ధర్మస్య క్షయో వృద్ధిశ్చ పాప్మనః ।
తదా తు భగవానీశ ఆత్మానం సృజతే హరిః ॥ **56** ॥ 953

న హ్యస్య జన్మనో హేతుః కర్మణో వా మహీపతే ।
ఆత్మమాయాం వినేశస్య పరస్య ద్రష్టురాత్మనః ॥ **57** ॥ 954

యన్మాయాచేష్టితం పుంసః స్థిత్యుత్పత్త్యప్యయాయ హి ।
అనుగ్రహస్తన్నివృత్తేరాత్మలాభాయ చేష్యతే ॥ **58** ॥ 955

అక్షౌహిణీనాం పతిభిరసురైర్నృపలాంఛనైః ।
భువ ఆక్రమ్యమాణాయా అభారాయ కృతోద్యమః ॥ **59** ॥ 956

కర్మాణ్యపరిమేయాణి మనసాపి సురేశ్వరైః ।
సహసంకర్షణశ్చక్రే భగవాన్ మధుసూదనః ॥ **60** ॥ 957

కలౌ జనిష్యమాణానాం దుఃఖశోకతమోనుదం ।
అనుగ్రహాయ భక్తానాం సుపుణ్యం వ్యతనోద్ యశః ॥ **61** ॥ 958

యస్మిన్ సత్కర్ణపీయూషే యశస్తీర్థవరే సకృత్ ।
శ్రోత్రాంజలిరుపస్పృశ్య ధునుతే కర్మవాసనాం ॥ **62** ॥ 959

భోజవృష్ణ్యంధకమధుశూరసేనదశార్హకైః ।
శ్లాఘనీయేహితః శశ్వత్ కురుసృంజయపాండుభిః ॥ **63** ॥ 960

స్నిగ్ధస్మితేక్షితోదారైర్వాక్యైర్విక్రమలీలయా ।
నృలోకం రమయామాస మూర్త్యా సర్వాంగరమ్యయా ॥ **64** ॥ 961

యస్యాననం మకరకుండలచారుకర్ణ -
భ్రాజత్కపోలసుభగం సవిలాసహాసం ।
నిత్యోత్సవం న తతృపుర్దృశిభిః పిబంత్యో
నార్యో నరాశ్చ ముదితాః కుపితా నిమేశ్చ ॥ **65** ॥ 962

జాతో గతః పితృగృహాద్ వ్రజమేధితార్థో
హత్వా రిపూన్ సుతశతాని కృతోరుదారః ।
ఉత్పాద్య తేషు పురుషః క్రతుభిః సమీజే
ఆత్మానమాత్మనిగమం ప్రథయంజనేషు ॥ **66** ॥ 963

పృథ్వ్యాః స వై గురుభరం క్షపయన్ కురూణా -
మంతఃసముత్థకలినా యుధి భూపచమ్వ్యః ।
దృష్ట్వా విధూయ విజయే జయముద్విఘోష్య
ప్రోచ్యోద్ధవాయ చ పరం సమగాత్ స్వధామ ॥ **67** ॥ 964

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే వైయాసిక్యామష్టాదశసాహస్ర్యాం
పారమహంస్యాం సంహితాయాం నవమస్కంధే శ్రీసూర్యసోమవంశానుకీర్తనే
యదువంశానుకీర్తనం నామ చతుర్వింశోఽధ్యాయః ॥